

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**FEMİNİST SOSYAL HİZMET PERSPEKTİFİNDEN POPÜLER
YABANCI DİZİLERDE KADIN DÜŞMANLIĞININ İNCELENMESİ**

Veysi BAYDAR

**SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ayşe SEZEN SERPEN

2014-ANKARA

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**FEMİNİST SOSYAL HİZMET PERSPEKTİFİNDEN POPÜLER
YABANCI DİZİLERDE KADIN DÜŞMANLIĞININ İNCELENMESİ**

Veysi BAYDAR

**SOSYAL HİZMET ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ayşe SEZEN SERPEN

2014-ANKARA

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı
çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma, aşağıdaki jüri tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 25/08/2014

Prof. Dr. Yeli DUYAN
Ankara Üniversitesi
Jüri Başkanı

Doç. Dr. Ayşe Sezen SERPEN
Ankara Üniversitesi
(Danışman)

Doç. Dr. Özlem CANKURTARAN ÖNTAŞ
Hacettepe Üniversitesi
İ.İ.B.F. Sosyal Hizmet Bölümü

Doç. Dr. Elif ÇÖKÇEARSLAN ÇİFCİ
Ankara Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK
Ankara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay	ii
İçindekiler	iii
Önsöz	v
Çizelgeler	vi
1.GİRİŞ	1
1.1.Araştırmanın Problemi	3
1.2.Kuramsal Çerçeve	6
1.2.1.Popüler Kültür Unsurlarında Kadın Düşmanlığı	9
1.2.1.1. Televizyon	11
1.2.1.2. Sinema/Filmler	14
1.2.1.3. Müzik	16
1.2.1.4. Bilgisayar/Video Oyunları	19
1.2.1.5. Animasyon/Çizgi Film ve Anime	22
1.2.1.6. Pornografi	25
1.2.2.Kadın Düşmanlığının Toplumsal Etkileri	30
1.2.3.Feminist Sosyal Hizmet Yaklaşımı ve Kadın Düşmanlığı	33
1.3.Araştırmanın Amacı	39
1.4.Araştırmanın Önemi	40
1.5.Araştırmanın Sayıltıları/Varsayımları	41
1.6.Araştırmanın Sınırlılıkları	41
1.7.Tanımlar	42
2.GEREÇ VE YÖNTEM	43
2.1.Araştırmanın Modeli	43
2.2.Evren ve Örneklem	43
2.3.Veriler ve Toplanması	48
2.4.Verilerin Analizi ve Yorumlanması	49
2.5.Süre ve Olanaklar	50
3.BULGULAR	51
4.TARTIŞMA VE YORUM	72
5.SONUÇ VE ÖNERİLER	81

ÖZET	88
SUMMARY	89
KAYNAKLAR	90
ÖZGEÇMİŞ	97

ÖNSÖZ

Bu araştırma, feminist sosyal hizmet perspektifinden, ülkemizde de izleme olanağı bulunan popüler yabancı dizilerde kadın düşmanlığını (mizojini) incelemek için yapılmıştır. Bu amaçla, kadın düşmanlığı ile ilgili olduğu düşünülen temalar belirlenerek, popüler yabancı dizilerde, bu temalara ilişkin söylem, sahne veya sekanslar bulunmaya çalışılmış, feminist sosyal hizmet bakış açısıyla kadın düşmanlığı değerlendirilmiştir.

Ülkemizde, araştırma konusu ve içeriği göz önünde bulundurulduğunda, tez çalışmalarının az ve kadın düşmanlığı kavramı üzerine akademik literatürün yetersiz olması, bu araştırmanın özgünlüğü ve daha sonraki araştırmalar için kaynak teşkil etmesi, bu çalışmayı değerli kılmaktadır.

Bu araştırmanın belirlenmesi, planlanması, uygulanması ve yürütülmesi dahil olmak üzere, tüm süreç boyunca yardım ve desteklerini eksik etmeyen sevgili hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Ayşe Sezen SERPEN'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Almış olduğum yüksek lisans eğitimi boyunca, fikir teatisinde bulunduğum ve sosyal hizmet mesleğine yönelik yeni ve özgün çalışmalar yapmam hususunda desteklerini eksik etmeyen değerli öğretim üyeleri Prof. Dr. Veli DUYAN ve Doç. Dr. Elif Gökçearslan ÇİFCİ'ye

Uygarlığımızın geleceği için bilim dünyasına, çalışmalarıyla katkılar sunan akademisyenlere,

Hayatım boyunca varlıklarıyla bana güç katan başta kardeşim Sedef BAYDAR olmak üzere tüm aileme,

Son olarak, her çalışmamda bana cesaret veren ve motivasyon sağlayan insanlığın en kötü dönemlerinde bile, insanlara güvenmekten ve ümit etmekten vazgeçmeyen tüm insanlara, varlıkları için müteşekkir olduğumu belirtmek isterim.

ÇİZELGELER

Çizelge 2.1. Araştırma Kapsamında İncelenen Popüler Yabancı Dizilerin Dağılımı	45
Çizelge 3.1. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi Temasına Göre Sıklık ve Yüzde Dağılımları	51
Çizelge 3.2. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı Temasına Göre Sıklık ve Yüzde Dağılımları	54
Çizelge 3.3. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınların Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı Temasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	55
Çizelge 3.4. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması Temasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	57
Çizelge 3.5. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme Temasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	58
Çizelge 3.6. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama Temasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları	60
Çizelge 3.7. Arrow Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	62
Çizelge 3.8. Breaking Bad Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	63
Çizelge 3.9. Da Vinci's Demons Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	63
Çizelge 3.10. Dexter Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	64
Çizelge 3.11. Game of Thrones Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	65
Çizelge 3.12. How I Met Your Mother Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	66
Çizelge 3.13. Spartacus: War of The Damned Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	67

Çizelge 3.14. Supernatural Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	68
Çizelge 3.15. The Vampire Diaries Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	69
Çizelge 3.16. Vikings Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı	69
Çizelge 3.17. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerde Kullanılan Tüm Temaların Frekans ve Yüzde Dağılımı	70

1. GİRİŞ

Günümüz modern toplumlarında kadın düşmanlığı (mizojini), kadınların toplumsal, ekonomik ve politik dışlanmaya maruz kalmasına ve toplum içinde kendi kimlik ve kişiliklerini özgür bir biçimde yaşamalarını engelleyerek erkek egemenliği altında hayatlarına devam etmelerine neden olan önemli bir ataerkil toplum pratiği olarak karşımıza çıkmaktadır. Esasen mizojini terimi, kadın düşmanlığı olarak kavramsallaştırılmış olup kadınlara karşı her türlü nefret, düşmanlık, önyargılı tutum, tavır veya davranış olarak tanımlanmaktadır. Ataerkil ve erkek egemen toplum yapısı içinde, kadınları aşağılamak, onları cinsel bir obje olarak görmek, toplum düzeyinde kötü olduklarına ve hayat kadını potansiyeli taşıdıklarına dair genel inanış nedeniyle onlara güvenmemek, cinsiyet ayrımcılığı ve kadına yönelik şiddet veya cinsiyete dayalı şiddet, taciz ve tecavüzü meşrulaştırmak gibi kadın düşmanlığını içeren (mizojinik) tavır, tutum, davranış ve uygulamalara sıklıkla rastlanmaktadır.

Televizyon ve bilgisayar gibi bazı kitle iletişim araçları, kadın düşmanlığını içeren her türlü materyali filtrelemeden topluma aktarma ve yayma özelliği taşıyan araçlardır ve bu araçlar toplumun algısını etkilemek, değiştirmek veya dönüştürmek ve toplum yapısını şekillendirmek açısından önem arz etmektedirler. Kitle iletişim araçları aracılığıyla, toplumun ortak beğenisi olarak ifade edilen popüler kültür şekillenmekte ve meydana gelmektedir. Popüler kültür ise içinde ataerkil sosyal yapıyı ve erkek egemen perspektifi taşıması bakımından kadın düşmanlığını içeren söylem ve uygulamalar için risk teşkil etmektedir. Popüler müziklerde veya şarkılarda, televizyon programlarında, filmlerde, dizilerde video oyunlarında, çizgi filmlerde kısaca popüler olan her materyalde kadınların toplumsal rolleri, statüleri, kimlikleri ataerkil ve erkek egemen toplum bakış açısı tarafından şekillenmektedir. Bu yüzden, popüler olanın içinde cinsiyet eşitsizliği, kadın bedeninin metalaştırılması, kadınların aşağılanması, nesneleştirilmesi gibi kadın düşmanlığını barındıran söylem ve uygulamalara rastlamak mümkündür. Ayrıca kadınlar, sosyal hayatta, bu söylem ve uygulamaların toplumsal, ekonomik ve politik sonuçlarıyla yüz yüze kalmaktadır.

Feminist kuramlar, toplumdaki sosyo-politik ve kişilerarası ilişkiler anlamında cinsel hiyerarşiyi gözeterek, kadın deneyimlerinin dinamiklerini ve yapısını açıklamaya çalışır (Saulnier, 2008). Feminizm, toplumsal cinsiyet eşitliğini, kadın erkek eşitliğini ve kadın haklarını savunarak kadın sorunlarına çözüm üreten bir anlayış ve ideolojidir. Feminist sosyal hizmet ise feminist kuramlardan faydalanarak aile, kadın ve toplumla uygulama yapmak için çeşitli müdahale yöntemleri geliştirir. Ayrıca, birçok geleneksel sosyal hizmet kuramının, toplumsal cinsiyet önyargıları barındırması nedeniyle özellikle kadın alanına yönelik en etkin uygulamanın feminist sosyal hizmetle mümkün olacağı ifade edilmektedir (Carter ve ark., 1994).

Kadın düşmanlığı, toplumsal cinsiyet, cinsiyetçilik ve cinsiyet ayrımcılığı gibi kadın sorunlarına neden olmaktadır. Hem feminist kuramlar hem de doğal olarak feminist sosyal hizmet, bu kavramlara yoğunlaşmakta ve hem bireysel hem de toplumsal kadın sorunlarının temel sebebi olarak bu kavramları görmektedir. Feminist sosyal hizmet yaklaşımlarının kadın düşmanlığı, toplumsal cinsiyet, cinsiyetçilik, cinsiyet temelli şiddet, cinsiyet ayrımcılığı ve kadına yönelik şiddet konularında farkındalık geliştirmiş olması, ataerkil ve eril toplum yapısının kadını ikincilleştirdiğini belirtmesi ve kadın sorunlarına bu açıdan bakması, bu çalışmada, popüler yabancı dizilerde kadın düşmanlığının, feminist sosyal hizmet perspektifinden değerlendirilmesini sağlamıştır.

Popüler kültürün, çoğunluğun beğenisi gözetilerek üretilmesi ve üretim aşamasında toplumsal bir etki yaratma amacı güdülmesi, her toplumsal kesime ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Toplumun büyük bir kesimine hitap eden popüler kültürün mevcudiyetinde var olan örtük veya açık mizojinik tutum, tavır veya söylemlerin, cinsiyete dayalı şiddete veya kadına yönelik şiddete, cinsiyet ayrımcılığına veya eşitsizliğe, taciz ve tecavüze neden olması ve bu açıdan tehlike arz etmesi göz önünde bulundurulduğunda, bu çalışmanın odağı ve inceleme alanı, feminist sosyal hizmet perspektifinden popüler yabancı dizilerde var olan kadın düşmanlığının incelenmesi olarak belirlenmiştir.

Popüler yabancı diziler, hem internet hem de televizyon aracılığıyla izlenebilmektedir. Özellikle internet ortamında yayınlanan popüler yabancı dizilerin

çokluğu, izleyici kitlesinin geniş olması ve bu dizilere dünyanın her tarafından ulaşmanın mümkün olması gibi sebeplerden ötürü çalışmanın kapsamı internet ortamında yayınlanan popüler yabancı diziler olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmada, kadın düşmanlığının genel tanımı ve biçimleri ifade edilmiş olup, uluslar arası anlamda yayın yapan ve Türkiye’de belli başlı kanallarda ve internet sitelerinde yayınlanan popüler yabancı diziler, barındırdıkları mizojinik tutum, tavır veya söylemler açısından incelenmiş ve bu popüler yabancı dizilerde, mevcut kadın düşmanlığını içeren söylemler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Ayrıca popüler kültür unsurlarında var olan kadın düşmanlığının toplumsal etkileri, feminist sosyal hizmet yaklaşımı ve kadın düşmanlığı ilişkisi de ayrı başlıklar altında incelenmiştir.

1.1. Araştırmanın Problemi

Kadın Düşmanlığı (mizojini), antik çağdan günümüze kadar kabile, topluluk, cemaat veya toplumlar tarafından yaratılan eril ve/veya ataerkil sosyal yapının ideolojik yansıması olarak tezahür etmiştir. Bu yüzden, hem kamusal hem de özel alanda mizojinik pratikler, açık veya örtük bir şekilde karşımıza çıkabilmektedir. Genellikle, ataerkil toplum yapısı nedeniyle örtük mizojinik (kadın düşmanlığı içeren) söylem ve uygulamalara daha çok rastlanmakla beraber, kadınlar tarafından bu söylem ve uygulamalar içselleştirilebilmektedir.

Bilindiği üzere Yunan mitolojisinde Tanrı Zeus, ilk kadın olarak tasvir edilen ve Epimetheus ile evlenen Pandora’ya evlilik hediyesi olarak bir kutu armağan etmiştir. Günümüzde Pandora’nın Kutusu olarak bildiğimiz bu kutunun, kötülüklerle dolu olduğu ve Pandora’nın asla açmaması gerektiğini bildiği halde bu kutuyu açtığı anlatılmaktadır. Böylece, bu mitolojik anlatımda, kötülüğün veya kötülüklerin dünyaya yayılmasına Pandora’nın sebep olduğu anlaşılmaktadır. Anlatılan hikayede, ilk kadın olarak tasvir edilen Pandora’nın ‘kötülüklerin anası’ olarak karşımıza çıkması ve eril nitelik veya özellik taşıyan tanrılar tarafından gönderilmesi (kadının ikincilliği) kadın düşmanlığının kökenine yönelik ipuçları sunmaktadır.

Cinsiyet ayrımcılığının göstergelerinden biri olan kadın düşmanlığı, kadına yönelik şiddeti meşrulaştırmakta, hatta taciz ve tecavüzü normalleştirmektedir. Bu açıdan, kadın düşmanlığının, toplumsal cinsiyet ve cinsiyetçilik, cinsiyet ayrımcılığı ve toplumsal cinsiyet gibi kadına yönelik şiddete neden olduğu söylenebilir. Ayrıca ataerkil ve erk egemen toplumun sosyal kurumları aracılığıyla toplumsallaşan çocuklar, kadın düşmanlığı içeren her türlü materyale, söyleme, tutum, tavır veya davranışa maruz kalarak bireyleşmektedir. Bu bireyleşme süreci, kadın düşmanlığını barındıran içeriklerin aktarılması ve sürekliliğinin sağlanması noktasında kadına yönelik şiddet döngüsüne katkı sunmaktadır.

Kadın düşmanlığı, kadınlara karşı düşmanlık veya nefret, kadınların aşağılanması, cinsiyet özelliklerinden dolayı küçümsenmesi ve sosyo-politik anlamda erkeklere göre ikincilleştirilmesi, cinsel bir obje olarak görülmesi (nesneleştirilmesi), kadınlara karşı her türlü şiddetin meşrulaştırılması, kadın bedeninin metalaştırılması şeklinde ortaya çıkabilmektedir. Kadınların toplumsal hayatta yaşadıkları sorunlar göz önünde bulundurulduğunda, bu sorunların arka planında kadın düşmanlığının önemli ölçüde etkili olduğu görülmektedir. Bu durum, sanayileşmenin etkisiyle, modernleşen toplumun gereği olarak çalışma hayatına giren kadınların –daha doğrusu kamusal alana dahil olan kadınların- görünmez bir el aracılığıyla, toplumsal, politik ve ekonomik anlamda özgürleşmesini engellemektedir. Esasen, toplum içinde ikincilleştirilen kadının hak arayışı, özel alanı kadın alanı olarak gören, kamusal alandan kadınları uzaklaştırmaya çalışan zihniyetten kaynaklanmaktadır. Bu yüzden, kadınlar, var olan sosyo-politik yapıyla mücadele ederek, sosyal aksiyonda bulunarak ekonomik, sosyolojik ve politik anlamda hak talebinde bulunmuşlardır. Simone De Beauvoir'in “kadın doğulmaz kadın olunur” sözü de bu açıdan anlam kazanmaktadır.

Kadınların toplumsal hayatta yaşadıkları sorunların artmasına, mizonijik anlayışı destekleyen çeşitli kitlesel araçların etkisi büyüktür. Örneğin medya ve internet gibi kitle iletişim araçları yarattıkları popüler kültür unsurlarıyla (popüler diziler, televizyon programları, filmler vs.), ciddi düzeyde topluma kadın düşmanlığını içeren mesajlar iletmektedir. Bir kitle iletişim aracı olan televizyonun hemen her evde bulunduğu ve internet kullanımının gittikçe arttığı bu küresel çağda,

kadının kamusal alandaki yeri gittikçe daralmakta ve mevzu bahis kitlesel araçlarla, kadının toplumsal konumu şekillendirilmektedir. Mariyln Monroe ve Victoria Secret mankenleri gibi popüler kültürün kadın ikonları, kadınların sadece cinsel kimlikleriyle, arzu nesnesi bedenleriyle var olabileceği fikrini topluma yaymakta ve dayatmaktadır. Buna karşın, entelektüel, lider, politik ve ekonomik anlamda güçlü, topluma yön veren bir kadın popüler kültür imajıyla karşılaşmak oldukça zordur.

Popüler kültür haline gelen diziler, şarkılar ve filmler bilindiği üzere toplumun büyük bir kesimi tarafından beğenilmekte ve popüler kültür olma özelliğinden dolayı hızlı bir şekilde tüketilmektedir. Popüler kültürün üretilmesi aşamasında, var olan eril toplumsal değerler, piyasa gereği, yaratılacak ürünün içine işlenmekte ve her aşamada kadının sosyal değeri, ürünü ortaya çıkaran eril anlayışla beraber belirlenmektedir. Bu sosyal değer, tahmin edileceği üzere, kadının anaç rollerine ve/veya cinsel özelliklerine vurgu yapmaktadır. Kısaca popüler olanın kendisi kadını, itaatkar, ev hanımı, anaç gibi aile içi rollerle veya seksi görünen ve güzel uzuvları olan bir cinsel obje olarak betimlemektedir. Bu tür roller, hem toplumda var olan mizojinik anlayışın hem de toplumsal cinsiyetin ve cinsiyetçi bakış açısının yansımaları olarak görülebilir.

Toplumsal cinsiyet ve cinsiyetçi bakış açısını önlemeye yönelik az da olsa çeşitli program ve politikalar üretilmektedir. Bununla beraber özellikle ülkemizde ve Anglosakson ve Kıta Avrupası'nda kadın düşmanlığına yönelik çalışmalar, plan, program, politika ve uygulamaların çok az olduğu ortadadır. Ayrıca son yıllarda sosyal hizmetlerin kadın alanına yönelik yaptığı çalışmalar artmasına rağmen bu alana yönelik yeterli bilgi birikiminin olmaması, özellikle politika yapımcıların ataerkil toplumsal değerleri gözeterek kadın sorunlarına yaklaşımları, yapılan çalışmaların etkinliğini azaltmaktadır.

Sosyal hizmetlerin, popüler kültür unsurlarında var olan kadın düşmanlığıyla mücadelesi ve kadın düşmanlığını önleyici etkin çalışmalarda bulunması ancak feminist sosyal hizmet yaklaşımlarıyla mümkün olabilir.

Feminist sosyal hizmet, başlangıç noktası olarak kadınların dünyadaki tecrübelerini göz önüne alan, onların toplumdaki konumları ve bireysel sorunları

arasındaki bağlantılara odaklanan veya dikkat çeken, özgül ihtiyaçlarını karşılayan, müracaatçı ve uzman etkileşiminde eşitliği gözeten ve yapısal eşitsizlikleri vurgulayan bir sosyal hizmet müdahale türü olarak tanımlanmaktadır. Feminist sosyal hizmette, kadının toplumsal rolleri ve toplumdaki konumu sorunlu olarak görülmekte ve buna karşın sosyal aksiyon geliştirilmesi önerilmektedir. Ayrıca hem bireysel hem de kolektif çabaların/aksiyonların sosyal değişimi sağlayarak, kadınların toplumsal konumlarını ve statülerini güçlendireceği ifade edilmektedir (Dominelli, 2002).

Kadının toplumsal hayatta yaşadığı sorunlar, yukarıda tartışıldığı gibi toplumsal cinsiyet, cinsiyetçi söylem veya bakış açısı ve mizojinik anlayış gibi ataerkil ve erkek egemen toplum yapısı tarafından üretilen öğeler aracılığıyla ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle, odak noktasının kadın düşmanlığı olarak belirlendiği bu araştırma, özellikle toplumun büyük bir kesimi tarafından tüketilen popüler kültür bağlamında; kadın düşmanlığı içeren söylem, tavır, tutum, davranış veya uygulamaları incelemiş, popüler kültür unsuru olarak değerlendirilen popüler yabancı dizileri, içinde barındırdığı mizojinik içerikler bağlamında ele almış ve feminist sosyal hizmet perspektifinden popüler yabancı dizilerde var olan kadın düşmanlığını incelemeye/değerlendirmeye çalışmıştır.

1.2. Kuramsal Çerçeve

Kadın düşmanlığı (mizojini), cinsel ayrımcılığa, karalamaya ve kadının cinsel obje olarak görülmesine neden olan genel nefret veya düşmanlık olarak ifade edilmektedir. Erkekler, ataerkil toplum içinde kendi cinsiyet rollerinin egemen olması gerektiği yönünde yapılan toplumsal baskı, kadın düşmanlığını beraberinde getirmektedir. Kadın düşmanlığı, ayrıca doğrudan kadınlara karşı yapılan bir önyargı şekli olarak da tanımlanmaktadır (Etyang, 2012).

Kadın düşmanlığı olarak ifade edilen mizojini terimi yunanca kökenlidir. “Mizo (misien)” terimi yunanca “nefret veya düşmanlık”, “jini (gune)” terimi ise “kadın” anlamına gelmektedir. Terimleri birleştirdiğimizde ise mizojini terimi,

“kadın düşmanlığı” veya “kadından nefret etme” anlamlarını ortaya çıkarmaktadır. Genel anlamda, literatürümüzde, mizojini kavramı, “kadın düşmanlığı” olarak ifade edilmektedir.

Kadın düşmanlığı kültürel bir tutum olup kadının kadın kimliği taşımasından dolayı ona karşı duyulan nefreti dile getirmektedir. Bu nefret söylemi, kadına karşı şiddet, cinsiyet ayrımcılığı ve kadının nesneleştirilmesi gibi çeşitli şekillerde karşımıza çıkmaktadır (Etyang, 2012).

Flood ve ark. (2007) kadın düşmanlığını, kadınlara yönelik nefret olarak tanımlamaktadır. Erkeklerde yaygın olmakla beraber, kadınların birbirlerine karşı kullandıkları da sıkça ifade edilmektedir.

Günümüzde, kadın düşmanlığı, ataerkil ve erkek egemen toplumlar içinde, kadınların ikincil sınıf vatandaş veya daha aşağı bir sınıf olarak görülmesi, bu nedenle karar alma mekanizmalarına dahil edilmelerinin sınırlandırılması, iktidar sahibi olmalarının kısıtlanması veya engellenmesi sonucu, bir toplum ideolojisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadın düşmanlığının odağında kadınların nesneleştirilmesi, bedenlerinin metalaştırılması ve sadece erkeklerin kadim yardımcıları olarak görülmeleri yer almaktadır (Flood ve ark., 2007).

Tarih boyunca kadının rolleri çocuk doğurmak ve çocuğa bakmak gibi ev içi işlerle sınırlı tutulmuş, dini öğretiler, kanunlar ve kurumlar tarafından kadınlar, erkeklerden daha düşük pozisyonda veya statüde görülmüş, ayrıca mevcut toplumsal düzen, kadının değersizleştirilmesinin ve kadına karşı nefretin, düşmanlığın aracı olmuştur.

Orta çağda kadın düşmanlığı, kadının cinselliği üzerine odaklanmaktadır. Örneğin, kadının orgazm olması, cinsel ilişki sırasında zevk alması bile hoş karşılanmazdı. Kadın sadece erkeği tatmin eden bir varlık veya yaratık olarak görülüyordu. Kısaca, ortaçağ boyunca kadının bedeni, erkeğin tahakkümü ve denetimi altındaydı (Flood ve ark., 2007).

Erken modern dönem içinde, kadının erkeğe göre konumunda ciddi bir değişiklik olmamıştır. Kadınlar bedensel özelliklerine göre değerlendirilmekte ve

kadınların bilişsel düzeyi erkeklerden aşağı veya düşük olarak görülmekteydi. Bu düşüncenin kökeni, aynı zamanda kutsal kitaplarda yer alan kadının konumu ile doğrudan ilişkiliydi. Semavi dinlerin kutsal kitaplarında yer alan anekdotlar, toplum içinde kadınların ikincil sınıf vatandaş olarak görülmesini, kadın düşmanlığının temellerinin atılmasını beraberinde getirmiştir (Etyang, 2012).

Günümüzde kadın düşmanlığı, toplum içinde, kadın erkek ayrımcılığı, kadınların aşağılanması, kadına yönelik şiddet ve kadınların cinsel bir obje olarak görülmesi gibi çeşitli şekillerde tezahür etmektedir (Code, 2000). Görüldüğü üzere, hemen hemen toplumun her alanında, hem erkeklerin hem de kadınların kendi aralarında, cinsiyetçi tutum veya davranış geliştirmeleri sonucu, kadın düşmanlığı, kültürel ve toplumsal bir pratik olarak karşımıza çıkmakta ve cinsiyete dayalı şiddetin ana kaynağı olarak görünmektedir.

Piggot (2004), zamanla, toplumun baskıları ve ihmalkarlığı nedeniyle, kadınların, erkek egemen kültürü destekleyen tavır, tutum veya davranışlarının, kadınlar arasında içselleşmiş mizojiye neden olacağını ileri sürmüştür. İçselleşmiş kadın düşmanlığı kavramı, kadınların birbirlerine karşı kadın düşmanlığı içeren tavır, tutum veya davranış sergilemeleri olarak tanımlanmaktadır (Piggot 2004; Saakvitne ve Pearlman 1993).

İnsanlar, toplumda, kadına yönelik şiddeti yaratan kadın düşmanlığı içeren davranışların nedenleri üzerine yoğunlaşmak yerine, örtük bir şekilde kadınların bu davranışları hak ettikleri, erkeklere saygı göstermedikleri ve kadınlık görevlerini yerine getirmedikleri gibi sebepleri ortaya koyarak, bu tür davranışları meşrulaştırmaktadır. Bu yüzden kadın düşmanlığını içeren davranışlar sergileyen birey veya bireyleri suçlamak yerine, davranışa maruz kalan bireylerin (kadınların) suçlu olduğunu ifade eden görüş, toplum içinde kadınlara yönelik olumsuz düşünce ve davranışların doğmasına ve gelişmesine neden olmaktadır. (Buiten ve Salo, 2007). Bu açıdan bazı medya veya kitle iletişim araçları ile sunulan haber, film, dizi veya programlar, erkek egemen kültürün parçası olarak kadın-erkek eşitliğini göz ardı ederek, kadının erkeğe karşı konumunu aşağılara çekerek ve bazı durumlarda kadın düşmanlığını meşrulaştırarak veya haklı göstererek insanları yönlendirip etkileyebilmektedir.

Kadın düşmanlığı kavramı, toplumda, toplumsal kuruluşlarda ve bireyler açısından, kadınlara yönelik nefreti vurguladığı ve yansıttığı için akademik literatürde hoş karşılanan bir kavram olarak görülmemektedir. Toplumsal hayatta var olan kadın düşmanlığı, kadınların sosyal, ekonomik ve siyasal alana katılımını ciddi düzeyde düşürmektedir. Kadınlar, dini alanlarda veya kurumlarda, eğitim sisteminde, politik ve yasal sistemlerde, iş yerlerinde, aile içinde, kişiler arası ilişkilerde ve medyada kabul edilmeyen ve meşru gösterilen genel bir mizojinik hegemonyanın altında hayatlarını sürdürmektedirler. Bu yüzden toplumda var olan kadın düşmanlığının doğasını anlamak ve kabul etmek, mevcut baskı ve tehditleri ortadan kaldıracak veya azaltacak yeni plan, program, politika ve uygulamaların yaratılması yönünde çalışmaları desteklemek gerekmektedir (Stalker, 2001).

1.2.1. Popüler Kültür Unsurlarında Kadın Düşmanlığı

Popüler sözcüğü, İngilizcede “halk”, “halka ait”, “halk tarafından sevilen, beğenilen veya tercih edilen” anlamına gelirken, popüler kültür ise “halk kültürü”, “sevilen, tercih edilen veya beğenilen kültürel uygulamalar” olarak ifade edilmektedir. Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre ise popüler kültür: “belli bir dönem için geçerli olan, hızlı üretilen ve hızlı tüketilen kültürel öğelerin bütünü” olarak tanımlanmaktadır

(http://tr.wikipedia.org/wiki/Pop%C3%BCler_k%C3%BClt%C3%BCr, *Online Erişim Tarihi: 15.08.2013*).

Popüler kavramı “halkın çoğunluğu”, “büyük çoğunluk,” “halk veya çoğunluk için,” “halk veya çoğunluk tarafından” gibi sözlerle de ifade edilmektedir. Popüler kavramı, belli bir zümreye veya gruba aitliği veya sahipliği vurgulamaz bu yüzden popüler kültür dediğimiz şey popüler olandır, herkese ait olmasa bile hemen herkesindir (Erdoğan ve Alemdar, 2005).

Popüler kültür, modernleşme ile hayatımıza giren ve sosyal, ekonomik, siyasal ve teknolojik gelişmeler ve değişimlerle şekillenen bir kavramdır. Popüler kültürün sahip olduğu farklı bakış açıları ve yaklaşımlar yüzünden tek bir tanımı

bulunmamaktadır. Popüler sözcüğünden yola çıkarak popüler kültür kavramını, “halkın kültürü”, “halkın tercih ettiği, sevdiği, beğendiği, kullandığı, tükettiği ve seçtiği kültür” olarak tanımlamak mümkün. Fakat bu tanımlara, popüler kültürün günümüzdeki bağlamından uzaklaştığı itirazları getirilmektedir. Her ne kadar popüler kültür halkın beğenisine göre hazırlanıp sunulsa da esasen popüler kültürü sermayeyi elinde bulunduran güç sahipleri tarafından yaratıldığı ifade edilmektedir (Mutlu, 2005)

Popüler kültür bir kullanım ve tüketim kültürüdür, bu üretim ve tüketim popüler olanın son kullanım aşamasına kadar devam eder. Aynı zamanda popüler olanın yaratılması, popüler televizyon ve televizyon programları, popüler diziler, popüler şarkılar, popüler kitaplar ve dergiler popüler seks ve seks ilişkileri gibi diğer popüler ürünlerin kullanımı ile de gerçekleşebilmektedir (Erdoğan ve Alemdar, 2005).

Televizyon, radyo ve bilgisayar gibi kitle iletişim araçları popüler kültürün oluşmasına yardım eden unsurlardır. Kitle iletişim araçları aynı zamanda yayınladıkları içerikler bakımından popüler kültürün unsuru haline gelmektedirler. Televizyondaki diziler, filmler, radyoda çalan müzikler, sunulan programlar birer popüler kültür unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca televizyon, radyo, kurgu, film, gazete ve dergi, popüler müzik, popüler okumalar, internet ve sinema ve diğer popüler ürünler (video oyunları gibi), popüler kültür ürünleri/unsurları olarak sınıflandırılmaktadır (Storey, 2000).

Popüler kültür çeşitli şekillerde gözlenip ele alınabilir. Örneğin popüler kültür, siyasal anlamda, egemen örgütlenme biçimlerinin onayı, doğruluğu ve yüceltilmesi, ekonomik anlamda, serbest pazarın evrenselleştirilmesi, toplumsal hayatta çalışan insanlar için başarıya ulaşılması ve kitle iletişimi açısından program, film ve müzik gibi egemen medya ürünlerinin halk tarafından tutulup sevilmesi olarak ifade edilebilir (Erdoğan ve Alemdar, 2005).

Kitle iletişim araçları, popüler kültürü besleyen ve yayan en önemli araçlardan biridir. Bu bağlamda medyanın karşı konulmaz gücü ile birlikte, insanlar, günlük düşünüp günlük yaşamaya empoze edilerek “daha çok üretim”, “daha çok

tüketim” ekseninde yer alan sürekli ve bilinçsiz bir tüketime maruz kaldılar. Yerleşik kültür, yerini kitle iletişim araçlarının yönlendirdiği zevklere bırakarak çoğunluğun kabul ettiği popüler kültür unsurlarının hayatımıza yerleşmesine neden olmuştur (Güllüoğlu, 2012).

Televizyonda gösterilen bazı popüler dizi ve programlar, filmler, radyoda çalınan popüler şarkılar ve popüler bilgisayar oyunları, cinsiyet temelli ayrımcılık, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadın düşmanlığı gibi kadınları ikinci planda bırakan, onları karalayan ve hatta aşağılayan ayrıca toplumda bu tür algıların oluşmasına neden olan içerikler sunmaktadır. Özellikle günlük yaşamda izlediğimiz program ve filmlerde ve dinlediğimiz müziklerde kadın düşmanlığı içeren sözler, söylemler ve semboller yer almaktadır. Hatta öyle ki, kadın düşmanlığının mevcut literatürde, söylemlerde ve sembollerde, günlük yaşamda maruz kalınan kadın düşmanlığından daha fazla içerik barındırdığı söylenmektedir (Bloch ve Ferguson, 1987).

Çoğu popüler kültür unsuru, kadın düşmanlığının tolere edildiği ve desteklendiği ürünler sunmakta veya yaratmaktadır. Örneğin femme fatale (baştan çıkarıcı, felakete neden olan kötü kadın) bir popüler kültür ikonudur. Femme fatale, hem edebiyatta hem de sinema da oldukça sık işlenen ve resmedilen kötü, iffetsiz kadın karakter veya figüranları ifade etmektedir. Çeşitli film ve romanlarda gösterilen femme fatale karakter ve figüranlar, güzellik ve cinselliklerini kullanarak masum erkeklerden faydalanan ve onları aldatan kötü kadınlar olarak resmedilmektedir. Bu kadınlar, özellikle filmlerde, geleneksel cinsiyet rollerinden saptıkları için kötü ve iffetsiz olarak sunulmaktadır (Weitzer ve Kubrin, 2009).

1.2.1.1. Televizyon

Bir kitle iletişim ve medya aracı olarak televizyon, günümüzde teknolojik gelişmelerinde etkisiyle hemen herkesin evinde bulunan ve hane halkının zamanının büyük çoğunluğunu izleyerek geçirdiği, bir popüler kültür dağıtıcısı olarak işlev görmektedir. Televizyonun büyük kitlelere ulaşma ve toplumu veya kitleleri

yönlendirebilme gücü düşünüldüğünde ne kadar önemli bir araç olduğu anlaşılmaktadır.

Toplum tarafından televizyon aracılığıyla alınan enformasyon, toplumun çoğunluğu tarafından benimsenir ve hatta edinilen enformasyon günün birinde geleneğe bile dönüşebilir. Televizyon, özellikle aktörlerin veya aktrislerin yaşam tarzları, kadın ve erkeğin rol ve sorumlulukları, farklı toplumların yaşam şekli, davranış biçimi ve seks özgürlüğü gibi konularda topluma sınırsız mesajlar iletir. Bu açıdan televizyon, insanları belli düşünce ve davranışlara sevk etme gücünü elinde bulundurmaktadır (Öztürk, 2002).

Toplumda var olan kadınlara yönelik basmakalıp yargılar, televizyonda gösterilen programlar, diziler, çizgi filmler aracılığıyla da biz insanlara sunulmaktadır. Bu durum, kadınların, tüm erkek egemen alanlarda kendi kimliklerinden soyutlanmak zorunda bırakılmalarına neden olmaktadır. Medyanın özellikle televizyonun gösterdiği kadın figürü veya imajı, ataerkil, erkek egemen kültür içindeki kadın imajından çok farklı değildir. Kadınlar, erkeklerin ihtiyaçlarını karşılayan, erkekler tarafından cinsel özellikleri bakımından arzulanan, yalnızca bedenleriyle var olan, düşünce, duygu ve kimlikleri yadsınan, görmezden gelinen yaratıklar veya varlıklar olarak sunulmaktadır. Kadın “seksidir, güzel bacakları, gözleri, göğüsleri, kalçaları, kıvrımları vardır, kıvraktır” fakat “zeki, yetenekli, akıllı, üretken” değildir. Televizyon tarafından yaratılan bu illüzyon ve cinsiyetçi, eril bakış açısı, Türkiye gibi televizyon izleme oranı %90'lara ulaşan (%91.9, Türkiye’de Aile Yapısı Araştırması, ASPB, 2012) ülkelerde, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, kadına yönelik şiddet veya cinsiyete dayalı şiddet ve çocuklarda oluşacak kadın imajı açısından ciddi bir tehdit unsuru olarak önümüze serilmektedir.

Popüler kültürün müzikleri, filmleri, reality televizyon şovları ve reklam kuşakları, kadınların düşüncelerinden, zekalarından ve diğer bilişsel özelliklerinden çok bedenleriyle ön plana çıkan egemen bir mizojinik (kadın düşmanlığı içeren) temaya ve söyleme hizmet etmektedirler. Televizyonda program veya dizi yapan, reklam veren şirketler, para kazanmak ve iktidarlarını güçlendirmek uğruna kadınlara karşı kalıplaşmış mizojinik yargıların devam etmesine neden olmakta, kadınların insansızlaştırılmalarının ve nesneleştirilmelerinin ağır ve acı veren sonuçlarıyla

karşılaşmalarına göz yummaktadırlar.

Kilbourne' na göre (2000) televizyonlara, ilan panolarına reklam veren şirketler, kadınların cinselliğini kullanarak ürünlerini satmaya çalışmaları ile topluma şu mesajı göndermiş olurlar: “tüm kadınlar, yaşına bakılmaksızın baştan çıkarıcı, çekici ve tahrik edici, cinsel yönden doyumsuz, ayartıcı kişilik özelliğine sahiptir.” Bu mesaj, toplumda, erkeklerin kadınlara bakışını olumsuz yönde etkilemekte ve mesajı alan bireylerde, kadınların sadece bedensel özellikleri ile varlıklarını sürdürebildikleri algısı yaratmaktadır.

Sadece reklamlarda değil reality televizyon şovlarında bu durum tekrar edilmektedir. Özellikle popüler televizyon şovlarında (örneğin Amerika'da “America's Next Top Model” programı, ülkemizde ise çeşitli izdivaç programları) kadının cinsiyeti, bedeni üzerinden mizojinik temsiller sunulmaktadır.

Özellikle ikinci dünya savaşından sonraki dönemde, kadının sosyal rolleri ve görevleri; ev veya aile yaşamı ile ilgilenme, temizlik ve fiziksel veya bedensel temizlik, bakım (beden temizliği) olarak tanımlanmıştır. Televizyon, dergi ve sinema gibi medya araçlarının gelişmesi de temiz, düzenli ve bakımlı kadın temsilini arttıran etkenlerden bir olmuştur. Tanımlanan bu yeni roller, medyanın da etkisiyle kadınların toplumdaki yeri konusunda sembolik bir fikir birliğinin oluşmasına neden olmuştur. Elbette bu tüm kadınların ev hapsinde yaşadığı ve politik eylemlerde bulunmadığı anlamına gelmez fakat kamusal alanda aktif olan ve politik konularla ilgilenen, uğraşan kadınlar da marjinal olarak adlandırılmıştır. Erkeğin sosyal rolleri genelde tam olarak belirlenemeyen ve çeşitlilik gösteren kamusal alanla ilgili olmuştur. Bu yüzden kadınlar erkeklere oranla daha çok toplumsal baskıya ve zorlamaya maruz bırakıldılar (Ross, 1995; Cordier, 2013).

Televizyonda, mütemadiyen cinsiyetçi mesajlar veren, kadınları ve eşcinselleri ötekileştiren birçok dizi, şov ve programlar mevcuttur. Son elli yıl boyunca, televizyonda gösterilen çoğu kadın karakter, itaatkar ev hanımı rolünde ya ev işlerini yapan ya da erkeğin cinsel isteklerini tatmin eden bir obje olarak sunulmuştur (Kowalewski, McIlwee ve Prunty, 1995).

Televizyon aracılığıyla kadın düşmanlığının normalleştirilmesi, günlük hayatta var olan kadın ve erkek ilişkilerinde kaçınılmaz olarak kadını nesneleştiren bir sürecin doğmasına neden olmaktadır. Bu durum, televizyonun hedef kitlesi üzerinde, cinsiyetçi tutum ve davranış yaratması bakımından oldukça tehlikeli görünmektedir (Etyang, 2012).

Genellikle, televizyonlarda yapılan programlarda açık bir şekilde kadın düşmanlığını görmemiz pek mümkün değil. Fakat hemen hemen çoğu programda örtük bir şekilde kadın düşmanlığının sunulduğu söylenebilir. Dizilerdeki söylemler, karakterler, reklamlar, haber programları, filmler örtük bir şekilde kadın düşmanlığını beslemektedir.

1.2.1.2. Sinema/Filmler

Toplumdaki ekonomik, politik ve sosyal gücü elinde bulunduran erkek tekelciliği, sinema ve film sektöründe de kadının geleneksel cinsiyet rollerini vurgulayarak ataerkil, erkek egemen toplumda, kadınların ikincil veya erkekten aşağı konumunu destekleyen ve bu durumu meşrulaştıran bir tutum içinde olmuştur (Etyang, 2012).

Kadınları, erkeklerin cinsel ihtiyaçlarını karşılayan ve annelik vazifesini yerine getiren, üreme fonksiyonuna sahip bir yaşam formu olarak gören ataerkil düzen (esasen içselleşmiş ataerkil düzen) çeşitli popüler filmlerde, kitaplarda ve dergilerde açık veya örtük bir şekilde kadın düşmanlığı içeren söylemlerini sürdürmüştür. Yaşadığımız ataerkil sistem içinde, kadınlar erkeklerin gölgesi olarak görülmektedir. Kadınlar, mafya filmlerinde erkeklerin metresi, korku ve slasher türü filmlerde, eli kanlı erkeğin oyuncağı ve western türü filmlerde ise evinin kadını çocukların anası imajlarıyla karşımıza çıkarılmıştır.

Özellikle 70'li yıllarda ortaya çıkan ve 80'li yıllarda patlama yaşayan insanların katledilmelerini ve çok kötü bir şekilde öldürülmelerini konu alan slasher filmler, kadın düşmanlığı içeren söylem, davranış veya tutumların sınırsız sunumlarını içermekteydi. Cadılar Bayramı, Elm Sokağı Kabusu, 13. Cuma, Son

Durak ve Çılgık gibi filmler dönemin en ünlü slasher filmleri arasındaydı. Bu ve benzeri filmlerde, özellikle bakire kadınlar, hayatta kalmayı başarırken, bakire olmayan ve cinsel ilişkide bulunan kadınlar aşırı şiddete, işkenceye maruz kalan bireyler olarak sunulmuştur. Ayrıca kadın düşmanlığı varlığının hissedildiği bu filmlerde, cinsel ilişkiye giren ve iffetsiz olarak ifade edilen kadınların öldürüldüğü veya ağır işkenceye uğratıldığı bir kadın kişilik şablonu yaratılmıştır (Brewer, 2009).

Medyanın ilk yıllarında, film yapımcıları kadınların cinsiyet rollerini düzenleyen bir değer sistemini yaratarak kadınların bakireliğini, erkeklerin zevkleri için ön plana çıkardılar. Kadınlar kendi cinsel arzularından çok erkeğin cinsel arzularından sorumlu olmak zorundaydı. Kadın oyuncu veya oyuncularını takip eden kameraların bile, (bir erkeğin gözüyle izlendikleri için) kadınları cinsel bir obje olarak gösterdiği ifade edilmekteydi (Brewer, 2009).

Kadınların şiddete ve ağır işkenceye maruz kaldıklarını, çıplak kadın bedenlerinin kanlı bıçaklı sahnelerle sunulduğu birçok Hollywood yapımı filmler bulunmaktadır. Örneğin korku ve özellikle slasher türü filmlerde (2009 yılında yeniden çekilen Soldaki Son Ev filmi gibi), kadınlara fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet uygulanmaktadır. Bu tür filmlerin yapılmış olması kadın kimliği üzerindeki ataerkil ve kültürel mizojinik (kadın düşmanlığı içeren) kodların ne denli baskın olduğunu göstermektedir. Özellikle shasher türü filmlerde tecavüz, kadına yönelik mizojinik şiddet ve bir işkence aracına dönüşmektedir (Lizardi, 2010).

Slasher ve korku film türleri, 2000 yılından sonra yeniden kopya edilerek film endüstrisi tarafından piyasaya sürülmüştür. Bu tür filmlerin ekonomik riski daha az olduğu ve eski yapımların yeni jenerasyon tarafından tutulduğu göz önünde bulundurulunca kar amacı güden sinema ve film sektörünün bu tür filmleri neden yeniden ve farklı versiyonlarla piyasaya sürdükleri anlaşılabilir. Örneğin yeniden çekilen 13. Cuma (ilk sürüm: 1980, yeniden yapım: 2009) filminin ortalama bütçesi 19 milyon dolar, yaptığı hasılat ise 91 milyon dolar; Sevgililer Günü Katliamı (ilk sürüm: 1981, yeniden yapım: 2009) filminin bütçesi 15 milyon dolar, yaptığı hasılat ise 93 milyon dolar olmuştur. Görüldüğü üzere bu tür ekonomik unsurlar, bu filmlerin yeniden üretilmesinin oldukça kazançlı olduğunu ve filmlerin popülaritelerinden hiçbir şey kaybetmediklerini göstermektedir

([Http://tr.wikipedia.org/wiki/13._Cuma](http://tr.wikipedia.org/wiki/13._Cuma), 2013;
[Http://tr.wikipedia.org/wiki/Sevgililer_Günü_Katliamı_3D](http://tr.wikipedia.org/wiki/Sevgililer_Günü_Katliamı_3D), 2013; Lizardi, 2010).

Slasher türü filmlerde karakterler özellikle kötü karakterler, hayvansı özellikte veya hayvan güdülerıyla hareket etmektedir. Kadın karakterler, kurban olmayı bekleyen umutsuz, çaresiz güçsüz ve çıplak bedenlerinde kanlar içinde gösterilmektedir. Bu filmlerde, toplum ve izleyicilerin tahayyül sınırlarını aşacak düzeyde seks, şiddet ve cinayet içerikli görüntüler bulunmaktadır. İnsan doğasına ve ahlakına aykırı, kadınları, bedenleri üzerinden aşağılayan modern slasher türü filmler, sinema ve film sektörünün ticari hırsları yüzünden varlıklarını sürdürmektedirler (Prince, 2004).

Genellikle, televizyon ve bazı filmler gerçek olmayan ve ideal olarak yansıtılan bir kadın portresi çizmeye çalışırlar. Mükemmel saç, vücudu, makyajı, yüzü ve hatları olan kadın figürüne televizyonda ve filmlerde sıkça karşılaşılmaktadır. Esasen bu figürler, yıllar boyunca, kadının güzel, terbiyeli, ahlaklı ve nazik olması gerektiği yönünde yaratılan basmakalıp kadın şablonundan pek de uzak değildir. Bu şablon, hem korku hem de slasher film türlerinde yeterince vurgulanmaktadır. Yapılan araştırmalar bu filmlerde yaratılan sosyal şablonların izleyicilerin toplumsal algısını değiştirdiğini göstermiştir (Brewer, 2009).

Cinsiyet ayrımcılığı, kadın düşmanlığının önemli göstergelerinden biridir. Çağdaşlaşan toplumlarda, sosyal değerler yeniden şekillenmesine ve kadın hakları gelişmesine rağmen medya, özellikle filmler aracılığıyla, kadınlara karşı cinsiyetçi ve önyargılı ifade, tutum ve davranışları göstermeye devam etmektedir. Filmlerdeki cinsiyetçi mesajlar sosyal etki yaratarak günlük hayatı ciddi anlamda etkilemektedir. Sinema ve film sektörü, insanların bilinçsiz bir şekilde kadınlara karşı mizojinik tutumlar sergilemelerine neden olabilmektedirler (Agars, 2004).

1.2.1.3. Müzik

Kadınlara karşı mizojinik ve önyargılı söylem, tutum ve davranışların sıklıkla yaşandığı alanlardan biri de müzik sektörüdür. Özellikle müzik sektörünün

ekonomik metası haline gelen popüler müzik sayesinde, kadınların cinselliği kullanılarak toplumun moral değerleri, kadının bedensel bütünlüğü ve kimliği üzerinde olumsuz etkiler yaratılmaktadır. Kadın cinselliğinin kullanılmasının temel sebebi, giderek sıradanlaşan ve tüketimi azalan müziklere canlılık kazandırmak ve tüketilebilirliğini arttırmak olarak gösterilmektedir. Günümüzde hazırlanan popüler müzik videolarıyla desteklenen bu görüş, özellikle cinselliğin cazibesıyla, bu videoların çoğunda müstehcenliğin, pornografinin ve erotizmin kullanımını arttırmıştır (Ceylan, 2004).

Popüler müzik, üretimi kolay ve ucuz, tüketilmesi hızlı ve tüketimi geniş kitlelere yayılan, bu nedenle kar getirisi yüksek bir sektörü ifade etmektedir. Çok kısa sürede, oldukça yüksek ticari kazanç getiren popüler müzik, belli format ve kalıplarda seri bir şekilde üretildiği ve anlık haz vermesi, hızlı tüketilmesi açısından modern sanayi insanının/toplumunun gereksinim duyduğu bir eğlence aracı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca reklam gelirleri nedeniyle en çok kitle iletişim araçlarıyla pazarlanmakta ve sunulmaktadır (Ceylan, 2004).

Kadınların erkeklerden aşağı, marjinal ve değersiz olarak sunulduğu kalıplaşmış toplumsal cinsiyet örneklerinin, popüler müziklerde veya şarkılarda oldukça fazla olduğu söylenmektedir. Bazı popüler müzikler veya şarkılar, kadının kimliği, kişiliği ve toplumsal hayattaki rolü konusunda toplumsal cinsiyet eşitliği gözetmeden, geniş kitlelere mizojinik mesajlar vermektedir. Bu tür müziklerin çoğunda kadınlar, hiçbir zaman erkekten bağımsız, zeki, girişimci ve nitelikli bireyler olarak görülmezler. Bunun yerini kadınları aşağılayan ve onları küçük düşüren özelliklere daha çok vurgu yapılır (Weitzer ve Kubrin, 2009).

Diğer popüler kültür unsurlarının aksine popüler müziklerdeki kadın düşmanlığı örtük veya saklı değildir. Özellikle hip hop ve heavy metal müzik türlerinde açık, aleni bir şekilde herkesin anlayabileceği tarzda, kadın düşmanlığı içeren şarkı sözleri yer almaktadır. Hatta bu tür şarkıların sözleri, kadınları aşağılayan ağır küfürler içermektedir.

Söz içeriğinde, seks ve şiddeti en çok kullanan müzik türü rap müziktir. Rap müzik sözlerinde, genellikle kadına yönelik şiddet, cinsiyet ayrımcılığı, ırkçılık,

seks ve küfür barındırmaktadır. Cinsiyetçi perspektifle yazılmış olan rap müzik sözleri, özellikle gençler olmak üzere geniş kitleler tarafından dinlenmektedir. Rap müzik, popüler olmasından dolayı, artan bir şekilde üretilmekte ve piyasa tarafından satılmaktadır ve ayrıca rap müziğinin bugün ciddi bir pazar payı bulunmaktadır (Rebollo-Gil ve Moras, 2012).

Bir diğer müzik türü olan rock müzikte yapılan araştırmalar sonucunda kadın düşmanlığını barındıran söylemlere rastlanmıştır. Örneğin rock müzik videolarıyla ilgili yapılan bir içerik analizi araştırmasında, videolarda sunulan kadınların çoğunun (%57) “akılsız, seks objesi ve kurban”, bir kısmının (%20) “itaatkar, çocuk yetiştiren, ev içi rolleri olan kadın”, bir kısmının ise (%8) “erkek şiddeti gören kadın” olarak gösterildiği ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada, videolarda sunulan kadınların sadece %14’ü tamamen erkeklerle eşit gösterilmiştir (Vincent, Davis ve Boruszkowski, 1987).

Rock müzik videolarıyla ilgili yapılan bir başka araştırmada ise kadınların, kalıplaşmış geleneksel cinsiyet rollerinin, videolarda hakim olduğu görülmüştür. Özellikle videolarda sunulan kadınların %57’si “pasif, erkeklere bağlı, fiziksel görünüşleri vurgulanan” olarak nitelendirilmiştir. Araştırma, aynı zamanda, videolarda bir kısım kadınların güçlü ve bağımsız olarak sunulduğunu da ortaya koymuştur (Alexander, 1999).

Bu araştırmaların dışında bazı deneysel araştırmalar da yapılmıştır. Özellikle yaratılan deney grubuna mizojinik içerikli şarkılar dinletildikten sonra, bu grubun tutum ve davranışları incelenmiştir. Örneğin, Fischer ve Greitemeyer’in (2006) yaptıkları bir araştırmada, erkeklerden oluşan iki farklı gruptan birine, mizojinik sözleri olan, diğerine ise yansız, tarafsız şarkı sözleri olan şarkılar dinletilmiştir. Yapılan çalışmada, mizojinik sözler barındıran şarkıları dinleyen grubun, diğer gruba oranla, kadınlara karşı daha agresif ve saldırgan oldukları ortaya çıkmıştır.

Popüler müziklerin çoğunda, dinleyicileri çekmek ve cezp etmek için müstehcenlik, seks, erotizm ve genel ahlaka aykırı şarkı sözleri bulunmaktadır. Gerek müzik kliplerinde sunulan kadınların giyim tarzı gerekse kadın ve erkeklerin erotik ilişki biçimi, bu müziklerin seksi, erotizmi kısaca kadın cinselliğini bir araç

olarak kullandıkları yargısını doğrulamaktadır. Müzik videolarında dans eden kadınlar, cinsel çağrışımlar yaratmakta, açık seçik olarak sunulmakta ve göğüs, kalça ve erojen bölgeleri özellikle öne çıkarılmaktadır. Kadın vücudunun cinsel çekiciliği, çoğu televizyon programında olduğu gibi televizyonda ve sosyal medyada yer alan kliplerde de izlenebilirliği arttırmak ve reklam almak gibi ticari amaçlar uğruna kullanılmaktadır (Ceylan, 2004).

Yapılan araştırmalarda, heavy metal müzik türünün diğer müzik türlerine oranla daha örtük bir mizojinik içeriğe sahip olduğu anlaşılmıştır. Heavy metal müzik türünde, erkek egemenliği ve kadın cinselliği zeki bir şekilde kurgulandığı ve örtüldüğü için açık bir kadın istismarından veya kadın düşmanlığından bahsetmek pek mümkün değildir (Weitzer ve Kubrin, 2009).

Rap müzik sözlerinin büyük bir çoğunluğu, erkeklerin kadınlardan üstünlüğünü veya erkekler ile kadınların eşit olmadığını vurgular. Bazı içerik analizi araştırmalarında çoğu şarkı sözlerinin içeriğinde kadınlar; “erkekleri memnun eden ve isteklerini yerine getiren bir obje, şiddeti hak eden, şiddet uygulanması gereken hatta tecavüzü, dayağı ve öldürülmeyi hak eden bireyler” olarak gösterilmekte ve bu durum kadınlara karşı her türlü şiddeti meşrulaştırılmaktadır. Rap müzikte kadınlar cinsiyet özelliklerinden dolayı rencide edilmekte ve her türlü ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Böylece, radyoda çalınan rap müzik parçaları ve televizyonda gösterilen rap müzik videoları, kadınlara karşı her türlü negatif yargı, tutum, tavır ve davranışın yayılmasına ve yaygınlaşmasına neden olmaktadır (Weitzer ve Kubrin, 2009).

1.2.1.4. Bilgisayar/Video Oyunları

Amerika Eğlence Yazılımı Derneği'nin (Entertainment Software Association) “2012 yılının Bilgisayar ve Video Oyunları Endüstrisi” raporuna göre, Amerika'daki tüketicilerin, 2011 yılında, video oyunlarına 16.6 milyar dolar harcadığı ve küresel video oyun pazarının 67 milyar dolara ulaştığı ortaya çıkmıştır. Aynı rapora göre Amerika'daki ailelerin %49'unun evinde birer oyun konsolu bulundurduğu, oyun oynayanların yaş ortalamasının 30 ve %53'ünün erkek

%47'sinin kadın olduğu ve oyun satın alanların ise %52'sinin erkek %48'inin kadın olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, oyunların çoğunun, oyun konsolu, bilgisayar ve akıllı telefon aracılığıyla oynandığı ifade edilmiştir

(http://www.theesa.com/facts/pdfs/esa_ef_2012.pdf, *Online Erişim Tarihi:* 21.08.2013).

Sayısal rakamlarına göre genişleyen bilgisayar ve video oyun sektörü aynı zamanda bir eğlence sektörü olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde kadın oyuncu, yapımcı ve yaratıcı sayısının çok az olmamasına ve gittikçe artmasına rağmen, video oyun sektörü, erkekler tarafından ve erkekler için yaratılan bir erkek alanı veya erkek dünyası olarak görülmektedir (Kafai, Heeter, Denner ve Sun, 2011; akt. Fox ve Tang, 2013).

Bilgisayar ve video oyunlarında, genellikle, kadın oyunculara oranla erkek oyuncular oldukça fazladır. Sunulan çoğu kadının da cinselleştirilmiş olduğu, erkekleri cezp edici nitelikte gösterildiği ifade edilmektedir. Erkek oyuncu tarafından kurtarılmayı bekleyen prenses ve cinselleştirilmiş sadomazoşist kadın sıkça kullanılan kadın imgelerdir (Fox ve Tang, 2013).

Bazı araştırmalar, video oyunlarında gösterilen cinselleştirilmiş kadın karakterlerin, cinsel şiddetin normalleşmesine neden olduklarını ve oyun oynandıktan sonra, erkeklerin cinsel şiddet uygulama olasılıklarının arttığını göstermiştir. Bu yüzden çoğu video oyun içeriğinin cinsel şiddeti arttırdığı söylenmektedir. Aynı zamanda bu tür oyunları oynayan kadınların ise öz yeterliklerinin düştüğü belirtilmiştir (Fox ve Tang, 2013).

Yapılan araştırmalarda, bazı bilgisayar oyunlarında, ataerkil güç ilişkilerinin varlığından söz edilmiştir. Örneğin, bazı video oyunlarında, erkeklerin egemen olduğu bir kültürel yapılanma içinde, genellikle, kadınların domestik rolleri ön planda tutulmuştur ve kadınlar erkekler tarafından korunması gereken varlıklar olarak gösterilmiştir. Bir başka araştırmada ise kadın cinselliğinin ön plana çıkarıldığı video oyunlarını oynayan deneklerin, kadınları cinsel obje olarak gördüğü ve cinsellikle ilişkili düşüncelerinin arttığı ortaya çıkmıştır. Video oyun kadın

karakterlerinin, görsel olarak deneklere sunulduğu bir araştırmada ise erkek deneklerin kadınlara karşı saldırgan tutum geliştirdikleri gözlenmiştir. Buna rağmen, her cinsel içerikli video oyununun da insanların kadınlara karşı tutum ve davranışlarını değiştirdiği söylenemez (Akt. Greitemeyer ve Hollingdale, 2012).

Teknolojik gelişmelerle beraber bilgisayar ve video oyun endüstrisi de genişlemektedir. Bu endüstrinin en popüler oyunlarında, kadına yönelik şiddeti destekleyen sunumların arttığı belirtilmektedir. Örneğin, en popüler video ve bilgisayar oyunlarından biri olan Grand Theft Auto: Vice City oyununda oyuncular, bir hayat kadını tekmeleyerek öldürmekle ödüllendirilmektedir (Seventh Annual Media Wise Video Game Report Card, 2002).

Bilgisayar ve video oyunlarında kadın düşmanlığı ve esasen kadın sunumu, kadın karakterlerin nesneleştirilmesi, cinselleştirilmesi, taciz ve tecavüz edilmesi ve onlara şiddet uygulanması şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Özellikle, erkek kullanıcıları tatmin etmek için cinsellik, sıkça kullanılan unsurlardan biridir. Kadınların fiziksel görünüşleri, özellikle göğüs ve kalça bölgeleri, cinsel cazibeyi arttırmak için özenle çizilmekte veya canlandırılmaktadır. Örneğin, Lara Croft oyununda, kadın karakterin büyük göğüslerinin, cinsel cazibe veya çekicilik göz önünde bulundurularak yaratıldığı ifade edilmektedir. Yine aynı şekilde, Dead or Alive Xtreme Beach Volleyball oyununda, voleybol sporundan çok, görsel etki yaratması bakımından, göze hitap eden kadın göğüslerinin yaratılması da, oyun içinde kadın cinselliğinin kullanıldığı yönünde eleştiri almaktadır

(http://en.wikipedia.org/wiki/Gender_representation_in_video_games, *Online Erişim Tarihi*: 21.08.2013).

Çevrimiçi video oyunları, erkek alanları olarak algılandığı için, oyunların içeriği, baskın erkek egemenlik anlayışla doldurulmaktadır. Oyunlardaki erkek egemen anlayışla beraber, cinsiyet eşitliğine aykırı olarak yaratılan erkeklik algısı, kitlesel etki aracılığıyla toplumun tüm kesimlerine yayılabilmektedir. Hatta çevrimiçi bilgisayar veya video oyunlarında var olan erkek egemen anlayış yüzünden, bu oyunları oynayan kadın kullanıcılar kimliklerinden bağımsız, kendilerini erkek olarak göstermek zorunda kalmaktadırlar. Zamanın büyük bir bölümünü, bu

oyunlarla geçiren bireylerin, var olan eril sosyal kimliklerinin güçleneceği ve bu durumun ise zaman içinde kadın kimliğinin yitirilmesine ve kadınların, eril kalıplara sokulmasına neden olacağı belirtilmektedir (Fox ve Tang, 2013).

1.2.1.5. Animasyon/Çizgi Film ve Anime

Animasyon, canlandırma olarak tanımlanmakta, canlandırma ise “*sinema veya televizyonda tek tek resimleri veya hareketsiz cisimleri gösterim sırasında hareket duygusu verebilecek bir biçimde düzenleme ve filme aktarma işi, animasyon*” olarak tanımlanır

(http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.53fde35ec20536.77401176, *Online Erişim Tarihi: 30.08.2013*).

Animasyon terimi yerine, bazen, çizgi film ve canlandırma sinema terimleri de kullanılmaktadır (Yapıcıoğlu, 2010).

Özellikle çocuklara hitap eden ve çocukların yoğun ilgi gösterdiği animasyon film veya sinema, günümüzde hedef kitlesi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Örneğin çocuklar, bazı animasyon karakterlere özenmekte, özellikle bu karakterlerin basılı olduğu giysileri giymekte veya eşyaları kullanmaktadırlar. Hem animasyon filmler hem de bu filmlerin piyasaya sunulan oyuncakları, giysileri ve diğer materyalleri düşünüldüğünde, küresel anlamda, animasyonun ne kadar ciddi bir ticari güce ve kazanca sahip olduğu anlaşılmaktadır.

İlk dönem animasyon filmleri incelendiğinde, bu filmlerdeki kadınların oldukça sınırlı toplumsal rolleri olduğu söylenmektedir. Bu animasyonlarda, kadınlar ya insanlara ya da bazı özellikleri bakımından insana benzeyen hayvanlara benzetilmiş, çoğunlukla kadınların kur yapmaları, duygusal olarak erkekleri tatmin etmeleri ve bir erkek karakter tarafından kötülerden veya kötülüklerden korunmaları gerektiği gibi baskın erkek figürüne bağlı rolleri ön planda tutulmuştur (Thompson ve Zerbinos, 1995; akt. Burguera, 2011). Minnie Mouse, Honey, Cookie, Petunia Pig ve Daisy Duck gibi ilk dönem çizgi film karakterleri, erkeklere bağlı, pasif

karakterler olarak sunulmuştur. Bu düşüncesiz ve duyarsız kadın tasvirinin, tamamı erkeklerden oluşan animasyon ekipleri tarafından üretildiği ve bu yüzden, ilk dönem animasyon filmlerinin, kadın bakış açısına sahip olmadığı sıklıkla ifade edilmektedir (Wells, 2002; akt. Burguera, 2011).

Renkli çizgi filmlerde sunulan kadınlar, ev içi işlerle uğraşan, aileye bağlı veya daha domestik rollerle karşımıza çıkmıştır. Böyle olmayan kadınlar ise erkek egemen söyleme maruz kalarak kötü, çirkin gibi olumsuz kişilik özellikleriyle gösterilmiştir. Genellikle, Walt Disney'in canlandığı kadın karakterlerin, orta çağ kadınına anımsayan nitelikler taşıdığı söylenmiştir. Örneğin Granny, Mammy Two Shoes gibi Disney karakterlerinin, domestik özellikleri olan, temizlik yapan, erkeğin sözünden çıkmayan ve iyi huylu olarak; Hazel Witch ve Little Lulu gibi karakterlerin ise kamusal alana dahil olmalarına rağmen olumsuz nitelikler atfedilerek sunulduğu ifade edilmiştir (Burguera, 2011).

Televizyon çağında, modern çizgi filmlerde veya animasyonlarda, kadınlara karşı ayrımcılık temelinde kadın tasviri oluşturulmuştur. Kadınlar yine daha domestik, anneliğe ve duygusallığa yatkın bireyler olarak gösteriliyordu. Kadınlar, erkeğin gölgesinde kalan itaatkar, idealist, şefkatli ve hassas gibi aktif rolleriyle de canlandırılıyordu. 90'ların başında, kadınlar animasyonlarda pozitif roller elde etmiştir. Kadın karakterler daha mantıklı, akılcı özneler olarak sunulmakta ve dayanışma ve birliğin sembolü olarak görülmekteydiler (Burguera, 2011).

Animasyon filmler, ilk yıllarından itibaren, izleyicilerin göz zevkine hitap etmiştir. Filmlerin daha fazla kazandırması veya tutulması için görsel memnuniyet ön planda tutulmuştur. Örneğin kadın karakterler, zarif ve ince hatlı, kıvrımlı bedenleriyle, erkek karakterlerde kaslı vücutlarıyla canlandırılmıştır. Skopofili, yani cinsel açıdan uyarıcı herhangi bir şeyi izlemekten zevk almak, animasyon yapımcılarının karakter üretimi aşamasında göz önünde bulundurdıkları en önemli prensiplerden biri olmuştur. Bu açıdan bakıldığında, özellikle kadın karakterlerin, örneğin beden hatları, yüzleri ve tenleri daha dikkatli ve izlenebilirliği arttıracak çekicilikte çizilmiş ve ayrıca sözü edilen skopofilik keyif veya memnuniyet nedeniyle de animasyonlarda, kadın bedeninin kontrol altında tutulması ve nesneleştirilmesi sorunu ortaya çıkmıştır (Garside, 2005).

Animasyonları çekici kılmak için erotizm de yöntem olarak kullanılmaktadır. Seyirciler, bazen açık bir şekilde bazen de bilinçaltı düzeyinde cinsel açıdan uyarıcı nitelik taşıyan görsel materyale maruz kalmaktadır. Özellikle bazı animasyonlarda, kadınların kalça, göğüs ve bacak gibi erojen bölgeleri ön planda tutularak, erkeklerin röntgencilik hazzı okşanmaktadır. Bu durumda, cinsel bir obje olarak sunulan kadın karakterler, erkeklerin cinsel arzularını tatmin eden bir görüntü ve onun göz zevkinin öznesi olarak karşımıza çıkmakta ve bu yönüyle animasyon film üreticilerinin, kadının bütünlüğünü, kimliğini ve toplumsal cinsiyet eşitliğini zedeleyen, tehdit eden ve hiçe sayan bir tutum sergiledikleri görülmektedir (Garside, 2005).

Erkek egemen kültürün bir parçası olarak animasyonlarda, kadın karakterlerin çoğuna annelik yapmak, yemek, temizlik ve dikiş nakış yapmak gibi ataerkil toplum rolleri giydirilmiştir. Örneğin, Pamuk Prenses animasyon filminde, cücelerle beraber yaşayan Pamuk Prenses, cücelerin bir anneye ihtiyaçları olduğunu söyleyerek, cücelerin bakire annesi olarak evdeki işlerle ilgili tüm sorumlulukları üzerine alıp saf bir annelik rolüyle karşımıza çıkarılmaktadır. Film boyunca Pamuk Prenses özellikle, Bakire Meryem Ana'ya benzer güçlü bir annelik rolüyle seyircilere sunulmuştur (Garside, 2005). Yine hemen hemen kadın düşmanlığı içeren her söylem, tutum ve davranışta olduğu gibi Pamuk Prenses filminde de ana karakterin bekareti kutsanmış ve bekaretin saflığı ve masumiyeti getirdiği, çizilen annelik rolüyle vurgulanmıştır.

Japon çizgi roman kültürü olan mangalar, animasyonlara veya çizgi filmlere dönüştürülerek anime adını almaktadır. Animeler, bilgisayar aracılığıyla veya el çizimiyle yaratılmaktadır. Japon çizgi filmleri olarak da bilinen animeler, dünya çapında büyük izleyici kitlesine sahip ve animasyon sektörünün ticari kazanç açısından vazgeçilmez bir parçası sayılmaktadır.

Dünya genelinde oldukça popüler olan bazı animelerde, özellikle kadın karakterler, cinsiyetçi bakış açısıyla çizilmektedir. Örneğin sınıfsal veya sosyal farklılıkları örtmek için düşük statülü veya sosyo ekonomik düzeyi düşük kadın karakterler, Japon geleneklerine uygun annelik rolü büründürülerek, erkeklerle eşit konuma getirilmektedir. Sadece kadın karakterlere giydirilen geleneksel roller değil, aynı zamanda fiziksel güzellikte sosyal statüyü arttıran bir özellik olarak biz izleyicilere ve okuyuculara sunulmaktadır. Yine bu animelerde, kadın karakterler,

sosyal konumlarını arttırmak, erkeklerle eşit statüde olabilmek ve onlar tarafından değerli görünebilmek için, anaç rollerini geliştirmeye ve dişilik özelliklerini kullanmaya çalışmaktadırlar (Choo, 2008).

Animelerin birçok türü bulunmaktadır, bu türlerden biri de Hentaidir. Hentai, pornografik içerikli bir anime türüdür. Hentailer, “*genellikle yüksek hayal gücü içeren konulara sahiptirler. İnsanlar için tabu sayılan pek çok şey hentailerin konusu olabilir. Dünyaya saldıran uzaylıların veya değişik cinsel uzuvlara sahip çeşitli fantastik yaratıkların tecavüz sahneleri gibi absürt sayılabilecek seks sahneleri sıklıkla görülebilmektedir. Dünya çapında meşhur pek çok hentai vardır. Bunlardan bazıları La Blue Girl, Bible Black ve Vixens'dir.*”

(<http://tr.wikipedia.org/wiki/Hentai>, *Online Erişim Tarihi*: 18.08.2013).

Hentailerde, cinselliğin sunumunda, herhangi bir sınır bulunmamaktadır. Aşırı derecede tecavüz, cinsel şiddet ve her türlü sadomazişist eylem absürd senaryolarla sunulabilmektedir. Örneğin, *dokunaç erotikası*, hentailerde sıkça gösterilen, cinsel birliktelik anında kadının cinsel organının, dokunaçları olan bir hayvan tarafından uyarılması teması üzerine kurulan zoofilik ve mizojinik bir sunum olarak karşımıza çıkmaktadır (Ortega-Brena, 2009). Hentailerde, kadınları aşağılayan, onları cinsel obje olarak gösteren ve tecavüz gibi cinsel şiddet unsuru taşıyan eylemlere maruz bırakan ter hürlü mizojinik davranışa rastlamak oldukça mümkündür. Bu durumun, toplum algısını etkileyebilmesi açısından oldukça endişe verici olduğu ifade edilmektedir.

1.2.1.6. Pornografi

Pornografi sözcüğü yunan kökenlidir ve esasen “pornographos” sözcüğünden türetilmiştir ve Türkçeye ise Fransızca “pornographie” sözcüğünden geçmiştir. Pornografi, “fahişe, fuhuş yapan kadın” anlamına gelen “porne” ve “yazmak, çizmek” anlamına gelen “graphein” sözcüklerinin bir araya gelerek oluşturdukları bir terimdir. Bu açıdan bakıldığında pornografi kavramı “fahişelerin hayatı ile ilgili görsel materyal veya özellikle fahişelerle ilgili yazı, resim, grafik” olarak

tanımlanabilmektedir. Pornografi, kısaca “fahişe edebiyatı” olarak ifade edilmektedir (Aktunç, 2001; Hyde, 1986).

Günümüzde pornografi, müstehcenlikle ilişkilendirilmekte ve cinselliğin, cinsel organ ve eylemlerin; tahrik etmek, erotik duyguları uyandırmak veya ticari kazanç sağlamak amacıyla teşhir edilmesi, sergilenmesi, açık bir şekilde ifşa edilmesi suretiyle beden, seks, cinsel veya genital organları, herhangi bir estetik, duygusal ve ahlaki kaygı gütmenden suistimal eden, hoş gören, teşvik eden ve onaylayan her türlü materyal olarak tanımlanmaktadır (Yalom, 2002; Hyde, 1986; Acar, 2009; Oskay, 1998).

Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü’ne göre ise (2013) pornografi, kısaca “porno” olarak tanımlanmaktadır. Yine aynı sözlüğe göre porno: “*amacı cinsel dürtülere yönelik olan, ahlaki değerlere aykırı düşen yayın, resim vb., pornografî*” olarak tanımlanmaktadır. Benzer şekilde güncel kullanımda pornografi değil de porno sözcüğü sıklıkla kullanılır

(http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.520e3f044c44f8.90766141, *Online Erişim Tarihi:* 16.08.2013).

Erotizm kavramı bazen pornografi ile eşdeğer görülmekte veya karıştırılmaktadır. Erotizm, “*cinsel duygu ve isteklerine çok düşkün olma durumu*” olarak tanımlanmakta ve bireyler arasındaki sevgi, aşk ve cinsel bağ gibi duygusal boyuta vurgu yapmaktadır. Erotizm, cinselliğin sınırlarını aşmaması, ahlaki değerleri hiçe saymaması bakımından pornografiden ayrılmaktadır

(http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.520e3f093bcd83.55120555; <http://tr.wikipedia.org/wiki/Erotizm>, *Online Erişim Tarihi:* 16.08.2013).

Pornografî, televizyon ve internet aracılığıyla geniş kitlelere yayılmaktadır. Günümüz teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda pornografiye erişim hiçbir zaman bu kadar kolay olmamıştı. Özellikle bu gelişmelerden faydalanan televizyon ve bilgisayar (özellikle internetin kullanımı) gibi kitle iletişim araçları seri bir şekilde müstehcen yayınlar ve materyaller hazırlamakta ve sunmaktadır. Kitle

iletişim araçları sayesinde pornografi, önemli bir gelir kaynağı olan büyük bir pazara dönüşmüştür.

Bazı araştırmalarda, pornografinin anti-sosyal kişilik bozukluğuna neden olduğu görülmüştür. Örneğin yapılan bir araştırmada, pornografiye maruz kalan erkek izleyicilerin, kadınlara karşı, kadın izleyicilerden daha agresif eğilimli oldukları, daha fazla pornografiye maruz kalmanın da taciz ve tecavüz gibi cinsel şiddet içeren davranışların kabul görülmesini arttırdığı ortaya çıkmıştır. Bu araştırmalarda, pornografinin suç unsuru oluşturan davranışları meşrulaştırdığı ve normalleştirdiği vurgulanmıştır (Donnerstein, 1980).

Pornografi, özellikle erkekler için önemli bir cinsel uyarıcıdır. Şiddet, acı, korku ve agresif içerikli pornografik görüntü, imge veya resim kullanılarak erkekler cinsel yönden uyarılmaya çalışılmaktadır. Pornografide kadınlara karşı kullanılan şiddet, korku, acı ve saldırganlık tek başlarına cinsel açıdan hiçbir şey ifade etmezler, bu kavramlar pornografiyle beraber cinsel anlam kazanırlar. Erkekler, mastürbasyon ve orgazm olmak için başvurdukları bu pornografik içeriklerde, tecavüz davranışını izleyerek, hatta eğlenerek, bu davranışı içselleştirme sürecine girerler. Bu süreçte, davranış ve düşünceyi güçlendiren en önemli faktör, cinsel uyarım/uyarılma ve orgazmdır. Bu yüzden, pornografi okuyan, izleyen veya dinleyen bazı erkeklerin tecavüz gibi suç teşkil eden eylemlere daha yatkın olduğu ifade edilir (Wyre, 1992).

Kadınlar, özellikle pornografik filmlerde, erkeklere göre ikincil konumda ve pozisyonda yer almaktadır ve kadınların hareketleri tamamen erkeklere bağlı olarak sunulmaktadır. Pornografik filmlerde, erkekler istediği şekilde, kadınları cinsel yönden istismar edebilir, kadına acı çektirebilir ve şiddet uygulayabilir. Bu açıdan bakıldığında, pornografinin, erkeklerin cinsel yönden uyarılması ve orgazm olması için kadınları kullandığı söylenebilir. Erkeğin pornografideki bu egemenliği, toplumda var olan cinsiyet eşitsizliğine, kadınların cinsel bir obje olarak görülmesine ve toplumda, kadınlara karşı yapılacak her türlü cinsel suç ve şiddetin önünü açmaktadır (Itzin, 2002).

Pornografinin içeriğinde var olan eşitsizlik teması, erkek egemenliği ile ilişkilendirilir. Bu eşitsizlik, pornografilerde kadınların her türlü istismarını

meşrulaştırmaktadır. Örneğin bazı pornografi türlerinde, kadınlar, erkekler tarafından kırbaçlanmakta, tokatlanmakta, kalçasına şaplak atılmakta ve istemediği pozisyonlarda, erkeklerle cinsel ilişkiye girmeye zorlanmaktadır. Hatta kadınlar, hayvanlarla bile cinsel ilişkiye girerek aşağılanmaktadır. Bu bağlamda, pornografilerin şiddet unsuru olarak kullanıldığını söylemek pek de yanlış olmaz.

Hasan Bülent Kahraman'da (2005) pornografiyi bir şiddet unsuru olarak görmekte ve şunları dile getirmektedir:

“Bilindiği gibi, cinsellik doğal bir şiddet içerir. Bu, şiddetin fiilen uygulanması demek değildir. Bedenlerin açılması, soyulup ortaya çıkarılması, size ait olan bir bedenin bu çıplaklıkla başkasına ‘sunulması’dır. Bir başka deyişle, içerdiği rızaya rağmen cinsel ilişki bedenin kullandırılması, bedenin size ait olan iktidarının bir başkasıyla paylaşılmasıdır. Bu, insanın kendisine ait olanı dışlaması ve ondan vazgeçmesi anlamına gelir ve doğal bir şiddet içerir. Pornografiyse bu şiddetin abartılması, kadın bedenin tüketilen bir meta olarak büsbütün yoğunlaştırılmış bir şiddete maruz bırakılmasıdır. Hele birçok pornografi filminin bu kadarıyla bile yetinmeyip, kadına yöneltilmiş büsbütün açık bir şiddeti öne çıkarması, pornografinin bir kavram olarak mahkûm edilmesini gerektiren temel anlayış olmalıdır.

O nedenle, pornografi ahlâkla ilgili değil, siyasetle ilgili bir kavramdır ve onun siyasal boyutunu da feminizm oluşturur. Karşı çıkması gereken varsa devlet değil, feministler olmalıdır.” (Akt. Soydan, 2009).

Kadınların pornografilerdeki itaatkar davranış ve tutumları, şiddete maruz kalmaları, izleyicilerde, kadınlara yönelik olumsuz algıların oluşmasına ve yerleşmesine neden olmaktadır. Kadınlar, sadece cinsel değeri olan varlıklar olarak gösterilmekte ve toplumsal değeri cinselleştirilmektedir. Bu durum ayrıca kadınların her alanda sahip oldukları fırsat eşitliğini de tehlikeye atmaktadır (Cole, 1989; akt. Itzın, 2002).

Pornografide, erkeğin kadın bedenine hükmetmesi, kadın bedenini istediği şekilde kullanması, kendi cinsel arzusunu yüksek düzeyde tutması, erkek

egemenliğin bir göstergesi olarak ifade edilmektedir. Sunulan cinsellik, erkek ile kadın arasında karşılıklı ve eşitliğe dayanan nitelik taşımamakta, hatta çoğu zaman pornografik materyaller, kadın rızasına dayanmadan yapılan cinsel ilişkileri normalleştirmektedir. Her türlü pornografik materyalde, meme, kalça ve vajina gibi kadın bedeninin cinsel bölgeleri metalaştırılmakta ve kadın, kimliği, kişisel özellikleri, mahremiyeti olmayan, sadece erkeğin cinsel tatmini için hareket eden bir varlık olarak sunulmaktadır. Bu mizojinik sunum, toplumda hali hazırda var olan ve olumsuz anlamlar yüklenen kadın imajını güçlendirmektedir (Soydan, 2009).

Pornografik film ve çekimlerde kadın genital bölgelerine indirgenir. Böylelikle kadın bedeni, erkeğin satın aldığı, sahip olduğu ve istediği şekilde cinsel ilişkiye girdiği bir metaya dönüştürülmektedir. Fahişelik müessesesine kapı açan bu yaklaşım, erkeğin, kadını bir eşya ya da mal olarak görmesine, kadının varlığını kendisine bağlamasına ve kadın üzerinde sonsuz güce sahip olduğunu düşünmesine neden olmaktadır. Pornografik materyale maruz kalan erkeklerin kaçınılmaz olarak pornografide sunulan erkekler gibi hareket edecekleri belirtilmektedir (Itzin, 1993; Dworkin, 1991; Kappeler, 1986).

Pornografinin yayılmasında kitle iletişim araçlarının önemli bir etkisi vardır. Kitle iletişim araçları, kadın bedenini cinsel meta haline getirerek, seks endüstrisine talep oluşturmakta ve bu endüstriyi beslemektedir. Günümüzde, seks endüstrisinin yayılmasını ve yaygınlaşmasını sağlayan en önemli kitle iletişim aracı internettir. İnternet, küresel bir araç olması ve sahip olduğu sınırsız içeriği bakımından, pornografi için en uygun yer olarak görülmektedir. İnsanlar, internet aracılığıyla dünyanın hemen hemen her yerinden, istedikleri pornografik içeriğe ulaşabilmektedirler. İnternetin sunduğu sınırsız pornografik içerik, hiçbir etik kod veya kural tanımaksızın izleyicilere sunulabilmektedir (Paul, 2007; akt. Soydan, 2009).

1.2.2. Kadın Düşmanlığının Toplumsal Etkileri

Popüler kültür, günümüz kitle iletişim araçları sayesinde, toplumun tüm kesimlerine yayılabilmektedir. İnsanlar, popüler müzikleri, filmleri veya diğer popüler unsurları televizyon ve internet aracılığıyla çok çaba sarf etmeden ve anında eşirim olanağıyla dinleyip izleyebilmektedir. Ayrıca popüler olanın oluşmasını ve yayılmasını sağlayan kitle iletişim araçları, ataerkil ve erkek egemen toplumun iktidarını pekiştiren özellikler göstermektedir. Bu yüzden kitle iletişim araçlarının şekillendirdiği ve ortaya çıkardığı popüler kültür unsurları egemen toplum görüşü çerçevesinde şekillenmekte ve değerlendirilmektedir.

Popüler kültürün ürettiği kadın düşmanlığı, kadınları olumsuz yönde etkileyen toplumsal, ekonomik ve politik sonuçlar doğurmaktadır. Kadınlar, kitle iletişim aracıyla topluma yansıtılan kadın düşmanlığı ve cinsiyet eşitsizliği nedeniyle ekonomik ve siyasal alanlardan uzaklaşabilmekte ve iş yerlerinde, devlet kurumlarında veya toplumsal hayatın herhangi bir anında erkekler tarafından baskılara ve aşağılanmalara maruz kalabilmektedirler. Popüler söylem, var olan erkek hegemonik toplum söylemini güçlendirmekte ve cesaretlendirmektedir. Bu yüzden, toplumda, kadına yönelik her türlü ayrımcı söylem, küçültücü davranış, şiddet ve cinsiyet eşitsizliği, kitleler tarafından meşru görülmekte ve içselleştirilmektedir (Etyang, 2012; http://en.wikipedia.org/wiki/Misogyny_and_mass_media, *Online Erişim Tarihi:* 24.08.2013).

Medyanın sunduğu kadın imajının, insanlar üzerindeki etkisini ortaya koyan bazı araştırmalar mevcuttur. Bunlardan biri de Harrison'ın (2003) üniversite öğrencileriyle yaptığı deneysel araştırmadır. Yaş ortalaması 20 olan, 231 erkek ve kız öğrenciyle yapılan bu araştırmada, modern medyanın sunduğu ideal güzel kadın imajına (göğüs-bel-kalça oranları 90-60-90 olan kadınlar) maruz kalan öğrencilerin bu ideal imajı kabul ettiği, idealleştirdiği ortaya çıkmıştır. İfade edilen ideal kadın imajından hareketle, hem erkek hem de kız öğrenciler, bu imaja ulaşabilme konusunda kadınların estetik ameliyatına başvurmalarını doğru bulmuştur (Harrison, 2003; akt. Dill ve Thill, 2007).

Kenrick ve Gutierres'in (1980) yaptıkları araştırmada ise medyadaki ideal kadın imajına maruz kalan erkek üniversite öğrencilerinin, bu imaj nedeniyle "gerçek" hayatta karşılaştıkları kadınları, daha az çekici buldukları ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda, bu araştırmada, bedensel özellikleri bakımından çekici olarak sunulan kadın imajının, araştırmaya katılan kız öğrencilerinin, kendilerini fiziksel açıdan yetersiz bulmalarına neden olduğu belirtilmiştir (Kenrick ve Gutierres, 1980; akt. Dill ve Thill, 2007).

Yapılan araştırmalar ışığında, medya tarafından sunulan çekici kadın imajının, hem kadın hem de erkek zihninde var olan kadın imgesini yeniden yarattığı ve/veya şekillendirdiği söylenebilir. Kadını nesneleştiren bu medya görüşü, hemen her ülkede meşru görülmekte ve kabul edilmektedir. Sadece bedensel özellikleriyle ön plana çıkartılan ideal kadın vurgusu, kadınların sosyal ve politik kimliğinin oluşmasını ve siyasal alanda söz sahibi olmalarını engellemekte ve onların sadece güzellik, estetik ve kozmetik sektörünün devamlılığını sağlayan meta araçları ekseninde var olmalarına neden olmaktadır.

Amerika Plastik Cerrahi Derneği (American Society of Plastic Surgeons, 2009) 2000 ile 2009 yılları arasında, göğüs büyütme operasyonlarının %36, karın gerdirme operasyonlarının %84, göğüs dikleştirme operasyonlarının %65 ve kalça kaldırma operasyonlarının %132 arttığını ve estetik ameliyatların %91'inin kadınlar üzerinde yapıldığını bildirmiştir (Akt. Berberick, 2010).

Ulusal Yeme Bozuklukları Birliği (The National Eating Disorder Association, 2005) Amerika'da 10 milyon kadının anoreksiya nervoza (iştahsızlık hastalığı) ya da bulimia nervoza (yeme bozukluğu) hastası olduğunu ve tedavi edilmeyen hastaların ölüm oranının %20 olduğunu bildirmiştir (Akt. Berberick, 2010).

Kadınların kendi görünüşleri ile ilgili memnuniyetsizlikleri ve bunu düzeltmeye çalışmaları, televizyon reklamlarının etkisi, yaygın bir şekilde müzik videolarında sunulan ve orantılı vücut hatlarına sahip kadın imajı ile açıklanmaktadır. Medyanın çizdiği ideal 'seksi' kadın imajı, toplumdaki kadınların güzel veya seksi görünmelerini teşvik etmekte ve kadınlar medyanın tasvir ettiği kadın imajını yakalayabilmek için sağlıklarını tehlikeye atarak her türlü yola başvurabilmektedirler

(Akt. Berberick, 2010).

Televizyonlarda, kadın cinselliğinin istismar edildiği, kadının kendi bedeni üzerinden nesneleştirildiği programlar, reklamlar ve diziler kadının insani değerini azaltmakta ve cinsel taciz, şiddet ve tecavüzü teşvik ederek toplumun özellikle erkeklerin, kadınlar hakkındaki algılarını değiştirmekte ve etkilemektedir. Özellikle Amerika'nın bazı bölgelerinde, cinsiyetçi reklamlar yapan kurumlarda çalışan bazı kadın işçilerin cinsiyetçi tutum sergileyen şirket çalışanları tarafından cinsel tacize maruz kaldıkları belirtilmektedir (Jacobsen ve Mazur, 1995).

Kadına yönelik şiddetin birçok nedeni olmakla beraber, şiddet içeren pornografik unsurların, film veya reklamların da kadınların şiddete maruz kalmasında önemli bir rol oynadığı belirtilmektedir. Popüler kültürün ürettiği mizojinik söylem, aynı zamanda toplumdaki kadınlar üzerinde, psikolojik bir baskı oluşturmaktadır. Bu söylemler, gerçek hayatta, kadınların erkekler tarafından bir eşya olarak kullanılabilmesi ve istismar edilebileceği yönünde bir toplumsal algının oluşmasına neden olmaktadır (Jacobsen ve Mazur, 1995).

Bilgisayar ve video oyunları, çocukların vazgeçemediği eğlence araçlarından biridir. Amerika Birleşik Devletleri'nde çocukların yaklaşık %93'ünün bilgisayar ya da video oyunları oynadığı belirtilmektedir (Dominick, 1984; akt. Dietz, 1998). Günümüzde, video oyunları ucuz ve bu oyunlara internet aracılığıyla erişim oldukça kolaydır. Bu yüzden popüler oyunlardaki cinsellik, cinsel şiddet, taciz ve kadın düşmanlığı içeren her türlü söylem ve davranış, eğlence aracı olarak normalleştirilerek hem toplum hem de çocuklar için önemli bir risk faktörü olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocukların bilişsel ve cinsel gelişimleri düşünüldüğünde, bilgisayar ve video oyunlarındaki kadın düşmanlığı içeriklerinin, çocukların algı ve tutumlarını etkileyerek ataerkil ve erkek egemen kültürün yarattığı kadın karşıtı söylemi pekiştireceği ve bu söylemin devamlılığına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Kadınlar, popüler kültür aracılığıyla insanların zihinlerine yerleştirilen kadın imajından dolayı, toplumsal hayatta kadın düşmanlığı olarak ifade edilen söylem, tutum veya davranışlara maruz kalmakta ve toplumsal, ekonomik, kültürel ve politik ayrımcılığa uğramaktadır. Bu yüzden kadınlar, kendilerini sürekli tekrar eden kötü

bir döngünün içinde bulurlar. Bu döngü içinde, popüler kültürün dolaylı etkisiyle beraber, öz güvenleri ve benlik saygıları düşük, taciz ve tecavüz gibi cinsel saldırılara uğrayan, depresyon ve yeme bozuklukları gibi psikolojik veya fizyolojik sağlık sorunları olan kadınlar gittikçe artmaktadır. Popüler kültür tarafından çizilen kadın modeli yüzünden kadınlar, erkekler tarafından baskılara maruz kalmakta ve kadınlık görevlerini yerine getirmeye çalışan ve bu yüzden erkeklerden onay bekleyen bireylere dönüştürülmektedir (Etyang, 2012; Berberick, 2010).

Popüler kültür tarafından yaratılan cinsiyet eşitsizliği, kadına yönelik şiddet, taciz, tecavüz ve kadının ataerkil basmakalıp rolleri gibi mizojinik söylem ve uygulamalar toplum içinde erkeklerin kadınları aşağılaması, itaate zorlaması ve onlara kötü davranması konusunda erkekleri cesaretlendirmektedir. Böyle yapılarak günlük hayatta erkek egemenliği desteklenmekte ve kadınların neyi giymesi gerektiğinden nasıl yürümesi gerektiğine kadar tüm sosyal hayat aktiviteleri erkekler tarafından kısıtlanmakta ve onların hakimiyetine bırakılmaktadır. Dahası popüler kültürde var olan mizojinik söylem, sokak ortasında erkeklerin kadınlara laf atmaları veya ıslık çalmaları gibi taciz niteliği taşıyan davranışlara ve bu davranışların normalleşmesine neden olmaktadır (Jacobsen, 1995; Render, 2005; Etyang, 2012).

Kadına yönelik her türlü şiddetin, sosyal, ekonomik ve siyasal eşitsizliğin ve ayrımcılığın temel nedeni olarak görülen mizojinik söylem ve uygulamalarla mücadele edilmesi ve toplumun bu konuda bilinçlendirilmesi hususunda mikro, mezzo ve makro düzeyde müdahale yöntem ve yaklaşımları bulunan sosyal hizmet mesleği, kadın sorunları için feminist sosyal hizmet yaklaşımını önermekte ve bu yaklaşımı, müdahale yöntemi olarak kullanmaktadır.

1.2.3. Feminist Sosyal Hizmet Yaklaşımı ve Kadın Düşmanlığı

Feminist sosyal hizmet yaklaşımı ile kadın düşmanlığı arasında, feminist sosyal hizmetin, toplumsal cinsiyet ve cinsiyet ayrımcılığı kavramlarıyla kurduğu ilişkiye benzer bir ilişki kurulabilir. Kadının toplumsal hayattaki rollerini gerçekleştirmesini engelleyen ve kimlik veya kişilik bütünlüğünü zedeleyen en temel

unsur, aslında toplumun kolektif bilinçaltına işlenen kadın düşmanlığı olarak görülmekte ve temelde kadın düşmanlığı, feminist sosyal hizmet yaklaşımının en çok ilgilendiği kavramlar olan kamusal-özel alan ayrımı, cinsiyet ayrımcılığı ve toplumsal cinsiyet gibi pratiklerin felsefi/ideolojik altyapısını oluşturmaktadır.

Feminizm: sosyal, politik, ekonomik ve cinsi anlamda kadın-erkek eşitliğini savunan, cinsiyet ayrımcılığı, ataerkil ve eril düzen, toplumsal cinsiyet, cinsel şiddet ve kadın düşmanlığı gibi kadınların toplumsal hayatta kendilerini gerçekleştirme ve her açıdan özgürleşmelerini engelleyen olguların analizini yapan ve bu olgularla mücadele eden bir teori ve ideolojidir. Feminizm bir kadın hareketidir ve kadın hakları konusunda sosyal ve politik aktivizmi vurgular.

Sosyal hizmet, insan haklarını savunan, sosyal adaletin gerçekleşmesini sağlayan, uygun koşulların sağlanabilmesi için sosyal değişim ve aksiyona başvuran, toplumsal eşitsizliklerle mücadele eden, temelde toplum refahını amaçlayan bir disiplin ve meslektir.

Sosyal hizmet ve feminizm etkileşimi, ikinci dalga feminizm sayesinde, 1980'li yıllarda başladı, özellikle kadın sosyal hizmet uzmanların çabaları bu dönemde göze çarpmaktadır. İlk feminizm dalgası eşitlik esasına dayanırken, ikinci dalga feminist hareket toplumsal cinsiyet eşitliği, cinsiyet ayrımcılığı ve cinsel farklılık temeline dayandırılmıştır. Bu temeller, sosyal hizmet alanlarından biri olan kadın sorunlarına ilişkin, kadınların toplumsal hayatta özellikle ataerkil ve eril düzen içinde baskı altında yaşamalarına neden olduğu ve bu açıdan feminizme göz kırıldığı düşünüldüğünde, feminist sosyal hizmet kavramının doğal süreçlerle ortaya çıktığı anlaşılmaktadır (Dominelli, 2002; Alcazar-Campos, 2013; White, 2006).

Feminizm, ataerkillik, kadının toplumda baskı altında oluşu, toplumsal cinsiyet, kadının farklılığı, toplumdaki güç ilişkileri ve politik güç, kadın hakları, kadına yönelik şiddet, cinsiyetçilik, cinsiyet ayrımcılığı ve kadın düşmanlığı gibi konularla ilgilenir ve bu konuları kadın bakışıyla ele almaya çalışır. Sosyal hizmet mesleği ise feminizme, kadın sorunları ve çalışmaları noktasında bağlanır ve bu teoriyle işbirliği yaparak kadınların toplumsal refahını geliştirmeye çalışır.

Aynı şekilde feminist teori, sosyal hizmet alanında, kadın müracaatçıların yaşadığı sorunlar, güçlükler ve mağduriyetleri anlama noktasında destek sağlar. Örneğin; sosyal hizmet kuruluşlarına başvuran, aile içi şiddet veya kadına yönelik şiddet mağduru kadın müracaatçıları için, feminist bakış açısı ile toplumsal cinsiyet, ataerkillik, cinsiyetçilik, cinsiyet ayrımcılığı, toplumdaki güç ilişkileri gibi kavramlarla ilişki kurularak yapılan mikro, mezo veya makro düzeyde sosyal hizmet müdahalelerinin, toplumsal anlamda söz konusu şiddet sorununun çözümünde daha etkili olması beklenmektedir (Buz, 2009).

Feminizm ve sosyal hizmet ilişkisi ortaya konulduktan sonra, Dominelli (2002) tarafından feminist sosyal hizmet: başlangıç noktası olarak kadınların dünyadaki tecrübelerini göz önüne alan, onların toplumdaki konumları ve bireysel sorunları arasındaki bağlantılara odaklanan veya dikkat çeken, özgül ihtiyaçlarını karşılayan, müracaatçı ve uzman etkileşiminde eşitliği gözetilen ve yapısal eşitsizlikleri vurgulayan bir sosyal hizmet müdahale türü olarak tanımlanmıştır.

Feminist sosyal hizmetin uygulamaya dönük ilkelerini Dominelli (2002) şöyle ifade etmektedir:

1. Kadınların farklılıklarını –women’s diversity- tanımak,
2. Kadınların güçlü yönlerine vurgu yapmak,
3. Farklı kadın grupları arasında farklılığın eşitsiz güç ilişkileri için bir temel olmasını önleme konusunda ayrıcalıkları ortadan kaldırmak,
4. Toplumda, kadınların kendi kararlarını verebilme noktasında, aktif ve etkin olmalarını sağlamak,
5. Kadınların, sosyal hayatta birey olarak yer edinmelerini ve toplumsal hayatla/kamusal alanla bağlantı kurmalarını sağlamak,
6. Kadınların, kendi sorunlarına buldukları çözümleri ifade edebilecekleri sosyal ortamlar yaratmak,

7. Sosyal hizmetin mikro, mezzo ve makro düzeylerinde 'kişisel olan politiktir' ilkesini etkin kılmak,
8. Bireysel sorunları, güçlükleri ve sıkıntıları genel konular olarak yeniden tanımlamak,
9. Kadınların her türlü ihtiyaçlarını, ayrımcılık uygulamadan etkileşim kurduğu diğer bireyler gibi ele almak,
10. İnsan ilişkilerinin bağımsız doğasını teşhis etmek ve bunun birey ya da grup düzeyinde neye yol açtığı ve nasıl gerçekleştiğini kavramak,
11. Kadınların bireysel sorunlarının aslında sosyal nedenleri (örneğin, ataerkillik, toplumsal cinsiyet gibi) olduğunun farkına varmak ve buna yönelik bir müdahale hazırlamak,
12. Kadınların bireysel sorunlarına ortak çözümler getirmeye çalışmaktır (Dominelli, 2002; akt. Buz, 2009).

Bu maddeler, aynı zamanda, kadın düşmanlığı ile nasıl mücadele edilmesi gerektiği yönünde ipuçları da içermektedir. Kadının güçlendirilmesi ve kadınlar arasındaki farklılıklar konusunda bireysel ve toplumsal farkındalığa işaret eden White (2006) gibi, kadınların toplumsal sorunlarının çözümünde, özne konumunda olabilecek sosyal hizmet uygulaması da hak savunuculuğu, güçlendirme yaklaşımı, sosyal aksiyon ve sosyal değişim gibi müdahale yöntemlerini etkin kılarak ve toplumsal anlamda kadın sorunlarına neden olan kadın düşmanlığı içeren pratiklere ilişkin, sosyal farkındalık yaratmaya çalışarak katkıda bulunabilir.

Görüldüğü gibi, feminist sosyal hizmet yaklaşımı, kadın düşmanlığı karşıtı bir söylem barındırmaktadır. Bu açıdan, feminist sosyal hizmet yaklaşımı toplumdaki mizojinik uygulamaları göz ardı etmemekle beraber şu önlemleri de almaktadır:

1. Kadınların toplum içindeki ikincil konumlarını sonlandırmayı amaçlayan plan, program ve politikalar üretmek,
2. Kadınların ekonomik, toplumsal ve politik katılımını sağlamaya çalışmak,

3. Toplumdaki güç ilişkileri iyi analiz etmek ve bu ilişkilerden doğan kadın sorunları konusunda bilinçli olmak,
4. Sosyal dayanışmanın önemine vurgu yaparak, toplumda, kadına yönelik tüm eşitsizlikleri ortadan kaldırmak ve bu amaca yönelik olarak sosyal adaleti etkin kılmak,
5. Özel alandan kamusal alana yayılan ve kadın-erkek eşitliği noktasında, baskı unsuru olarak karşımıza çıkan, ataerkil anlayışı anlamak ve kamusal alanda bu anlayışa müsaade etmeyen sivil oluşumları devreye sokmak,
6. Kadın sorunlarının çözümüne yönelik sosyal politika geliştirmek için sosyal ve politik aksiyonda bulunmak ve son olarak
7. Toplumsal hayatta ve akademik alanda bireysel kadın sorunlarının da kökeninde kadın düşmanlığı, ataerkillik, toplumsal cinsiyet, cinsiyetçilik gibi uygulamaların olduğuna yönelik, farkındalık kazandırmak.

Medya tarafından sunulan güzelliğe, çekiciliğe vurgu yapan kadın tasviri, kadınları psikolojik yönden etkileyerek onların estetik operasyonlara başvurmasına neden olmakta ve yapılan operasyonlarda olumlu sonuçlar alınmadığı takdirde, kadınlar, psikolojik sorunlar yaşayabilmektedir. (Akt. Berberick, 2010). Bunun dışında kadınlar, çekici görünmek için kilo vermeye çalışarak kendi sağlıklarını tehlikeye atmaktadır. Böyle bir davranış aynı zamanda yemek bozuklarına da neden olmaktadır. Kadınlar, medyanın yarattığı kadın imajı nedeniyle yetersiz olduklarını düşünerek öz güvenlerini ve saygılarını yitirebilmektedir. Bu açıdan, ifade edilen kadın sorunları için feminist sosyal hizmetin mikro becerileri kullanılarak kadınlar üzerindeki bireysel, kurumsal, politik ve toplumsal baskıların azaltılması sağlanmaktadır.

Medyanın yarattığı baskıya karşı feminist mikro uygulama, kadınları bireysel anlamda güçlendirerek, onların, kadın düşmanlığı, toplumsal cinsiyet, cinsiyetçilik gibi kadını ikincilleştiren olguların/pratiklerin farkında olmalarını sağlar. Feminist mikro uygulama, kadınlar içindeki dayanışmaya vurgu yaparak, sosyal ve politik değişim ve aksiyon için harekete geçmeyi amaçlar (Dietz, 2000).

Feminist mikro uygulamada hem sosyal hizmet uzmanının kullandığı dil hem de konuşma tarzı önem kazanmaktadır. Toplumsal hayattaki konuşma dili, çeşitli ataerkil ve toplumsal cinsiyet önyargıları barındırmaktadır. Feminist mikro uygulamada, müracaatçıyla bağlantı ve ilişki kurmak için dil ve konuşma tarzına dikkat edilerek, kadın müracaatçılarla duygudaşlık kurulur ve toplumsal baskı, şiddet, taciz ve tecavüz gibi vakalarda güvenli bir ortam yaratılmaya çalışılır (Dietz, 2000).

Popüler kültür unsurları aracılığıyla sunulan, kadın düşmanlığı içeren söylemlere maruz kalan erkekler, kadınlara yönelik olumsuz tutum, tavır, düşünce ve davranışlarının meşru olduğu yanılgısına kapılmaktadır. Bu tür erkeklerle yapılan feminist mikro uygulamalarda, toplumsal cinsiyet, kadın düşmanlığı, cinsiyetçilik, ataerkil toplum düzeni, cinsiyet ayrımcılığı, cinsiyet temelli şiddet gibi konuların anlaşılması ve gerekli görüldüğü takdirde bu kavramlara yönelik ödevler verilerek erkeklerin farkındalık kazanmaları sağlanır.

Feminist sosyal hizmet perspektifinde güçlendirme, yapılan uygulamaların temel amacıdır. Bu açıdan, feminist sosyal hizmet, kadınlarla grup çalışması yaparak belirli konularda, onları bilinçlendirmeye, birey olarak güçlendirmeye çalışır. Örneğin, Türkiye’de yapılan bazı programlarda, kadınlara insan hakları, anayasal, medeni, ekonomik, doğurganlık gibi kadın hakları, cinsellik, cinsiyetçilik, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, şiddete karşı geliştirilen stratejiler gibi konularda eğitim verilmiştir. Kadınlar, feminist grup çalışması sayesinde yaşadıkları sorunların toplumsal cinsiyet, ataerkil toplum yapısı, kadın düşmanlığı gibi yapısal faktörlerden kaynaklandığını öğrenir ve toplumsal/politik baskı mekanizmalarının, güç ilişkilerinin farkına vararak kendilerine ilişkin geliştirdikleri önyargılardan kurtulurlar. Bunun dışında, feminist grup çalışmasıyla beraber kadınların güçlenmesi, kendi aralarında yeni inisiyatifler alması ve dayanışma içinde hareket etmesi gibi çıktılar da elde edilmektedir (Buz, 2009).

Feminist sosyal hizmet uzmanları, kadın düşmanlığı, toplumsal cinsiyet ve cinsiyetçilik gibi toplumda kadın sorunlarına yol açan olguların farkındadır. Uzmanlar, feminist çalışmanın var olan ilkelerini gözeterek, müracaatçının mağdur olduğu sorununun sosyo-politik bağlamını anlamasına ve güç analizine odaklanırlar,

böyle yaparak feminist sosyal hizmet “uyumlandırma” yerine “güçlendirici ve daha fazla seçenek yaratıcı” bir çerçeve sunmaktadır (Buz, 2009).

Feminist sosyal hizmet uygulamasında, kadınlara yönelik olarak yapılan grup çalışmalarında, özellikle kadın düşmanlığının toplumsal yansımalarına, toplumsal cinsiyete, cinsiyetçiliğe, cinsiyet ayrımcılığına, ataerkil ve eril düzenin yaptırımlarına vurgu yapılarak kadın sorunlarının anlaşılması sağlanmaktadır. Bu yüzden, bu tür grup çalışmalarında, şu amaçlar güdülmektedir: politik analiz yapmak, benlik saygısını, öz güveni, girişkenliği arttırmak, yeterlik duygusu kazandırmak, değerlik duygusunu arttırmak, kendine yardımı geliştirmek, feminist bakış açısı kazandırmak, kadınların sosyal hayattan nasıl etkilendiklerini analiz etmek, güç ve bilgiyi incelemek, toplumun dönüşümünü tasavvur etmek, sosyal aksiyon ve sosyal değişimi anlamak ve önemini vurgulamak, kendi kendini iyileştirme, baskı sistemlerine direnmeyi öğrenmek, kişisel ve politik olan arasında bağlantı kurmayı keşfetmek, kamusal ve özel alanda erkek egemenliğini anlamak, erkek şiddetine karşı korunmak, sosyal desteği yapılandırmak, öz güçlendirmeyi sağlamak, ataerkil toplum pratiklerinin neden olduğu travmaları anlamak ve iyileştirmek, ataerkil telkinle mücadeleyi öğrenmek, aktivist ve girişken olmaları için kadınları güçlendirmek (Saulnier, 2008).

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı: feminist sosyal hizmet perspektifinden popüler kültür unsurları içinde var olan kadın düşmanlığını tespit etmektir. Araştırmanın temel amacı ise; feminist sosyal hizmet perspektifinden internet ortamında yayınlanan ve en çok izlenen (popüler olan) yabancı dizilerde var olan kadın düşmanlığını incelemektir.

Bu bağlamda araştırmanın alt amaçları kapsamında sorduğu sorular şunlardır;

1. İnternette yayınlanan popüler yabancı dizilerde, kadın düşmanlığı içeren söylem, mesaj veya içerikler nelerdir?

2. İnternette yayınlanan popüler yabancı dizilerde, kadınların cinsel özelliklerine vurgu yapılarak, kadınlar cinsel bir obje olarak mı değerlendiriliyor?
3. İnternette yayınlanan popüler yabancı dizilerde, kadınların zayıf ve yetersiz olduğuna dair kalıpyargılar kullanılıyor mu?
4. İnternette yayınlanan popüler yabancı dizilerde, kadınlar ne sıklıkta küçümsenmekte ve aşağılanmaktadır.
5. İnternette yayınlanan popüler yabancı dizilerde, kadına yönelik şiddet kullanılıyor ve meşrulaştırılıyor mu?
6. Araştırma kapsamına giren popüler yabancı dizilerde, kadınların kimlik bütünlüğünü/ kişiliğini zedeleyen ve onları değersizleştiren ifadeler kullanılıyor mu?
7. Yine araştırmaya dahil olan popüler yabancı dizilerde, kadının cinsiyetini/fizyolojik özelliklerini alçaltan ve aşağılayan sözler kullanılmakta mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Günümüzde, özellikle ülkemizde, kadın düşmanlığı kavramına yönelik akademik çalışmalara pek rastlanılmamaktadır. Doğrusu, kadın düşmanlığının kavramsallaştırılması bile henüz akademik çevreler tarafından yapılamamıştır. Yabancı literatürde çeşitlenen çalışmalar ne yazık ki ülkemizde yeni yeni konuşulmaya başlanmıştır. Bu yüzden, bu araştırma, hem kadınların toplumsal değerini düşüren, onları aşağılayan, kadın sorunlarına, kadına yönelik şiddete neden olan ve popüler kültürün içinde var olan mizojinik anlayışı ortaya çıkarması hem de literatüre katkı sağlaması bakımından önem arz etmektedir.

Öte yandan, feminist sosyal hizmet perspektifi kullanılarak kadın düşmanlığının popüler kültür bağlamında, -özellikle yabancı diziler nezdinde-, incelenmesi durumu, bu çalışmaya orijinallik ve özgünlük katmaktadır. Aynı zamanda, Kıta Avrupası'nda ve Anglosakson ülkelerde benzer çalışmalar olmasına karşın, henüz ülkemizde feminist sosyal hizmet perspektifinden popüler kültür ve

kadın düşmanlığı ilişkisini ele alan akademik bir çalışma bulunmaması da araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

1.5. Araştırmanın Sayıltıları/Varsayımları

1. Bu araştırmanın çalışma evrenini oluşturan yabancı dizilerden elde edilecek verilerin, araştırmanın evrenini temsil edebilir nitelikte olduğu varsayılmaktadır.
2. Bu araştırma, internette birçok yabancı dizi yayınlayan <http://www.dizibox.org> sitesinin, en çok izlenen diziler (popüler) konusunda sunduğu verilerin geçerli ve güvenilir olduğunu varsaymaktadır.
3. Ülkemizde, popüler kültür ve kadın düşmanlığı ilişkisini ele alan akademik çalışmaların olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, bu araştırmanın akademik literatüre bilimsel bilgi sunma noktasında katkı sağlayacağı varsayılmaktadır.
4. Ayrıca, bu araştırma aracılığıyla ortaya konulan mizojinik içerik, söylem ve uygulamaların, sosyal hizmet literatürüne katkı sağlayarak kadın alanına yönelik farkındalık yaratan yeni araştırmalara yol göstereceği varsayılmaktadır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıda sıralandığı gibidir;

1. Araştırma, kapsamı dışında kalan popüler yabancı diziler açısından, sınırlılık arz etmektedir.
2. Araştırma Mart 2014-Temmuz 2014 tarihlerini kapsamaktadır.
3. Araştırma, araştırmacının yeterliliği, belirlenen amaçlar, elde edilecek veriler ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Kadın Düşmanlığı (Mizojini): Kadın düşmanlığı veya kadından nefret etme olarak kavramsallaştırılan mizojini: kadınlara aşağılayıcı isimler takma ve onları karalama, kadınları cinsel açıdan nesneleştirme, kadınların kimlik bütünlüğünün/kişiliğinin zedelenmesi ve değersizleştirilmesi, kadına yönelik şiddetin kullanımı ve meşrulaştırılması, kadın cinsiyetini/fizyolojik özelliklerini alçaltan ve aşağılayan sözlerin kullanımı ve kadınların zayıf ve yetersiz olduğuna dair kalıpyargıların kullanımı olarak ifade edilmiştir.

Mizojinik (Kadın Düşmanlığı İçeren) Temalar: Kadınlara aşağılayıcı isimler takma ve onları karalama, kadınları cinsel açıdan nesneleştirme, kadınların kimlik bütünlüğünün/kişiliğinin zedelenmesi ve değersizleştirilmesi, kadına yönelik şiddetin kullanımı ve meşrulaştırılması, kadın cinsiyetini/fizyolojik özelliklerini alçaltan ve aşağılayan sözlerin kullanımı ve kadınların zayıf ve yetersiz olduğuna dair kalıpyargıların kullanımı temalarını içermektedir.

Feminist Sosyal Hizmet Perspektifi: Kadın sorunlarına neden olan kadın düşmanlığını, kadınların toplumsal hayattaki konumları ile ilişkilendiren ve bu açıdan sosyal hizmet müdahalesi geliştirilmesi gerektiğini vurgulayan/savunun perspektiftir.

Popüler Kültür: Geniş kitlelere yayılmış, hızlı üretilen ve tüketilen kültürel öğeler.

Popüler Kültür Unsurları: Televizyon, sinema/filmler, müzik, bilgisayar/video oyunları, animasyon/çizgi film ve anime ve pornografiyi kapsamaktadır.

Popüler Yabancı Diziler: Breaking Bad, Game of Thrones (Taht Oyunları), How I Met Your Mother (Annenizle Nasıl Tanıştım?), Spartacus: War of The Damned (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı), Supernatural (Doğüstü), Vikings (Vikinger), Da Vinci's Demons (Da Vinci'nin Şeytanları), Arrow (Ok), Dexter, The Vampire Diaries (Vampir Günlükleri) dizilerini kapsamaktadır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, araştırmanın verilerini toplamak, analiz etmek, zamandan tasarruf etmek ve en uygun, geçerli ve güvenilir sonuçlara ulaşmak için nicel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, sosyal bilimlerde kullanılan önemli araştırma yöntemlerinden biridir. Ayrıca, gazetecilikte, edebiyatta, psikoloji ve sosyoloji gibi toplum bilimlerinde ve kültürel ve folklorik çalışmaların analizinde sıklıkla kullanılan bir nicel araştırma yöntemidir.

İçerik analizi, sosyal hayattaki insan davranışlarını gözlemlemek yerine herhangi bir görüntünün, metnin veya söylemin barındırdığı sembolik anlama dikkat çeken ve anlamlı bir bütün oluşturan her türlü içeriğın, özünde var olan simgesel, sembolik, temsili bilgiyi ortaya çıkarmaya çalışan bir araştırma yöntemidir (Krippendorff, 2004). İçerik analizi ile ilgili yetkin bilgiye sahip olduğu bilinen Berelson (1952) ise içerik analizini, “iletişimin açık ieriğının nesnel, sistematik ve nicel bir şekilde tanımlandığı bir araştırma yöntemi” olarak tanımlamaktadır (Akt. Krippendorff, 2004).

Bu araştırmada, popüler olduğu düşünülen yabancı dizilerin içinden basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen on popüler yabancı dizi, nicel araştırma yöntemlerinden biri olarak ifade edilen içerik analiz yöntemi kullanılarak, taşıdıkları mizojinik içerikler bakımından ele alınmıştır.

2.2. Evren ve rnekleme

Karasar’a göre (2002) evren, “araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünü”, örnekleme ise “belli bir evrenden, belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterliliği kabul edilen küçük küme” olarak tanımlanmaktadır.

Bu araştırmanın evrenini, 2014 yılının ilk çeyreğinde, internet ortamında yayınlanan ve Türkiye izleyicileri tarafından takip edilen popüler yabancı diziler oluşturmaktadır. Çalışma evreni ise 2014 yılının ilk çeyreğinde www.dizibox.org internet sitesinde yayınlanan ve Türkiye'deki izleyiciler tarafından takip edilen yirmi (20) popüler yabancı dizi olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmada, çalışma evreninde yer alan yirmi (20) popüler yabancı dizi arasından, basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen on (10) yabancı popüler dizininin 2014 yılının ilk çeyreği itibariyle son sezonlarında yer alan bölümler, tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak, araştırmanın örnekleme olarak ele alınmıştır.

Özellikle, popüler yabancı dizilerin son sezonlarındaki farklı bölüm sayıları ve bu bölümlerdeki süreler farklılık gösterdiği, ayrıca sistematik bir şekilde, dizilerin kendi aralarındaki sıklık oranlarını karşılaştırmak için, bölüm sayısı en az olan dizi (10 bölüm ve her bölümü yaklaşık olarak 45-50 dakika arasında olan) baz alınarak, seçilen diziler, tabakalara ayrılmış olup, en az bölüme sahip dizinin toplam bölüm süresi (yaklaşık olarak 450-500 dakika arası) gözetilerek, her tabakadan belli sayıda bölüm örnekleme dahil edilmiştir.

Dill ve Thill'in (2007), video oyunlarındaki karakterler ve cinsiyet rollerinin sosyalizasyonu ile ilgili yaptıkları bir çalışmada, benzer evren ve örnekleme yöntemine başvurdukları görülmektedir. Bu çalışmada, araştırmanın kapsamı dahilinde, yukarıda sözü edilen iki çalışmacı, www.amazon.com internet sitesinde, 2006 yılının Ocak ayı itibariyle en çok satılan altı oyun dergisinin analizini yapmışlardır.

Araştırma kapsamında, değerlendirmeye alınan on popüler yabancı diziyeye ilişkin çizelge gösterimi ve bilgiler aşağıda gösterildiği gibidir:

Çizelge 2.1. Araştırma Kapsamında İncelenen Popüler Yabancı Dizilerin Dağılımı

Breaking Bad
Game of Thrones
How I Met Your Mother
Spartacus: War of The Damned
Supernatural
Vikings
Da Vinci's Demons
Arrow
Dexter
The Vampire Diaries

Breaking Bad: ABD tarafından yayınlanan drama televizyon dizisidir. Dizinin yapımcısı ve aynı zamanda senaristi olan Vince Gilligan tarafından yaratılmıştır. Bu dizi, 2008 yılında yayın hayatına başlamış ve 2013 yılında beşinci sezon ile son bulmuştur. Bu çalışmada, bu dizinin son sezonu olan 5. sezonunun 12 bölümü içerik analizi yöntemine tabi tutularak incelenmiştir.

Game of Thrones (Taht Oyunları): ABD kökenli fantastik televizyon dizisidir. Yazar George Raymond Richard Martin'in, Buz ve Ateşin Şarkısı kitabından uyarlanmış ve yapımcı ve yazar olan David Benioff ve Daniel Brat Weiss tarafından yaratılmıştır. Bu dizi, ilk olarak 2011 yılında yayınlanmış olup halen yayın hayatına devam etmektedir. Bu çalışmada, Game of Thrones dizisinin 2014 yılı içerisinde yayınlanan ve yıl itibarıyla son sezonu olarak görülen 4. sezon, çalışmanın örneklem kapsamına dahil edilmiştir.

How I Met Your Mother (Annenizle Nasıl Tanıştım): Bu dizi, 2005-2014 tarihleri arasında ABD’de yayınlanmıştır. Dizi türü bakımından durum komedisi dizileri arasında gösterilmektedir. Dizinin yapımcılığı ve yaratıcılığı Carter Bays ve Craig Thomas ikilisine aittir. Dizi, 2014 tarihine kadar 8 sezon yayınlamıştır ve 8.sezonda yayın hayatına veda etmiştir. Dizinin her sezonunda 24 bölüm yayınlanmış olup her bölüm yaklaşık olarak 20-21 dakika olarak tasarlanmıştır. Bu araştırmada dizinin en son yayınlanan 8.sezonun 24 bölümü örneklem olarak ele alınmıştır.

Spartacus: War of The Damned (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı): Spartacus dizisi, ilk olarak 2010 tarihinde yayınlanmış ve 2013’te final yaparak son bulmuştur. ABD çıkışlı bu dizi, üç seri şeklinde yayınlanmıştır. Spartacus: Blood and Sand (Spartaküs: Kan ve Kum), Spartacus: Vegeance (Spartaküs: İntikam) ve Spartacus: War of The Damned (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) olmak üzere üçleme olarak çekilmiştir. Bunların dışında dizinin başrol oyuncusunun hastalığı nedeniyle Spartacus: Gods of The Arena (Spartaküs: Arenanın İlahları) adında 6 bölümlük bir seri de ayrı olarak çekilmiştir. Dizinin yapımcılığını Steven S. DeKnight ve Robert Tapert ikilisi üstlenmiştir. Tarihi bir karakter olan Spartacus’ün hayatının anlatıldığı bu film, oldukça yüksek düzeyde şiddet, cinsel içerik ve argo içermektedir. Spartacus dizisinin son sezonu Spartakus: War of The Damned olup bu sezonda toplam 10 bölüm çekilmiş ve her bölüm ortalama 50 dakika olarak yayınlanmıştır. Bu araştırmaya, yukarıda ifade edilen her bölümü 50 dakika olarak çekilen 10 bölüm, örneklem olarak değerlendirilmiştir

([http://tr.wikipedia.org/wiki/Spartak%C3%BCs_\(dizi\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Spartak%C3%BCs_(dizi)), *Online Erişim Tarihi:* 01/07/2014).

Supernatural (Doğaüstü): ABD kökenli, korku, gerilim, komedi içerikli bir dizidir. 2005 yılından itibaren çekilen bu dizi halen yayınlanmaktadır. Şu ana kadar, dizinin, 9 sezonu yayınlanmıştır. Yapımcılığını Eric Kripte, David Nutter, Robert Singer, Kim Manners ve Sera Gamble üstlenmiştir. Her sezon 23 bölümü yayınlanan bu dizide, her bölüm yaklaşık olarak 42 dakika sürmektedir. Bu çalışmada, Supernatural dizinin 2014 yılı itibariyle yayınlanmış ve tüm bölümleri çekilmiş 9. sezonunda yer alan ve tabakalı örneklem aracılığıyla belirlenmiş 12 bölümü, örneklem olarak değerlendirilmiştir.

Vikings (Vikingler): Bir İrlanda ve Kanada ortak yapımı olan bu dizi, 2013 yılından itibaren yayınlanmıştır. Halen yayınlanmaya devam eden dizinin yapımcılığını Steve Wakefield, Keith Thompson ve Eliza Mellor üstlenmiştir. Şu ana kadar 2 sezonu yayınlanan dizide, her bölümü ortalama 44 dakika sürmekte ve her sezon ise 10 bölümden oluşmaktadır. Bu araştırmada bu dizinin 2014 yılında yayınlanmış ve tüm bölümleri çekilmiş 2.sezonun 10 bölümü örneklem kapsamına alınmıştır.

Da Vinci's Demons (Da Vinci'nin Şeytanları): 2013 yılından itibaren yayınlanan ve yayınlanmaya devam eden dizi, ABD ve Birleşik Krallık ortak yapımı bir drama televizyon dizisidir. Dizinin yapımcısı Lee Morris'tir. Dizide birinci sezonda 8 bölüm, ikinci sezonda ise 10 bölüm yayınlanmış ve her bölüm ortalama 50 dakika sürmüştür. Bu araştırmada 2014 yılında yayınlanmış ve tüm bölümleri çekilmiş 2.sezonun 10 bölümü örnekleme dahil edilmiştir.

Arrow (Ok): ABD yapımı olan bu dizinin yapımcısı ve yaratıcısı Marc Guggenheim'dir. 2012 yılından itibaren çekilen dizide, her sezon 23 bölüm yayınlanmaktadır. Aksiyon ve macera içeren dizide, her bölüm ortalama 42 dakika sürmektedir. Bu araştırmada ise, 2013-2014 yılları arasında çekilen ve 2014 yılı itibariyle dizinin son sezonu olarak ifade edilen, 2.sezonda yer alan bölümlerden, tabakalı örneklem ile seçilen 12 bölüm, içerik analizine tabi tutulmuştur.

Dexter: 2006 yılından itibaren yayınlanan Dexter, ABD yapımı bir drama televizyon dizisidir. Dizinin yapımcıları: Sara Colleton, John Goldwyn, Robert Lloyd Lewis, Chad Tomasoski'dir. Dizi 2013'te final bölümünü yayınlayarak ekranlara veda etmiştir. Sekiz sezon olarak çekilen dizide, her sezonda ortalama 12 bölüm yer almıştır, bu bölümler yaklaşık olarak 50 dakika sürmektedir. Bu araştırmada dizinin son sezonu olan 8.sezonda yer alan 12 bölüm örnekleme dahil edilmiştir.

The Vampire Diaries (Vampir Günlükleri): Bu dizi, yazar Lisa Jane Smith'in aynı isimli kitap serisinden uyarlanmış, ABD kökenli bir televizyon dizisidir. Dizinin yapımcılığını Leslie Morgenstein ve Bobby Levy üstlenmiştir. 2009 tarihinden itibaren yayınlanan dizi halen televizyon dizisi olarak yayınlanmaktadır. Şu ana kadar 5 sezonu yayınlanan dizinin, her sezonu 22 veya 23 bölüm içermektedir. Her bölüm ise ortalama 42 dakika sürmektedir. Bu çalışmaya dahil edilen dizinin, 2013-

2014 yılları arasında çekilen 5.sezonunun tabakalı örneklem yöntemiyle seçilen 12 bölümü araştırma kapsamında incelenmiştir.

2.3. Veriler ve Toplanması

Bu araştırmanın verileri, bilgisayar aracılığıyla internet ortamından sağlanmıştır. Verilen toplanması sırasında, popüler yabancı dizeler konusunda veri sağlayacağı düşünülen www.dizibox.org internet sitesinden faydalanılmıştır.

Popüler yabancı diziler olarak belirlenen çalışma evreninde, incelenen dizilerin içinde var olan kadın düşmanlığını ortaya çıkarmak için kadın düşmanlığı ile ilişkili altı tema oluşturulmuştur. Bu çalışmada, temel mizojinik temalar (kadın düşmanlığı içeren); a) kadınlara aşağılayıcı isimler takma ve onları karalama, b) kadınları cinsel açıdan nesneleştirme, c) kadınların kimlik bütünlüğünün/kişiliğinin zedelenmesi ve değersizleştirilmesi, d) kadına yönelik şiddetin kullanımı ve meşrulaştırılması, e) kadın cinsiyetini/fizyolojik özelliklerini alçaltan ve aşağılayan sözlerin kullanımı, f) kadınların zayıf ve yetersiz olduğuna dair kalıpyargıların kullanımı olarak ifade edilebilir. Bu temaların kullanım sıklığına göre araştırmanın verileri ortaya çıkarılmıştır.

Benzer şekilde Weitzer ve Kubrin'in (2009), rap müzikte var olan mizojinik içeriklerin ortaya konulmasına yönelik yapmış oldukları içerik analizi araştırmasında, yukarıda ifade edilen temalara benzer nitelikte olduğu düşünülen şu temaları; "kadınlara aşağılayıcı isimler takma ve onları karalama, kadınları cinsel açıdan nesneleştirme, aldatmaya yönelik kuşku içeren tutum, davranış, ifade veya söylemlerin kullanımı veya kadınların aldatmaya meyilli olduğu kalıpyargıların kullanımı, kadınlara yönelik şiddeti meşrulaştırma, fuhuşu/fahişeliği kutsama" kullandıkları bilinmektedir. Söz konusu araştırmacılar, yaptıkları araştırmanın bulgularını, incelenen materyalde var olan temanın sıklığına göre şekillendirmiştir.

2.4. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırma kapsamına giren internette yayınlanan popüler yabancı diziler, temel mizojinik temalar olarak belirlenen; kadınlara aşağılayıcı isimler takma ve onları karalama, kadınları cinsel açıdan nesneleştirme, kadınların kimlik bütünlüğünün/kişiliğinin zedelenmesi ve değersizleştirilmesi, kadına yönelik şiddetin kullanımı ve meşrulaştırılması, kadın cinsiyetini/fizyolojik özelliklerini alçaltan ve aşağılayan sözlerin kullanımı, kadınların zayıf ve yetersiz olduğuna dair kalıpyargıların kullanımı temaları doğrultusunda içerik analizi yöntemine tabi tutularak analiz edilmiştir.

Örnekleme dahil olan yabancı diziler, belirlenen temalar aracılığıyla, barındırdıkları mizojinik mesaj veya içeriklerin açığa çıkartılması amacıyla tek tek incelenmiştir. Tüm bu veri analizi ve yorumlarının geçerli ve tutarlı olması için, MAXQDA 11 içerik analizi programı kullanılmıştır.

Araştırma kapsamına giren popüler yabancı diziler, MAXQDA 11 içerik analizi programına yüklenerek izlenmiş, temaların geçtiği sahneler her sahneye birer sıklık verilerek kodlanmıştır. Bu işlemler yapılmadan önce, kullanılan programın 'belgeler' kısmına, örnekleme dahil olan on popüler yabancı dizinin isimleri yazılmış ve diziler, bu kısma video formatında yüklenmiştir. Programın 'kod sistemi' kısmına da, belirlenen altı tema ayrı başlık ve renkte kodlanarak, tespit edilen her mizojinik tema, bu kodlara sıklık olarak işlenmiştir. Analiz edilen popüler yabancı dizilerde, temalarda her bir sıklık; -temanın niteliğine göre- bazen sahne, bazen karakter monolog veya diyaloglarıyla, bazen de sekans olarak ele alınmıştır.

Çalışma boyunca, toplam on (10) popüler yabancı dizi incelenmiştir. Bu popüler yabancı dizilerin, sadece son sezonlarındaki tabakalı örneklem ile seçilen bölümleri analiz edilmiştir. Toplamda 124 bölüm seçilmiş olup, her gün iki (2) bölüm analiz edilmeye çalışılmıştır. Tüm bölümler izlendikten sonra diziler ve temalar bazında sıklık ve yüzde oranları ortaya çıkarılmıştır.

2.5. Süre ve Olanaklar

Bu araştırmanın tüm masrafları araştırmacı tarafından karşılanmıştır. Araştırma boyunca, araştırmanın kapsamı içinde yer alan yabancı dizilerin incelenmesi için internet bağlantısı gerekmiş olup, dizilerin online izlenebilmesi ve içerik analizlerinin yapılabilmesi için araştırmacının kişisel bilgisayar ve internet bağlantısı kullanılmıştır. Araştırmada yer alan popüler yabancı dizilerin içerik analizleri, Mart 2014- Temmuz 2014 tarihleri arasında yapılmıştır. Ayrıca araştırma boyunca, tez danışmanının bireysel ve eğitsel desteği alınmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde, araştırma kapsamında, verilerin toplanması ve sonrasında bu ham verilerin analiz edilmesi sonucunda ortaya çıkan biçimsel bulgular ve bu bulgulara ilişkin yazımsal ifadeler yer almaktadır.

Çizelge 3.1. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi Temasına Göre Sıklık ve Yüzde Dağılımları

Diziler	Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	
	Temanın Sıklığı	Temanın Yüzdesi
Spartacus: War of The Damned	67	23,43
Game of Thrones	62	21,68
How I Met Your Mother	30	10,49
Vikings	28	9,79
The Vampire Diaries	23	8,04
Arrow	19	6,64
Da Vinci's Demons	17	5,94
Dexter	16	5,59
Supernatural	14	4,90
Breaking Bad	10	3,50
TOPLAM	286	100

Çizelge 3.1'e bakıldığında, 'Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi' temasının, araştırma kapsamında incelenen popüler yabancı diziler içinde toplam sıklığı 286 ve diğer temalar ile karşılaştırıldığında en yüksek orana sahip olduğu görülmektedir.

Aynı çizelgeye göre 'Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi' teması: 'Spartacus: War of The Damned' (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) adlı dizide 67 sıklık ile %23,43 oranında; 'Game of Thrones' (Taht Oyunları) dizisinde 62 sıklık ile %21,68 oranında; 'How I Met Your Mother' (Annenizle Nasıl Tanıştım?) adlı dizide 30 sıklık ile %10,49 oranında; 'Vikings' (Vikingler) dizisinde 28 sıklık ile %9,79 oranında; 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri) adlı dizi 23 sıklık ile %8,04 oranında; 'Arrow' (Ok) dizisinde 19 sıklık ile %6,64 oranında; 'Da Vinci's Demons (Da Vinci'nin Şeytanları) dizisinde 17 sıklık ile %5,94 oranında; 'Dexter' dizisinde 16 sıklık ile %5,59 oranında; 'Supernatural' (Doğaüstü) dizisinde 14 sıklık ile %4,90 oranında; 'Breaking Bad' dizisinde 10 sıklık ile %3,50 oranında görüldüğü tespit edilmiştir.

Bu temaya ait veriler ve sıklıklar, araştırmada belirlenen popüler yabancı diziler izlenirken ortaya çıkmıştır. Genel olarak bu temaya ilişkin yüzde ve sıklık verileri: diyaloglar ve sahneler aracılığıyla bulunmuştur. Bu açıdan, temayla ilgili olarak en çok karşılaşılan kadın düşmanlığı içerikli sahnelere ilişkin bulguları:

1. Kadınların gereksiz yere susturulmaya çalışılması ve çenelerini kapalı tutmaları gerektiğinin vurgulanması,
2. Bazen kadın ve erkek diyaloglarında, erkeklerin kadınlardan daha zeki ve akıllı olduklarının vurgulanması (Örneğin, 'Breaking Bad' dizisinde ana karakter olan Walter White'in eşi Skyler'a göre daha zeki olduğunu gösteren sahnelerin kullanımı),
3. Kadınların araçsallaştırılması, erkeğe bağlı ve bağımlı olarak ve sadece erkeğin ihtiyacını karşılamak için var olduklarının gösterilmesi (örneğin, "şarap ve kadınları paylaşalım" gibi sözlerin kullanımı),

4. Kadınların kimlik bütünlüğünün ve kişiliğinin zedelenmesine yönelik küfürlerin kullanımı (Örneğin; kadınların “fahişe”, “orospu”, “şıllık”, “kahpe”, “kaltak”, “kevaşe” ve “şırfıntı” gibi sözcüklerle nitelendirilmeleri),
5. Kadınların hayvanlarla cinsel ilişki içinde olabileceğinin ifade edilmesi (How I Met Your Mother (Annenizle Nasıl Tanıştım?) dizisinde Barney Stinson karakterinin, eşi olacak kadın karaktere geyiklerle cinsel ilişki yaşadığını ima etmesi),
6. Kadınlar için “kaşar”, “yollu”, “piliç”, “metres” ve “cadı” gibi sözcüklerin kullanımı,
7. Kadınların sadece cinsel ilişki kurulabilecek varlıklar olduğunun vurgulanması (Özellikle bazı erkek karakterlerin, “kadınları tavlama, ayarlamak, kaldırmak” gibi sözleri kullanarak kadınları değersizleştirilmesi),
8. Kadınlara yönelik emredici ve buyurgan bir dilin kullanımı,
9. Bazı dizilerde, kadınların köle olarak gösterilmesi ve köle erkekler olmasına rağmen erkeğe hizmetin kadınlar tarafından yapıldığının gösterilmesi,
10. Özellikle ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) gibi savaş, şiddet ve cinsellik içerikli dizilerde, kadınlara işkence yapılması ve kadınlara yönelik şiddetin normalleştirilmesi (Aynı zamanda ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ teması ile ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ temasının çakıştığı sahneler mevcuttur, bu yüzden bu sahnelerin sıklığı her iki temaya da yansıtılmıştır),
11. Bazı sahnelerde, kadınlarda sadece güzelliğe hatta bazen aptallığa vurgu yapılması, başarı, zeka, beceri ve yeteneğe vurgu yapılmaması,
12. Sadece kadınları öldüren seri katillerin gösterilmesi şeklinde sıralamak mümkündür.

Çizelge 3.2. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı Temasına Göre Sıklık ve Yüzde Dağılımları

Diziler	Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	
	Temanın Sıklığı	Temanın Yüzdesi
How I Met Your Mother	4	28,57
Da Vinci's Demons	4	28,57
Game of Thrones	3	21,44
Dexter	1	7,14
Spartacus: War of The Damned	1	7,14
Supernatural	1	7,14
Vikings	0	0,00
The Vampire Diaries	0	0,00
Arrow	0	0,00
Breaking Bad	0	0,00
TOPLAM	14	100

'Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' temasının, araştırma kapsamında incelenen popüler yabancı diziler arasında dağılımını gösteren çizelge 3.2'ye göre, temanın en çok tekrarlandığı diziler dörder sıklık ve %28,57'lik oranlarla 'How I Met Your Mother' (Annenizle Nasıl Tanıştım?) ve 'Da Vinci's Demons' (Da Vinci'nin Şeytanları) dizileridir. Yine, temanın, diğer diziler arasında dağılımı: 'Game of Thrones' (Taht Oyunları) 3 sıklık ile %21,44; 'Dexter', 'Spartacus: War of The Damned' (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) ve 'Supernatural' (Doğaüstü) dizileri birer sıklık ile her biri %7,14 şeklinde olup 'Vikings' (Vikingler), 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri), 'Arrow' (Ok) ve 'Breaking Bad' dizilerinde temaya ilişkin herhangi bir sıklık bulunmamıştır.

Ayrıca, çizelge 3.2’de yer alan ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ temasının, araştırmaya konu olan popüler yabancı diziler arasında toplam sıklığı 14 olarak ortaya konulmuştur.

İncelenen popüler yabancı dizilerde bu tema şu şekillerde belirmiştir:

1. Kadınların bazı işlere kabiliyeti, becerisi, yeteneği veya zekasının yetmeyeceği görüşü, (Örneğin: incelenen bir dizide, yönetici pozisyonundaki birinin, kadın değil de erkek olması gerektiğinin tartışılması),
2. Kadınların sadece ev işlerinde ve çocuk bakımında becerikli olduklarının vurgulanması,
3. Temelde kadınların bilişsel düzeyinin, zeka seviyesinin erkeklerden düşük olduğunun ima edilmesi şeklindedir.

Çizelge 3.3. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınların Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı Temasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Diziler	Kadınların Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	
	Temanın Sıklığı	Temanın Yüzdesi
Breaking Bad	31	26,72
How I Met Your Mother	24	20,69
Spartacus: War of The Damned	16	13,79
Dexter	13	11,21
Supernatural	12	10,35
Game of Thrones	7	6,03
Arrow	7	6,03
Vikings	3	2,59
The Vampire Diaries	3	2,59

Çizelge 3.3. Devam

Da Vinci's Demons	0	0,00
TOPLAM	116	100

Çizelge 3.3'e göre 'Kadınların Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' temasının en çok tekrarlandığı dizi, 31 sıklık ve %26,72'lik oranla 'Breaking Bad' adlı dizidir. Mevzu bahis temaya ilişkin araştırmaya dahil olan diziler içinde 'How I Met Your Mother' (Annelerle Nasıl Tanıştım?) 24 sıklık ile %20,69'luk orana; 'Spartacus: War of The Damned' (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) 16 sıklık ile %13,79'luk orana; 'Dexter' 13 sıklık ile %11,21'lik orana; 'Supernatural' (Doğaüstü) 12 sıklık ile %10,35'lik orana; 'Game of Thrones' (Taht Oyunları) ve 'Arrow' (Ok) yedişer sıklık ile %6,03'lük oranlara, 'Vikings' (Vikingler) ve 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri) üçer sıklık ile %2,59'luk oranlara sahipken, 'Da Vinci's Demons' (Da Vinci'nin Şeytanları) dizisine ait herhangi bir sıklık ve yüzdeliğe rastlanmamıştır.

Ayrıca çizelge 3.3'e tekrar bakıldığında 'Kadınların Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' temasının, araştırma kapsamına giren popüler yabancı diziler içinde toplam sıklığı 116 olarak tespit edilmiştir.

'Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' temasını ortaya çıkaran sıklıklarla ilgili bulgular aşağıdaki gibidir:

1. Genellikle araştırmada incelenen popüler yabancı dizilerde, erkeklerin "orospu", "fahişe", "şıllık", "kahpe", "kaltak", "kevaşe", "şırfıntı" ve "cadı" gibi sözcükleri birbirlerini aşağılamak için kullanıyor olmaları, böylelikle bu sözcüklerin yaygınlaşmasının sağlanması,
2. Erkeklerin, birbirlerine ve kadınların erkeğe küfür ederken "orospu çocuğu", "kahpenin dölü" gibi içinde kadın cinsiyetini barındıran sözleri kullanmaları ve son olarak
3. Erkeklerin, kadın cinsel organını erkeği aşağılamak için kullanması.

Çizelge 3.4. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması Temasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Diziler	Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	
	Temanın Sıklığı	Temanın Yüzdesi
Spartacus: War of The Damned	12	31,58
Game of Thrones	7	18,42
Vikings	6	15,79
Arrow	5	13,16
Dexter	4	10,53
Supernatural	2	5,26
Breaking Bad	2	5,26
How I Met Your Mother	0	0,00
The Vampire Diaries	0	0,00
Da Vinci's Demons	0	0,00
TOPLAM	38	100

Araştırma kapsamına giren popüler yabancı dizilere ilişkin, ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ temasının istatistiksel verilerini açığa vuran çizelge 3.4’e göre ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) 12 sıklık ile %31,28; ‘Game of Thrones’ (Taht Oyunları) 7 sıklık ile %18,42; ‘Vikings’ (Vikingler) 6 sıklık ile %15,79; ‘Arrow’ (Ok) 5 sıklık ile %13, 16; ‘Dexter’ 4 sıklık ile %10,53; ‘Supernatural’ (Doğaüstü) ve ‘Breaking Bad’ ikişer sıklık ile toplamda % 10,52 şeklinde değer alırken, ‘How I Met Your Mother’ (Annenizle Nasıl Tanıştım), ‘The Vampire Diaries’ (Vampir Günlükleri) ve ‘Da Vinci’s Demons’ (Da Vinci’nin Şeytanları) dizilerine ilişkin herhangi bir sıklık ve yüzdeliğe rastlanmamıştır.

Çizelge 3.4'e bakıldığında 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' temasının en çok tekrar edildiği dizi, 12 sıklık ve %31,58'lik oranla 'Spartacus: War of The Damned' (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) dizisi olurken, 'How I Met Your Mother' (Annenizle Nasıl Tanıştım) 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri) ve 'Da Vinci's Demons' (Da Vinci'nin Şeytanları) dizilerinde ise bu temaya ilişkin sıklığa rastlanmamıştır.

Çizelge 3.4 incelendiğinde, 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' temasının, araştırmaya dahil olan popüler yabancı dizi içinde toplam sıklığı 38 olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırmada belirlenen popüler yabancı dizilerde, temaya ilişkin verilerin ortaya çıkarılması açısından şu ipuçlarına dikkat edilmiştir:

1. Araştırma kapsamında incelenen popüler yabancı dizilerde, kadınlara yönelik her türlü şiddetin kullanımı ve meşrulaştırmaya çalışılması (psikolojik, duygusal, sözel, cinsel, ekonomik, fiziksel şiddet olmak üzere),
2. Özellikle cinsel taciz ve tecavüzün meşrulaştırılması hatta onaylanması,
3. İncelenen dizilerde, bazı sahnelerde, kadınlara şiddet uygulanmadığı halde, kadınların şiddeti hak ettiklerinin ve sadece şiddetle uslandıkları görüşünün ifade edilmesi şeklindedir.

Çizelge 3.5. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme Temasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Diziler	Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	
	Temanın Sıklığı	Temanın Yüzdesi
Spartacus: War of The Damned	55	33,33
Game of Thrones	43	26,06
Da Vinci's Demons	21	12,73
How I Met Your Mother	18	10,91

Çizelge 3.5. Devam

Dexter	15	9,09
Breaking Bad	4	2,42
Vikings	4	2,42
Supernatural	3	1,82
The Vampire Diaries	1	0,61
Arrow	1	0,61
TOPLAM	165	100

Çizelge 3.5'e ilişkin sayısal veriler göz önüne alındığında, araştırma kapsamına giren popüler yabancı dizilerin, 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' temasına göre frekans ve yüzde dağılımlarında 'Spartacus: War of The Damned' (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) dizisinin 55 sıklık ve %33,33'lük oranıyla en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Daha sonra gelen 'Game of Thrones' (Taht Oyunları) dizisinin 43 sıklık ile %26,06 oranı dikkati çekmektedir. Bunların dışında, temanın diğer dizilerde dağılımı: 'Da Vinci's Demons' (Da Vinci'nin Şeytanları) 21 sıklık ile %12,73; 'How I Met Your Mother' (Annenizle Nasıl Tanıştım?) dizisinin 18 sıklık ile %10,91; 'Dexter' dizisinin 15 sıklık ile %9,09; 'Breaking Bad' dizisinin 4 sıklık ile %2,42; 'Vikings' (Vikingler) dizisinin 4 sıklık ile %2,42; 'Supernatural' (Doğaüstü) dizisinin 3 sıklık ile %1,82; 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri) ve 'Arrow' (Ok) dizilerinin birer sıklık ile toplamda %1,22 şeklinde okumak mümkün.

Araştırılan popüler yabancı dizilerde 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' temasına ilişkin sayısal verileri ortaya koyan bu çizelgede, söz konusu temanın toplam sıklığı 165 olarak saptanmıştır.

Bu çalışmada, söz konusu temaya ilişkin veriler, incelenen dizilerdeki söz, söylem, diyalog ve sahneler göz önüne alınarak ortaya çıkarılmıştır. Araştırma kapsamında incelenen popüler yabancı diziler içinde, bu temaya ait olduğu düşünülen bulgular:

1. Kadın uzuvlarının, bazı sahnelerde cinselleştirilmesi (Örneğin, incelenen popüler yabancı dizilerde, kadınların kalçalarına, göğüslerine söylem ve sahne olarak vurgu yapılması),
2. Erkeklerin, şehvetli bir şekilde kadın uzuvlarına bakması ve yeri geldiğinde buna ilişkin yorum yapması,
3. Erkeklerin, kadınları uzuvlarına göre değerlendirmesi ve onları sahip oldukları bedene indirgemesinin gösterilmesi,
4. Özellikle Game of Thrones (Taht Oyunları) ve Spartacus: War of The Damned (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) gibi savaş, cinsellik ve şiddet içerikli popüler dizilerin, birçok sahnede, kadınları çıplak ve hayat kadını gibi göstermesi ve bu açıdan, kadınların, erkeğin cinsel ihtiyacını karşılayan bir araç olarak sunulması,
5. Kadınlar için “ateşli”, “seksi”, “koca memeli” gibi tanımlama ve tariflerin yapılması olarak sıralanmaktadır.

Çizelge 3.6. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerin, Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama Temasına Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Diziler	Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	
	Temanın Sıklığı	Temanın Yüzdesi
The Vampire Diaries	31	28,97
Game of Thrones	17	15,90
Spartacus: War of The Damned	15	14,02
Da Vinci's Demons	12	11,21
How I Met Your Mother	12	11,21
Dexter	7	6,54
Arrow	5	4,67

Çizelge 3.6. Devam

Supernatural	4	3,74
Breaking Bad	2	1,87
Vikings	2	1,87
TOPLAM	107	100

Araştırma kapsamında değerlendirilen popüler yabancı dizilerin ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ temasına göre dağılımlarını gösteren Çizelge 3.6 incelendiğinde, 31 sıklık ile %28,97 orana sahip olan ‘The Vampire Diaries’ (Vampir Günlükleri) dizisinin en yüksek değeri temsil ettiği görülmektedir. Çizelgenin yukarıdan aşağıya, en yüksek değeri ile en düşük değerine göre sıralanışını: ‘Game of Thrones’ (Taht Oyunları) 17 sıklık ile %15,90; ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) 15 sıklık ile %14,02; benzer oranlı ‘Da Vinci’s Demons’ (Da Vinci’nin Şeytanları) ve ‘How I Met Your Mother’ (Annenizle Nasıl Tanıştım?) dizileri 12 sıklık ile %11,21; ‘Dexter’ 7 sıklık ile %6,54; ‘Arrow’ (Ok) 5 sıklık ile %4,67; ‘Supernatural’ (Doğa Üstü) 4 sıklık ile %3,74; ‘Breaking Bad’ ile ‘Vikings’ (Vikingler) dizileri ise 2 sıklık ile %1,87 oranlarıyla benzer değerlerde diziler olarak ifade etmek yanlış olmaz.

Dikkat edilirse bu popüler yabancı diziler içinde ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ temasının, değer olarak en düşük dizileri, aynı oranlı ‘Breaking Bad’ ile ‘Vikings’ (Vikingler) dizileridir. Ayrıca bu çizelgede ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ temasına ait toplam sıklık değeri de 107 olarak tespit edilmiştir.

Bu tema, seçilen popüler yabancı diziler içinde, kadın karakterlere yöneltilen: “pislik”, “aptal”, “penis surat”, “kafayı sıyırmış”, “kahpe”, “orospu”, “şıllık”, “şırfıntı”, “kaltak”, “kevaşe”, “cadı”, “pasaklı”, “yollu”, “kaşar”, “metres” ve “şişko” gibi sözcük ve söz öbekleri ile ortaya çıkarılmıştır.

Çizelge 3.7. Arrow Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Arrow	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	19	51,35
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	7	18,93
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	5	13,51
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	5	13,51
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	1	2,70
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	0	0,00
TOPLAM	37	100

Çizelge 3.7'ye bakıldığında, 'Arrow' (Ok) dizisine ait tema dağılımında 'Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi' temasının 19 sıklıkla %51,35 olduğu görülmekte, bu açıdan temalar arasında en yüksek değer olarak ifade edilebilir. Diğer taraftan, 'Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi' temasını 19 sıklık %18,93'lük oranla, 'Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' teması takip etmektedir. Diğer temaların oran bakımından dağılımı ise: 'Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama' ile 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' aynı oranlarda olup her biri 5 sıklık ve %13,51'lik oranla; 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' 1 sıklık %2,70 oranla sıralandığı tespit edilmiştir. Son olarak bu çizelgede 'Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' temasına ilişkin ise herhangi bir istatistiksel/sayısal veri bulunmadığı saptanmıştır.

Ayrıca 'Arrow' (Ok) dizisine ilişkin tema dağılımını gösteren bu çizelgede toplam tema sıklığının 37 olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.8. Breaking Bad Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Breaking Bad	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	31	62,27
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	10	20,41
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	4	8,16
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	2	4,08
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	2	4,08
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	0	0,00
TOPLAM	49	100

Çizelge 3.8'e ilişkin sayısal veriler göz önünde bulundurulduğunda, 'Breakind Bad' dizisinin toplam tema sıklığı 49 olarak okunmaktadır. Diğer taraftan tek tek temalara göz atıldığında: 'Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' 31 sıklık ile %62,27; 'Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi' 10 sıklık ile %20,41; 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' 4 sıklık ile %8,16; 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' ve 'Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama' temaları 2 sıklık ile %4,08 son olarak 'Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' temasına ait herhangi bir sıklık ve yüzde gözlenmemiştir.

Çizelge 3.9. Da Vinci's Demons Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Da Vinci's Demons	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	21	38,88
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	17	31,48
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	12	22,22
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	4	7,42

Çizelge 3.9. Devam

Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	0	0,00
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	0	0,00
TOPLAM	54	100

Çizelge 3.9 incelendiğinde, ‘Da Vinci’s Demons’ (Da Vinci’nin Şeytanları) dizisinde ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’ teması, 21 sıklık ve %38,88 oranı ile temalar içinde en yüksek değer olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine çizelge 3.9 sözel anlamda değerlendirildiğinde: ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ 17 sıklık ile %31,48; ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ 12 sıklık ile %22,22; ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ 4 sıklık ile %7,42 oranında değer almışken, ‘Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’ ve ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ temasına ait herhangi bir sıklık ve yüzde oranı görülmemiştir. Aynı çizelgede, ‘Da Vinci’s Demons’ (Da Vinci’nin Şeytanları) dizisinin toplam tema sıklığının 54 olduğu anlaşılmaktadır.

Çizelge 3.10. Dexter Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Dexter	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	16	28,57
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	15	26,79
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	13	23,21
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	7	12,50
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	4	7,14
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	1	1,79
TOPLAM	56	100

‘Dexter’ dizisinin araştırmada kullanılan temalara ilişkin frekans ve yüzde dağılımlarını gösteren çizelge 3.10’da toplam tema sıklığı 56 olarak saptanmıştır. Yine aynı çizelgeye bakıldığında en yüksek oranın (16 sıklık %28,57 ile) ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ temasına ait olduğu görülmektedir. Çizelge 3.10’da, diğer temalar, barındırdıkları sıklık ve yüzde açısından incelendiğinde: ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’ 15 sıklık ile %26,79 oranında; ‘Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’ 13 sıklık ile %23,21 oranında; ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ 7 sıklık ile %12,50 oranında; ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ 4 sıklık ile %7,14 oranında; ve ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ temasının ise 1 sıklık ile %1,79 oranında değer aldığı görülmektedir.

Çizelge 3.11. Game of Thrones Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Game of Thrones	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	62	44,60
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	43	30,93
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	17	12,23
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	7	5,04
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	7	5,04
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	3	2,16
TOPLAM	139	100

Çizelge 3.11’de ‘Game of Thrones’ (Taht Oyunları) dizisine ilişkin araştırma kapsamında oluşturulan temalarda: ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ temasının 62 sıklık ile %44,60 oranında; ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’ temasının 43 sıklık ile %30,93 oranında; ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ temasının 17 sıklık ile %12,23 oranında; ‘Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’ temasının 7 sıklık ile %5,04 oranında; ‘Kadına Yönelik Şiddetin

Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ temasının 7 sıklık %5,04 oranında; ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ temasının da 3 sıklık ile %139 oranında olduğu tespit edilmiştir. Aynı çizelgede, kullanılan temaların toplam sıklığı ise 139 olarak belirlenmiştir.

Çizelge 3.12. How I Met Your Mother Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

How I Met Your Mother	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	30	34,09
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	24	27,27
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	18	20,45
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	12	13,64
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	4	4,55
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	0	0,00
TOPLAM	88	100

‘How I Met Your Mother’ (Annenizle Nasıl Tanıştım?) dizisinin, araştırmada kullanılan temalara göre frekans ve yüzde dağılımını gösteren çizelge 3.12’ye göre toplam tema sıklığı 88 olarak tespit edilmiştir. Kullanılan temaların çizelge 3.12 içindeki sıklık ve yüzde dağılımları:

‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ 30 sıklık ile %34,09; ‘Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’ 24 sıklık ile %27,27; ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’ 18 sıklık ile %20,45; ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ 12 sıklık ile %13,64; ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ 4 sıklık ile %4,55 olarak ifade edilmişken, ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ temasına ait herhangi bir sıklık ve yüzde belirlenmemiştir.

Çizelge 3.13. Spartacus: War of The Damned Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Spartacus: War of The Damned	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	67	40,36
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	55	33,13
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	16	9,64
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	15	9,04
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	12	7,23
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	1	0,60
TOPLAM	166	100

‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) dizisinin temalara ilişkin frekans ve yüzde dağılımlarını gösteren çizelge 3.13’te ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ teması 67 sıklık ve 40,36 yüzde ile temalar arasında en yüksek oran olarak tespit edilmiştir. ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’, ‘Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’, ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ ve ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ gibi diğer temalarda sıklık ve yüzde oranları sırasıyla: 55, %33,13; 16, %9,64; 15, 9,04; 12, %7,23 ve 1, %0,60 olarak saptanmıştır. Ayrıca yine aynı çizelgeye göre ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) dizisinin toplam tema sıklığı 166 olarak bulunmuştur.

Ek olarak, ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) dizisine ait tema dizilimini gösteren bu çizelgede ortaya çıkan sıklık oranı (166), araştırma kapsamında incelenen diğer diziler değerlendirildiğinde en yüksek sıklık oranı olarak ifade edilmektedir.

Çizelge 3.14. Supernatural Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Supernatural	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	14	38,89
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	12	33,33
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	4	11,11
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	3	8,33
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	2	5,56
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	1	2,78
TOPLAM	36	100

Çizelge 3.14'te araştırma kapsamına giren 'Supernatural' (Doğaüstü) dizisine ait toplam tema sıklığı 36 olarak tespit edilmiş olup, tema dağılımında:

14 sıklık %38,89'lik oran ile 'Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi' temasının en yüksek değer olduğu saptanmıştır. Sırasıyla bu temayı: 'Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' 12 sıklık ile %33,33; 'Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama' 4 sıklık ile %11,11; 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' 3 sıklık ile %8,33; 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' 2 sıklık ile %5,56 ve 'Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' 1 sıklık ile %2,78 oran ile izlemektedir.

Ayrıca 'Supernatural' (Doğaüstü) dizisine ait bu çizelgede, 36 olarak ortaya konan sıklık oranı, araştırma kapsamında incelenen diğer diziler göz önünde bulundurulduğunda en düşük sıklık oranı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çizelge 3.15. The Vampire Diaries Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

The Vampire Diaries	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	31	53,45
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	23	39,66
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	3	5,17
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	1	1,72
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	0	0,00
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	0	0,00
TOPLAM	58	100

Çizelge 3.15'te 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri) dizisine ilişkin tema sıklık ve yüzde dağılımları: 'Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama' 31 sıklık ile %53,45; 'Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi' 23 sıklık ile %39,66; 'Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' 3 sıklık ile %5,17; 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' 1 sıklık ile %1,72 olarak saptanmışken, 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' ve 'Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' temalarına ait herhangi bir frekans ve yüzde tespit edilmemiştir.

Yine çizelge 3.15'e göre The Vampire Diaries (Vampir Günlükleri) dizisinin toplam tema sıklığı 58 olarak saptanmıştır.

Çizelge 3.16. Vikings Dizisinin Araştırmada Kullanılan Temalara İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Vikings	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	28	65,12
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	6	13,95
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	4	9,30

Çizelge 3.16. Devam

Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	3	6,98
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	2	4,65
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	0	0,00
TOPLAM	43	100

Çizelge 3.16’da ‘Vikings’ (Vikingler) dizisine ait temalara ilişkin frekans ve yüzde dağılımları: ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ 28 sıklık ile %65,12; ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ 6 sıklık ile %13,95; ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’ 4 sıklık ile %9,30; ‘Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’ 3 sıklık ile %6,98; ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ 2 sıklık ile %4,65 olarak belirlenmişken, ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ temasına ilişkin herhangi bir frekans ve yüzde oranına rastlanmamıştır. Ayrıca çizelgeye göre ‘Vikings’ (Vikingler) dizisinin toplam tema sıklığı 43 olarak belirlenmiştir.

Çizelge 3.17. Araştırma Kapsamına Giren Popüler Yabancı Dizilerde Kullanılan Tüm Temaların Frekans ve Yüzde Dağılımı

Tüm Dizilerde Temaların Toplam Dağılımı	Temaların Sıklığı	Temaların Yüzdesi
Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi	286	39,39
Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme	165	22,73
Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı	116	15,98
Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama	107	14,74
Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması	38	5,23
Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı	14	1,93
TOPLAM	726	100

Çizelge 3.17'ye göre araştırma kapsamına giren on popüler yabancı dizi içinde belirlenen temaların toplum sıklığı 726 olarak tespit edilmiştir. Bu temalar içinde en yüksek frekansa sahip 'Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi' teması 286 sıklık ve 39,39'lük bir yüzdeliğe sahiptir. Bunun dışında diğer temalar, sıklık ve yüzdeler büyüklüğüne göre büyükten küçüğe doğru 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme'; 165 sıklık ile %22,73; 'Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' 116 sıklık ile %15,98; 'Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama' 107 sıklık ile %14,74; 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' 38 sıklık ile %5,23; ve 'Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı'; 14 sıklık ile %1,93 olarak sıralamak mümkündür.

Rap müzikte 403 şarkı içinde kadın düşmanlığını ortaya koymaya çalışan Weitzer ve Kubrin'in (2009), yapmış oldukları içerik analizi araştırmasında ise kullanılan temalar arasında en yüksek tema oranı 67 sıklık ile %33,33 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' olmuştur. Bunun dışında, aynı çalışmada 'Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama' 49 sıklık ile %24,38, 'Kadınların Aldatmaya Meyilli Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' 47 sıklık ile %23,38, 'Fahişeliği Teşvik Etme Yüceltme' 20 sıklık ile %9,95 ve Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' 18 sıklık ile %8,96 olarak tespit edilmiştir.

Dikkat edilirse, her iki çalışmada da 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' temasının oranı, belirlenen temalar arasında yüksek iken, 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' temasının oranı ise oldukça düşüktür.

4. TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, hem kuramsal çerçeve hem de konuyla ilgili uluslar arası çalışmalardan elde edilen veriler baz alınarak, ortaya çıkan veriler, yorumlanmaya ve tartışılmaya çalışılmıştır.

Ülkemizde, kadın düşmanlığı ile ilgili yapılmış biri yüksek lisans biri de doktora çalışması olmak üzere iki araştırma Yükseköğrenim Kurulu Başkanlığı sitesinde yer almaktadır. Bu çalışmaların dışında araştırma konusuna dair herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Aynı şekilde, araştırmanın konusu olarak belirlenen popüler yabancı dizilerde kadın düşmanlığına dair, uluslar arası anlamda bir araştırmaya da ulaşılmamıştır. Bu açıdan, çalışmanın özgün nitelikte olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Araştırmada kullanılan temaların dağılımlarına bakıldığında, %39,39 oranında ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ temasının en sık tekrarlanan tema olduğu görülmektedir. 286 sıklıkta tekrarlanan bu temanın, bu araştırma esnasında, araştırmanın kuramsal çerçevesi göz önünde bulundurularak hazırlandığı söylenebilir. Daha önce herhangi bir araştırmada kullanılmayan bu tema, kadınların ikincilleştirilmesi, erkeklerden aşağı görülmesi, aşağılanması ve değersizleştirilmesi olarak görülen mizojinik içerikler toplanarak ortaya konulmuştur. Bu açıdan, bu tema, kadın düşmanlığı ve temel olarak kadın çalışmaları ile ilgili daha sonra yapılacak olan araştırmalara, esin kaynağı olması bakımından önem taşımaktadır.

Araştırmada kullanılan temalardan devam edilirse, temalar içinde en çok tekrarlanan ikinci temanın, %22,73 oranla, ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’ olduğu göze çarpmaktadır. Söz konusu tema daha önce yapılan çalışmalarda sıklıkla kullanılmıştır. Örneğin, Fox ve Tang’ın (2013) çevrimiçi video oyunlarında cinsiyetçiliğe ilişkin yapmış oldukları çalışmada, Burgess ve arkadaşlarının (2007) video oyun kapaklarında kadın ve erkeğin tasviri üzerine yaptıkları araştırmada, Harrison’ın (2003) hem erkek hem de kadın üniversite öğrencileriyle medyanın yarattığı kadın imajına yönelik yapmış olduğu araştırmada ve son olarak Weitzer ve

Kubrin'in (2009) rap müzikte kadın düşmanlığına ilişkin içerik analizi araştırmasında 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' temasına sıkça yer verilmiştir.

Ayrıca 'Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme' toplumsal cinsiyet, cinsiyetçilik ve medyanın kadın imajının ortaya konulmasına yönelik yapılan araştırmalarda kullanıldığı görülmektedir.

Araştırmanın belirlediği temalar içinde, 'Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı' %15,98'lik orana sahip olup temalar içinde en çok sıklığa sahip üçüncü tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu tema, daha önce yapılan araştırmalarda kullanılmamış olup, araştırma kapsamında araştırmacının girişimiyle ve kuramsal çerçeve göz önüne alınarak ortaya çıkarılmıştır.

Bir diğer tema ise 'Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama' olup bu temanın %14,74 oranında değer aldığı görülmektedir. Bu tema, Weitzer ve Kubrin'in (2009) rap müzikte kadın düşmanlığı ile ilgili yapmış oldukları içerik analizi araştırmasında kullanılan temalardan biridir ve bu açıdan tema alınırken ve oluşturulurken esin kaynağı Weitzer ve Kubrin'in (2009) araştırması olmuştur.

'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' temasının %5,93 oranında değer aldığı gözlenmiştir. Bu temada bir önceki tema gibi Weitzer ve Kubrin'in (2009) araştırmasından esinlenerek ortaya konulmuştur. Bu temada, araştırma kapsamındaki diziler incelenirken, hem erkeklerin kadınlara hem de kadınların kadınlara yönelik şiddeti, bu temanın kapsamı içerisinde değerlendirilmiştir.

Son olarak, araştırmanın temalarından biri ve en az sıklığa sahip olan 'Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' temasının %1,93 oranında değer aldığı görülmektedir. Söz konusu tema, bu araştırma sayesinde ortaya konulmuştur. Hem literatür taraması hem de yapılan istatistiksel araştırmalar baz alınarak, ortaya çıkarılan ve orijinal olduğu düşünülen bu temanın, mizojinik uygulamaların temel kökenini yani çıkış noktasını ifade ettiğini söylemek gerekir.

Aynı zamanda, bu temayı diğer temalar gibi eril (maskülinite) söylem ve anlayışın tezahürü olarak algılamak yanlış sayılmaz.

Yukarıda ifade edildiği üzere, araştırmada belirlenen temalara ilişkin genel bir bakış açısı sunulduktan sonra, bu temaların araştırma kapsamında incelenen dizilerde nasıl ve ne şekilde işlendiği aşağıda tek tek temalar üzerinden anlatılmaya çalışılmıştır.

Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi

Ortaya çıkan veriler göz önüne alındığında temalar içinde %39,39'luk oranıyla en çok gözlenen tema olarak görülmektedir. Bu temanın incelenen diziler içindeki dağılımlarına bakıldığında en çok 'War of The Damned' (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) dizisinde, %23,43'lük oranla, görüldüğü ortaya çıkmıştır. Daha sonra bu temaya, 'Game of Thrones' (Taht Oyunları) dizisinde %21,68 oranında rastlandığı gözlenmektedir. Bu temaya, diziler içerisinde en az düzeyde rastlanılan dizi ise %3,50'lik oranla 'Breaking Bad' adlı dizidir.

Yapılan diğer araştırmalara göz atıldığında, kadınlar arasında yapılan ve içselleşmiş kadın düşmanlığı ile ilgili olan bir araştırmada, kullanılan likert ölçeğine göre en yüksek puanı, ölçekte yer alan sorulara verilen cevaplar çözümlendikten sonra 'Kadınların Değersizleştirilmesi' (83 puan) alt ölçeğinin aldığı görülmüştür. Yine aynı araştırmada 'Kadınlara Karşı Güvensizlik' alt ölçeği 82 puan ve 'Erkekleri Yüceltme' alt ölçeğinin ise 74 puan aldığı görülmektedir. Gözden kaçırılmaması gereken bir nokta ise yukarıda sözü edilen araştırmanın kadınlar arasında yapılmış olmasıdır (Szymanski, Gupta, Carr ve Steward, 2009). Bu açıdan, hem bu araştırmada hem de içselleşmiş kadın düşmanlığının ortaya konulmasına yönelik olarak yapılmış olan yukarıdaki araştırmada, en sık rastlanan mizojinik temanın 'Kadınları Değersizleştirme' olduğu görülmektedir.

Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme

Tüm temaların, incelenen popüler yabancı diziler içindeki dağılımına bakıldığında, bu temaya ilişkin 165 sıklık ve 22,73'lük bir yüzdellik oran göze

çarpmaktadır. Bu açıdan, bu temayı araştırmanın en çok gözlemlenen ikinci teması olarak belirtmek gerekir. Temanın diziler içindeki dağılımına göz atıldığında, en çok görüldüğü dizi, %33,33'lük oranla, 'Spartacus: War of The Damned' (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine temanın en çok görüldüğü ikinci dizi ise, %26,06'lık oranla, 'Game of Thrones' (Taht Oyunları) dizisidir.

Buna karşın temanın diziler içindeki dağılımında, en az gözlemlendiği dizi, aynı orana sahip (%0,61) 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri) ve 'Arrow' (Ok) adlı dizilerdir.

Kadın düşmanlığı ile ilgili olarak yapılan çalışmalarda sıkça dile getirilen ve özellikle medyanın kadınlara bakışı konusunda engin bilgiler veren 'Kadınların Cinsel Açıdan Nesneleştirilmesi' temasının, cinsiyet temelli şiddet, cinsiyetçilik, toplumsal cinsiyet gibi kavramlara yönelik çalışmalarda da kullanıldığı görülmektedir. Örneğin, bu çalışmalardan biri de Burgess ve arkadaşlarının (2007) video oyun kapaklarında kadın ve erkek tasvirleri üzerine yapmış oldukları bir araştırmadır. Yapılan bu araştırmada kadınların genellikle cinsel bir obje olarak sunulduğu ve kadınların seksi veya çekici olduğuna yönelik tasvirlerin kullanıldığı ifade edilmektedir. 'Cinsel Açıdan Nesneleştirme' kavramı yerine 'Fiziksel Açıdan Nesneleştirme' kavramının kullanıldığı bu çalışmada, incelenen 35 video oyun kapağında, %47,4 oranında cinselleştirme tespit edilmiştir (Burgess, Stermer ve Burgess, 2007).

Video oyun karakterleri ve cinsiyet rollerinin sosyalleşmesi üzerine yapılan bir başka araştırmada ise incelenen 6 video oyun içinde, bu oyunların karakterlerinin %59,9 oranında cinsel açıdan nesneleştirildiği ifade edilmiştir (Dill ve Thill, 2007).

Benzer şekilde video oyunlarda cinsiyet rolleri ve şiddet üzerine yapılan bir araştırmada ise 33 popüler video oyun içinde, %28 oranında cinsel açıdan nesneleştirme yapıldığının altı çizilmektedir. Ek olarak, ilginç bir şekilde, bu araştırmada incelenen video oyunlarının %41'inde kadın karakterin bulunmadığı dile getirilmiştir (Dietz, 1998).

Kubrin ve Weitzer'in (2009) rap müzikte kadın düşmanlığını araştırdıkları çalışmada 403 şarkı içinde, %33,33 oranında cinsel nesneleştirme yapıldığı ortaya çıkmıştır.

Diğer çalışmalar ile bu araştırma karşılaştırıldığında ve bu çalışmada kullanılan temaların birbirleri içinde dağılımları incelendiğinde 'Kadınların Cinsel Açından Nesneleştirilmesi'nin %22,73 oranında görüldüğü ve bu oranın araştırmalar içinde en düşük değer olarak göze çarptığı belirtilmektedir.

Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı

Bu temanın, temaların kendi içinde dağılımına bakıldığında, %15,98'lik bir orana sahip olduğu görülmektedir. Öbür taraftan, dizilerin kendi içindeki dağılımında, bu temanın en çok görüldüğü dizi, %26,72 oranla 'Breaking Bad' adlı dizidir. Bu diziyi %20,69'lük oranla 'How I Met Your Mother' (Annelerle Nasıl Tanıştım?) takip etmektedir. Temanın en az gözlendiği dizi %2,59'lük oranıyla 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri) dizisiyken, 'Da Vinci's Demons' (Da Vinci'nin Şeytanları) adlı dizide temaya ilişkin sıklığa rastlanmadığı belirlenmiştir.

Bu temayı, diğer temalardan ayıran temel özellik, temaya ilişkin sözlerin doğrudan kadınlara yönelik söylenmiş olmaması ve genel anlamda, ataerkil toplum yapısı ve cinsiyetçilik, toplumsal cinsiyet ve kadın düşmanlığı nedeniyle, erkekler arasında kullanılan ve aşağılamaya yönelik ifadelerin esasen kadın cinsiyetinin ve onun fizyolojik özelliklerinin aşağılanmasına ve alçaltılmasına dair ipucu taşıması olmasıdır. Örneğin, erkekler birbirlerine küfür ederken; "orospu çocuğu", "kahpenin dölü", "fahişenin evladı" gibi sözler kullanır ve hatta kadın cinsel organıyla erkeği aşağılayan sözler üretir. Bu yüzden, bu tema bu tür sözlerin izini sürerek araştırmaya katkı sağlamaktadır. Ayrıca bu tema ilk defa bu çalışmada ortaya atılmış ve incelenmiştir.

İlk defa bu çalışmada kullanılan ve temalar içinde en çok tekrarlanan üçüncü tema olarak ifade edilen 'Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan

ve Aşağılayan Sözcüklerin Kullanımı' teması, kadın düşmanlığının ne denli topluma nüfuz ettiğini göstermektedir.

Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama

Daha önce Wietzer ve Kubrin'in (2009) araştırmasında da kullanılan bu temanın, araştırma kapsamında belirlenen tüm temalar içinde, %14,74 oranında gözlemlendiği görülmektedir. Temanın, diziler içindeki dağılımı dikkate alındığında ise %28,97'lik oranıyla 'The Vampire Diaries' (Vampir Günlükleri) adlı dizinin, tüm diziler içinde en yüksek yüzdeye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bunun dışında, temanın yüksek oranda gözlemlendiği dizilerden birinin de, %15,90 gibi bir oranla 'Game of Thrones' (Taht Oyunları) adlı dizi olduğu söylenebilir. Yine 'Spartacus: War of The Damned' (Spartacüs: Lanetlilerin Savaşı) adlı dizinin de %14,02 oranıyla, diziler içinde yüksek oran bakımından, göze çarptığı görülmektedir.

Diğer taraftan, bu tema için en düşük yüzde oranı (%1,87) 'Breaking Bad' ve 'Vikings' (Vikingler) dizilerine aittir. Temanın, diziler içinde toplam sıklık sayısı ise 107 olarak ifade edilmektedir.

Diğer araştırmalara bakıldığında, bu temayı kullanan, temaya ilişkin verilere ulaşan ve bu verileri yorumlayıp analiz eden tek araştırma Weitzer ve Kubrin (2009) adlı iki araştırmacıya aittir. Bu araştırmacılar, -bu tema dahil olmak üzere, bazı temaları bu araştırmaya kaynaklık eden- beş tane tema üzerinden, rap müzikte kadın düşmanlığını ortaya koymaya çalışmışlardır. Araştırmacıların yapmış oldukları çalışmada 'Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama' teması, 49 sıklık ve %24,38 gibi bir oranla, en çok gözlenen ikinci tema olarak ortaya konulmuştur. Yapılan araştırmada, 403 rap müzik parçası, araştırmacıların belirlediği beş mizojinik tema açısından incelenmiştir. Yine aynı araştırmada, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır (Weitzer ve Kubrin, 2009).

Bu araştırma ile Weitzer ve Kubrin'in (2009) yapmış oldukları araştırma karşılaştırıldığında, sıklık açısından farklılıkların (sırasıyla 31'e 49) yanında, her iki araştırmanın da birbirine yakın yüzdelerle (sırasıyla %28,97'ye %24,38) sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Bu temanın nasıl ve ne şekilde ortaya konulduğu, temanın adında da anlaşılabilir. Bu açıdan, incelenen popüler yabancı diziler içinde, temaya ilişkin belli kelime ve kelime grupları göz önünde bulundurulmuştur. Bu tema, seçilen popüler yabancı diziler içinde, kadın karakterlere yöneltilen: “pislik”, “aptal”, “penis surat”, “kafayı sıyırmış”, “kahpe”, “orospu”, “şıllık”, “şırfıntı”, “kaltak”, “kevaşe”, “cadı”, “pasaklı”, “yollu”, “kaşar”, “metres” ve “şişko” gibi sözcük ve söz öbekleri ile ortaya çıkarılmıştır.

Bu temaya ilişkin, popüler yabancı dizilerde içerik analizi yapılırken, yukarıda ifade edilen kelime ve kelime gruplarının aşağılayıcı nitelik taşımaya önem verilmiş ve buna göre veriler açığa çıkarılmıştır. ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ teması incelenen popüler yabancı dizilerin bazı sahnelerinde doğal olarak ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ temasıyla birlikte ele alınmıştır.

Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması

Tüm temaların kendi içinde dağılımları incelendiğinde, bu temanın %5,23 oranında değer aldığı görülebilmektedir. Temanın, araştırmada incelenen popüler yabancı diziler içindeki dağılımına göz atıldığında ise ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) adlı dizinin %31,58; ‘Game of Thrones’ (Taht Oyunları) adlı dizinin %18,42; ‘Vikings’ (Vikingler) adlı dizinin ise %15,79 oranında tespit edildiği görülmektedir. Bu açıdan, temanın, en çok %31,58’lik oranıyla ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) adlı dizide görüldüğü göze çarpmaktadır.

Diğer taraftan, bu tema, benzer oranlara sahip (%5,26) ‘Supernatural’ (Doğaüstü) ve ‘Breaking Bad’ adlı dizilerde en az tekrarlanan tema olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun dışında, ‘How I Met Your Mother’ (Annemizle Nasıl Tanıştım?), ‘The Vampire Diaries’ (Vampir Günlükleri), ‘Da Vinci’s Demons’ (Da Vinci’nin Şeytanları) dizilerinde, ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ temasına hiç rastlanmadığı görülmektedir.

Bu tema oluşturulurken, başta Weitzer ve Kubrin'in (2009) araştırması olmak üzere, kadın düşmanlığının ortaya çıkarılmasına yönelik yapılan diğer araştırmalardan esinlenilmiştir.

Bu temaya ilişkin diğer araştırmalarda ortaya çıkan verilere değinmek gerekirse: video oyunlarında şiddet ve cinsiyet rollerinin incelenmesine yönelik olarak yapılan bir araştırmada, incelenen video oyunlarında, doğrudan kadınlara yönelik şiddet içeriklerinin %21 oranında olduğu tespit edilmiştir. Dahası, bu video oyunlarında, kadınların sıklıkla kurban olarak resmedildiği ifade edilmektedir (Dietz, 1998).

Rap müzikte kadın düşmanlığının anlamlılık ve sıklık düzeyini ölçmeye çalışan Weitzer ve Kubrin (2009), yaptıkları araştırma sonucunda, 403 rap şarkısı içinde, 18 sıklık ile %8,95 oranında, kadına yönelik şiddetin meşrulaştırılmasına dair içeriğe rastlamışlardır.

Bu araştırma ile yukarıda ifade edilen diğer araştırmalarda, 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması'na dair elde edilen bulgular kıyaslandığında, bu araştırmada söz konusu temaya ait, daha az yüzdellik dilime (%5,23) rastlandığı görülebilmektedir.

Araştırma kapsamında izlenen ve incelenen popüler yabancı dizilerde, ortaya çıkan bulgular ışığında, bu bulgularla ilişkili olarak gözlemlenen içerikler, sıklık şeklinde kodlanmış olup, 'Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması' temasına ait veriler, bu şekilde ortaya konulmuştur.

Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı

Araştırmada elde edilen bulgulara bakıldığında, 'Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' temasının, temalar içinde %1,93'lük orana sahip olduğu ve yüzdellik dilimi en az tema olduğu görülmektedir. Temanın, incelenen popüler yabancı diziler içindeki dağılımı: 'How I Met Your Mother' (Annenizle Nasıl Tanıştım?) ve 'Da Vinci's Demons' %28,57; 'Game of Thrones' (Taht Oyunları) %21,44; 'Dexter', 'Spartacus: War of The Damned' (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) ve 'Supernatural' (Doğüstü) %7,14 iken, geriye kalan 'Vikings'

(Vikingerler), 'The Vampire Diaries', (Vampir Günlükleri), 'Arrow' (Ok) ve 'Breaking Bad' dizilerinde ise bu temaya rastlanılmamıştır.

Bu tema, daha önce herhangi bir araştırmada kullanılmamış olup, bu araştırmanın orijinal teması olarak karşımıza çıkmaktadır. Eril ve ataerkil toplum söyleminin, kadınları ikincilleştirmesi üzerine beliren bu tema, mizojinik davranışların en belirgin düşünce tarzını temsil etmektedir.

Daha önce yapılan çalışmalarda, 'Kadınlaraın Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı' temasına ilişkin verilere rastlanılmadığı ve bu açıdan, bu araştırmanın diğer araştırmalarla karşılaştırılmasının olanaksızlığı nedeniyle, bu temada, sadece yukarıdaki verilere ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırma süreci boyunca elde edilen bilgiler, bulgular ve veriler doğrultusunda, ortaya çıkan sonuçlara yer verilmiş olup, bu sonuçlara ilişkin önerilere değinilmiştir. Ayrıca, bu araştırmada varılan sonuçların ve sunulan önerilerin, yeni araştırmalara ışık tutacağı, esin kaynağı olacağı veya yön vereceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın odağı, araştırma kapsamında belirlenen temalar aracılığıyla, popüler yabancı dizilerde kadın düşmanlığına ilişkin verilerin/bilgilerin/sonuçların ortaya konulması olarak ifade edilebilir. Bilindiği üzere, kadın düşmanlığı (mizojini), ataerkil ve erkek egemen toplumun, geleneksel ve kültürel değerleriyle bütünleşerek toplumsal bir soruna dönüşmektedir. Toplumsal baskı ve erkek hegemonyası kadınları araçsallaştırarak kadınların toplum içinde cinsiyet kimliklerini, özgür bir biçimde yaşamalarını engellemektedir. Popüler yabancı diziler, geleneksel toplum dinamiklerini gözeterik toplumsal alanda var olan kadın düşmanlığını pekiştirmektedir. Popüler kültürün sunduğu, erkeklerin cinsel arzularını tatmin eden, ev hanımı olarak görülen, şiddeti, taciz ve tecavüzü hak eden, erkeklerle hiçbir zaman sosyal, ekonomik ve siyasal anlamda eşit koşullara sahip olmayı hak etmeyen kadın figürü nedeniyle, kadınlar, iş yerlerinde, aile içinde ve hizmet aldıkları toplumsal veya özel kuruluşlarda, ikincil sınıf vatandaş muamelesine maruz kalabilmektedirler. Bu açıdan, araştırmaya başlamadan önce, kadınların toplumsal hayattaki sorunlarının esas kaynağı üzerinde durulmuştur. Yapılan fikir teatileri sonucunda, temelde medyanın yarattığı kadın imajının ve spesifik anlamda popüler diziler gibi popüler kültür unsurlarının rolü ve etkisinin büyük olduğu sonucuna varılmıştır. Böylece, bu araştırmanın ekseni, kadın sorunlarının anlaşılması ve çözüm yollarının üretilmesi ümidiyle, feminist sosyal hizmet perspektifinden ülkemizde de takip edilen popüler yabancı diziler içinde kadın düşmanlığı, etrafında biçimlendirilmiştir.

Bu araştırmanın temel amacı olan popüler yabancı dizilerde kadın düşmanlığı, yapılan incelemeler sonucunda ve ilgili bulgular ışığında, ortaya

konulmaya çalışılmıştır. Bu yönde yapılan çalışmalar ve araştırmanın amacına yönelik elde edilen bulgular, incelenen popüler yabancı dizilerde kadın düşmanlığının var olduğunu göstermiştir.

Araştırmanın sonucunda ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ şeklinde ifade edilen temanın, %39,29’luk bir oranla, incelenen popüler yabancı dizilerde en çok görülen tema olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’ teması da, incelenen popüler yabancı dizilerde, %22,73’lük bir oranla, en çok karşılaşılan ikinci tema olarak ortaya konulmuştur.

‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ teması da, incelenen popüler yabancı diziler içinde, %1,13’lük oranla, en az görülen tema olarak tespit edilmiştir.

Araştırmanın verileri göz önünde bulundurulduğunda, kullanılan temaların tümüne ilişkin veri elde edildiği ortaya çıkmaktadır. Araştırma sonunda, en çok tekrarlanan ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ temasının sıklık değeri 286 iken, en az tekrarlanan ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ temasının sıklık değeri ise 14 olarak tespit edilmiştir. Böylece, en az tekrarlanan temaya göre, en yüksek sıklıkta görülen ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ temasının oldukça yüksek bir değer aldığı görülmektedir.

Araştırma sonucunda, diğer temalara ilişkin sonuçlar ise: ‘Kadın Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’ %15,98 (116 sıklık); ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ %14,74 (107 sıklık); ve son olarak ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ %5,23 (38 sıklık) şeklinde gözlenmiştir.

Araştırma kapsamında incelenen popüler yabancı dizilerde, en çok mizojinik içerikler, ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) adlı dizide görülmüştür. Bu dizide, oluşturulan temaların sıklık toplamı neticesinde 166 değerinde sıklığa rastlanılmıştır. Bu diziyi, ‘Game of Thrones’ (Taht Oyunları) dizisi,

139 sıklık ile takip etmiştir. Bu iki dizide genellikle şiddet, cinsellik ve argo içerikli sahneler gözlenmiştir. Özellikle ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’, ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ ve ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’ temalarının en çok, bu dizilerde tekrarlandığı tespit edilmiştir.

Sonuçlar incelendiğinde, diziler arasında en az mizojinik içeriğe, ‘Supernatural’ (Doğaüstü) adlı dizinin sahip olduğu görülmektedir. Bu dizinin sıklık oranı 36 olarak belirlenmiştir. Yine araştırma sonuçları içinde, diğer dizilerle karşılaştırılınca ‘Arrow’ (Ok) adlı dizinin de, 37 sıklık değeriyle, en az sıklık değerini barındıran ‘Supernatural’ (Doğaüstü) adlı diziye en yakın değere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Ortaya çıkan sonuçlar, en az tekrarlanan ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ temasına, ‘Arrow’ (Ok), ‘Breaking Bad’, ‘The Vampire Diaries’ (Vampir Günlükleri) ve ‘Vikings’ (Vikingler) adlı dizilerde rastlanılmadığını göstermektedir. Aynı şekilde, ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ temasının ‘The Vampire Diaries’ (Vampir Günlükleri), ‘How I Met Your Mother’ (Annenizle Nasıl Tanıştım?) ve ‘Da Vinci’s Demons’ (Da Vinci’nin Şeytanları) adlı dizilerde, ‘Kadınların Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’ temasının da ‘Da Vinci’s Demons’ (Da Vinci’nin Şeytanları) adlı dizide görülmediği saptanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, ‘Kadınlara Aşağılayıcı İsimler Takma ve Onları Karalama’ temasına en çok ‘The Vampire Diaries’ (Vampir Günlükleri) adlı dizide rastlanıldığı ortaya çıkmıştır. Yine hangi temanın en çok hangi dizide görüldüğüne dair sonuçlar: ‘Kadınları Cinsel Açıdan Nesneleştirme’, ‘Kadına Yönelik Şiddetin Kullanımı ve Meşrulaştırılması’ ve ‘Kadınların Kimlik Bütünlüğünün/Kişiliğinin Zedelenmesi ve Değersizleştirilmesi’ temaları ‘Spartacus: War of The Damned’ (Spartaküs: Lanetlilerin Savaşı) adlı dizide; ‘Kadınların Cinsiyetini/Fizyolojik Özelliklerini Alçaltan ve Aşağılayan Sözlerin Kullanımı’ teması ‘Breaking Bad’ adlı dizide; son olarak ‘Kadınların Zayıf ve Yetersiz Olduğuna Dair Kalıpyargıların Kullanımı’ teması ‘How I Met Your Mother’ (Annenizle Nasıl Tanıştım?) dizisinde, şeklinde ifade edilebilir.

Sonuçlar incelendiği takdirde, savaş ve cinsellik içerikli dizilerde, kadın düşmanlığına dair bulguların çoğunlukta olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle, bu yabancı dizilerde cinselliğin kullanımının, dizilerin izlenebilirliğini arttırmaya yani esasen kadın bedenini metalaştırmaya yönelik olduğu düşünülmektedir. Ayrıca incelenen popüler yabancı dizilerde özellikle, kadınların çıplak gösterildiği veya erkek ve kadınla cinsel ilişkide bulunduğu sahnelerin bilerek uzun tutulduğu, izlenen dizilerde, olayların akışı ve süresi göz önünde bulundurulduğunda, açık bir şekilde görülebilmektedir.

İncelenen dizilerin çoğunda, kadınlar, erkeklere göre daha pasif gösterilmiş ve kahramanların veya olay örgüsünü çözümleyenlerin, çoğunlukla erkek karakterler olduğu görülmüştür. Kadın karakterlerin erkek karaktere bağlı ve bağımlı gösterildiği birçok sahne göze çarpmıştır. Yine bu dizilerde, kadınların ikincilleştirilmesi sıklıkla karşımıza çıkmış olup kadına yönelik taciz, tecavüz ve zor kullanma gibi uygulamalar bazen haklı gösterilerek meşrulaştırılmıştır.

Popüler yabancı dizilerde görülen mizojinik içeriklerin ve söylemlerin, kadınların imajını olumsuz yönde etkilediği ve toplumdaki erkeklerin ve çocukların algısını değiştirdiği ifade edilmektedir. Özellikle bu dizileri izleyen çocukların, bu dizilerde yaratılan kadın imajıyla büyüdüğü ve toplumun bir unsuru olarak görülen ataerkil kadın rollerini, bu popüler diziler sayesinde içselleştirebildiği vurgulanmaktadır. Erkeklerin ise popüler dizilerin temelde popüler kültürün yarattığı kadın imajına maruz kalarak, geleneksel ve ataerkil toplum yapısı içinde var olan mizojinik söylem ve uygulamaları haklı gösterebildiği ifade edilmektedir.

Popüler dizilerin yaratmış olduğu mizojinik içeriklerin, sosyal hayatta kadınların toplumsal baskılara maruz kalmalarına ve bazı ataerkil rolleri benimsemelerine yönelik zor kullanılmalarına neden olduğu ortadadır. Bu açıdan, kadınlar, günlük yaşamda, cinsiyet ayrımcılığı, kadına yönelik şiddet, taciz ve tecavüz, aşağılanma ve nesneleştirme gibi her türlü mizojinik söylem ve uygulamalarla karşılaşarak öz güvenlerini ve saygılarını yitirebilmektedir. Değersizleştirilmeye çalışılan kadın kimliği, toplumda kadın sorunlarına yol açarak toplumsal düzenin erkek hegemonyası altında sürdürülmesine neden olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kadın düşmanlığını, erkeğin her alanda hakimiyetini ön gören bir

toplum projesi olarak okumak pek de yanlış sayılmaz.

Özellikle, popüler yabancı dizileri yaratan yapımcılar konusunda, dikkatli olmak gerekmektedir. Çünkü bazı yapımcıların yarattığı diziler incelendiğinde, bilinçli bir şekilde kadınları metalaştırıldıkları görülmektedir. Bu yapımcıların hemen her dizisinde, kadınlara yönelik olumsuz imajlar, şiddet ve cinsel nesneleştirmeye yönelik içeriklerle karşılaşmak mümkündür.

Bu araştırma sonuçları, toplumun her kesiminin mizojinik içeriklere maruz kaldığını göstermiştir. Bu yüzden, kadın sorunlarına yol açan kadın düşmanlığı kavramının, toplumca anlaşılmasını sağlamak ve konu hakkında farkındalık yaratmak adına, kadın düşmanlığına yönelik akademik alanda yapılacak çalışmaların, faydalı olacağı düşünülmektedir. Özellikle, ders veya proje kapsamında, bu konuya dikkat çekilmesi, popüler dizilerin, bilhassa popüler kültürün, kadın kimliğine yönelik olumsuz mesajlarının anlaşılması noktasında fayda sağlayacağı öngörülmektedir.

Feminist sosyal hizmet yaklaşımı, kadın düşmanlığına karşı mikro, mezzo ve makro anlamda müdahaleler geliştirerek katkı sağlayabilir. Özellikle, feminist sosyal hizmet yaklaşımı aracılığıyla, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı gibi sivil toplum örgütleriyle işbirliği kurularak, devletin politika üretmesi için sivil ve sosyal baskılar oluşturulabilir. Gerek internet ortamında olsun gerekse televizyon ekranlarında, olumsuz kadın imajı çizen dizilere ilişkin, yasal önlemler alınması hatta bu dizilere erişimin zorlaştırılması veya içeriğe yönelik uyarıların arttırılması gerekmektedir. Bu anlamda televizyonda da gösterilen bu tür dizilere yönelik RTÜK (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu) kurumunun duyarlı olması, belli yaptırımlar getirmesi sağlanmalıdır.

Medyanın kadın sunumları, ataerkil ve eril toplum anlayışını ve toplumsal cinsiyeti yansıtmaktadır. Özellikle, kadın düşmanlığı, cinsiyetçilik, cinsiyet ayrımcılığı, toplumsal cinsiyet eşitsizliği içeren materyallerin özensiz ve yeri geldiğinde bilinçli bir şekilde, medya tarafından sunulması, kadınlar açısından olumsuz bir toplumsal algının oluşmasına neden olmaktadır. Bu yüzden, sosyal hizmet eğitiminde “medya çalışmaları; medya çalışmaları ve kadın sorunları; medya

çalışmaları, sosyal medya ve sosyal hizmet; medya ve kadın sunumları; kadın ve medya; feminizm ve medya” gibi derslerin müfredata dahil edilmesi, medyanın kadın sorunları üzerindeki etkisinin anlaşılmasını sağlayacaktır.

Birer sosyal hizmet uzmanı adayı olan sosyal hizmet eğitimi alan öğrencilerin kadın düşmanlığı, toplumsal cinsiyet ve ataerkil ve eril toplum anlayışından kaynaklanan önyargılarının farkına varmaları ve kadın müracaatçılarla uygulama yaparken çok yönlü düşünceleri ve sosyal hayatta, kadınların yaşadığı sorunların temelinde, onların toplumsal, ekonomik ve politik konumlarının etkisinin büyük olduğunu unutmaması gerekir. Bu açıdan, akademisyenlere düşen rol, sosyal hizmet eğitiminde verilen dersler aracılığıyla, öğrencilerin ifade edilen konularda farkındalık kazanmalarını sağlamaktır.

Araştırma sonuçları ve literatür göz önüne alındığında, kadın düşmanlığının toplumun her tarafına nüfuz ettiği, toplumun her türlü kadın düşmanlığı içeren materyale maruz bırakıldığı anlaşılmaktadır. Bu yüzden, toplumsal cinsiyet ve kadın erkek eşitliğine vurgu yapan proje, plan ve çalışmaların desteklenmesi gerekmektedir. Buna yönelik olarak okullarda, Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı işbirliği ile proje kapsamında farkındalık yaratan sunumlar yapılmalı veya medya okur-yazarlığı gibi derslerde medyanın çizdiği kadın imajı ve kadını ikincilleştiren mesajlara dikkat çekilmelidir.

Feminist grup çalışması yaparken sosyal hizmet uzmanları, hem erkeklerle hem de kadınlarla çalışarak, dizilerde, filmlerde ve reklamlarda yaratılan kadın düşmanlığından faydalanarak özellikle erkeklerin, kadın erkek eşitliği, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadın hakları ve ataerkil ve eril toplum yapısı konularında tartışmalarını ve kadınların toplumsal hayattaki konumlarını yeniden değerlendirmelerini sağlayabilir.

Kadına yönelik şiddet, aile içi şiddet, kız çocuklarının ihmal ve cinsel istismarı ve kadın cinayetleri konularında, uygulamaya katkı sağlayacak sosyal hizmet araştırmalarında, kadın düşmanlığı ve toplumsal cinsiyet gibi kavramların önemine vurgu yapılarak, bu kavramlar anlaşılmadan bu tür çalışmaların verimli olamayacağı unutulmamalıdır.

Ülkemizde, kadın düşmanlığına gösterilen ilgi, toplumsal cinsiyet ve cinsiyetçilik gibi konulara gösterilen ilgiden oldukça azdır. Özellikle, ataerkil ve eril uygulamaları anlama noktasında kadın düşmanlığı konusuna odaklanmalı ve kadın sorunlarının anlaşılması ve çözüm yollarının üretilmesi aşamalarında, toplumsal cinsiyet, cinsiyetçilik, kadına yönelik şiddet gibi konularla beraber kadın düşmanlığı da ele alınmalıdır. Ayrıca, akademik alandaki çalışmaların da böyle bir bakış açısıyla yürütülmesi, fayda sağlayacaktır.

ÖZET

Feminist Sosyal Hizmet Perspektifinden Popüler Yabancı Dizilerde Kadın Düşmanlığının İncelenmesi

Popüler kültür unsurları tarafından yaratılan ve topluma yansıtılan kadın düşmanlığı (mizojini): kadınlara karşı var olan düşmanlık, nefret, kadınların aşağılanması veya cinsiyet özelliklerinden dolayı küçümsenmesi, cinsel bir obje olarak görülmesi (nesneleştirilmesi), kadınlara karşı her türlü şiddetin meşrulaştırılması, kadın bedeninin metalaştırılması olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışma, feminist sosyal hizmet perspektifinden popüler kültür unsuru olarak görülen popüler yabancı dizilerde kadın düşmanlığını incelemek için gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle, araştırma kapsamında belirlenen 10 popüler yabancı dizi, araştırmanın 6 mizojinik (kadın düşmanlığı içeren) teması bakımından incelenmiştir. Bu popüler yabancı dizilerde: a) kadınlara aşağılayıcı isimler takma ve onları karalama, b) kadınları cinsel açıdan nesneleştirme, c) kadınların kimlik bütünlüğünün/kişiliğinin zedelenmesi ve değersizleştirilmesi, d) kadına yönelik şiddetin kullanımı ve meşrulaştırılması, e) kadın cinsiyetini/fizyolojik özelliklerini alçaltan ve aşağılayan sözlerin kullanımı, f) kadınların zayıf ve yetersiz olduğuna dair kalıpyargıların kullanımı olmak üzere 6 temanın izi sürülmüş ve incelenen her dizide, bu temalara ilişkin veriler ortaya konulmuştur.

Araştırmanın birinci bölümünde, genel hatlarıyla kadın düşmanlığı kavramına ilişkin bilgilere yer verilmiş olup, kavramın, feminist sosyal hizmet yaklaşımıyla ilişkisi açıklanmıştır. İkinci bölümde, araştırmanın nasıl yapılacağına, üçüncü bölümde araştırma bulgularına, dördüncü bölümde ortaya çıkan bilgiler ışığında tartışma ve yoruma, beşinci ve son bölümde ise araştırma sonuçlarına ve önerilere ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Bu araştırma, feminist sosyal hizmet perspektifinden popüler yabancı dizilerde, kadın düşmanlığının nasıl ve ne sıklıkta sunulduğunu ve yaratılan mizojinik imajların, toplumun sosyal, ekonomik ve politik yapısını ne şekilde etkilediğini veya toplumun mevcut ataerkil ve erk egemen yapısının kadın düşmanlığını nasıl ortaya çıkardığını ve desteklediğini açıklamak amacıyla planlanmış ve yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Feminist Sosyal Hizmet, Kadın Düşmanlığı (Mizojini), Mizojinik Temalar, Popüler Kültür, Popüler Yabancı Diziler

SUMMARY

Examination of Misogyny in Popular Foreign Series from the Perspective of Feminist Social Work

Misogyny which has been created by elements of popular culture and reflected to the society emerges as the existing hostility against women, hatred, humiliation or contempt of women in due to their gender features, being seen a sexual object (objectification), the legitimating of all type of violence against women and commodification of the women's body.

This research, it was realized to analyze misogyny in popular foreign series which was seen as an element of popular culture from the perspective of feminist social work. For this reason, ten (10) popular foreign series that are determined to the research were examined in terms of six (6) misogynistic themes. The following themes were analyzed in this popular foreign series: a) naming and shaming, b) sexual objectification, c) damnification of personality integrity and floccinaucinihilipilification of women, d) perpetrating and legitimating violence to women, e) usage of words that contempt female gender or physiological features of women, f) usage of stereotypes concerning that women are weak and ineligible.

The first chapter of this research in general terms is mentioned knowledge about concept of misogyny and its relationship with feminist social work. There is methodological knowledge in the second chapter, findings of the research in the third chapter, discussion and review in the fourth chapter and conclusion and recommendations of the research in the last chapter.

This research using the perspective of feminist social work is intended to explain how often misogyny is presented in popular series and how creation of misogynistic image affects the society's social, economical and political structure or how society's existing patriarchal and male-dominated structure reveal and support the misogyny.

Keywords: Feminist Social Work, Misogyny (Hatred of Women), Misogynistic Themes, Popular Culture, Popular Foreign Series

KAYNAKLAR

- ACAR, T. (2009). *Çocuğuma Dokunma Sanal Tuzaklar*. Sistem Yay., İstanbul.
- AGARS, M. D. (2004). Reconsidering the Impact of Gender Stereotypes on the Advancement of Women in Organizations. *Psychology of Women Quarterly Journal*, **28(2)**: 103-111.
- AKTUNÇ, H. (2001). *Erotologya?*. Yapı Kredi Yay., 1. Baskı, İstanbul.
- ALCAZAR-CAMPOS, A. (2013). Social Work With Female Victims of Gender Violence: Analysis of An Experience in Southern Spain From A Feminist Perspective. *Journal of Women and Social Work*, **28(4)**: 366-378.
- ALEXANDER, S. (1999). The Gender Role Paradox in Youth Culture: An Analysis of Women in Music Videos. *Michigan Sociological Review*, **13(16)**: 46-64.
- BERBERICK, S.N. (2010). The Objectification of Women in Mass Media: Female Self-Image in Misogynist Culture. *New York Sociologist Online Journal*, **5**: 1-15.
- BLOCH, R.H., FERGUSON, F. (1987). *Misogyny, Misandry, and Misanthropy*. University of California Press, ABD.
- BREWER, C. (2009). *The Stereotypic Portrayal of Women In Slasher Films: Then Versus Now*. Master Tezi, Louisiana State University, ABD.
- BUITEN, D., SALO, E. (2007). Silences Stifling Transformation: Misogyny and Gender-Based Violence in The Media. *Agenda: Empowering Women for Gender Equity*, University of Pretoria, **21(71)**: 115-121.
- BURGESS, M.C.R., STERMER, S.P., BURGESS, S.R. (2007). Sex, lies, and Video Games: The Portrayal of male and female Characters on Video Game Covers. *Sex Roles: A Journal of Research*, **57(5/6)**: 419-433.
- BURGUERA, X. F. (2011). Muffled Voices in Animation: Gender Roles and Black Stereotypes in Warner Bros Cartoons: From Honey to Babs Bunny. *Bulletin of the Transilvania University of Broşav*, **4(2)**: 65-76.

- BUZ, S.(2009). Feminist Sosyal Hizmet Uygulaması. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, **20(1)**: 53-65.
- CARTER, C., COUDROUGLOU, A., FIGUERIA-MCDONOUGH, J., LIE, G.Y., MACEACHRON A., NETTING, F.E., NICHOLS, A.W., RISLEY-CURTISS, C. (1994). Integrating women's issues in the social work curriculum: A Proposal. *Journal of Social Work Education*, **30(2)**: 200-216.
- CEYLAN, P. M. (2004). Müzik Videolarındaki Erotik, Müstehcen ve Pornografik Görüntülerin İlköğretim Birinci Kademe Öğrencileri Üzerindeki Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- CHOO, K. (2008). Girls Return Home: Portrayal of Femininity in Popular Japanese Girls' Manga and Anime Texts during the 1990s in Hana yori Dango and Fruits Basket. *Women: A Cultural Review*, **19(3)**: 275-296.
- CODE, L. (2000). Encyclopedia of Feminist Theories. Routledge Press, İngiltere.
- CORDIER, A. (2013). Chanson and Tacit Misogyny. *Journal of European Popular Culture*, **4(1)**: 37-49.
- DIETZ, T.L. (1998). An Examination of Violence and Gender Role Portrayals in Video Games: Implications for Gender Socialization and Agressive Behavior. *Sex Roles: A Journal Research*, **38(5/6)**: 425-442.
- DIETZ, A.C. (2000). Responding to Oppression and Abuse: A Feminist Challenge to Clinical Social Work. *Affilia: Journal of Women and Social Work*, **15(3)**: 369-389.
- DILL, K.E., THILL, K.P. (2007). Video Game Characters and the Socialization of Gender Roles: Young People's Perceptions Mirror Sexist Media Depictions. *Sex Roles: A Journal Research*, **57(11/12)**: 851- 864.
- DOMINELLI, L. (2002). Feminist Social Work Theory and Practice. Palgrave Publishers Ltd., İngiltere.
- DONNERSTEIN, E. (1980). Pornography and Violence Against Women: Experimental Studies. *Annals of the New York Academy of Science*, **347**: 277-288.

- DWORKIN, A. (1991). *Pornography: Men Possessing Women*. Plume Pub., Penguin Grup, London.
- ERDOĞAN, İ., ALEMDAR, K. (2005). *Popüler Kültür ve İletişim*. Erk Yayınları, Ankara.
- ETYANG, P. (2012). *Misogyny In Urban Public and Private Spaces*. A Conference Paper Presented at the International Conference On Gender Based Violence At Kenyatta University, Kenya.
- FISCHER, P., GREITEMEYER, T. (2006). Music and Agression: The Impact of Sexual-Aggressive Song Lyrics on Aggression-Related Thoughts, Emotions and Behavior Toward The Same and The Opposite Sex. *Personality and Social Psychology Bulletin*, **32(9)**: 1165-1172.
- FLOOD, M., GARDINER J.K., PEASE B., PRINGLE K. (2007). *International Encyclopedia of Men and Masculinities*. Routledge Press, İngiltere.
- FOX, J., TANG, W.Y. (2013). Sexism in Online Video Games: The Role of Conformity to Masculine Norms and Social Dominance Orientation. *Computers in Human Behavior Journal*, **33**: 314-320.
- GARSDIE, C. (2005). Essentialized Females Animated: A Feminist Analysis of Visual Pleasure of Two Disney Heroines. *International Journal of the Humanities*, **3(6)**: 33-40.
- GÜLLÜOĞLU, Ö. (2012). Bir Kitle İletişim Aracı Olarak Televizyonun Popüler Kültür Ürünlerini Benimsetme ve Yayma İşlevi Üzerine Bir Değerlendirme. *Global Media Journal*, **2(4)**: 64-86.
- HYDE, M. (1986). *Pornografinin Tarihi*. Kalem Yay., Ankara.
- ITZIN, C. (1993). *Pornography: Women, Violence and Civil Liberties*. Chapter 26, Oxford University Press, New York.
- ITZIN, C. (2002). Pornography and The Construction of Misogyny. *Journal of Sexual Aggression: An International, Interdisciplinary Forum for Research, Theory and Practice*, **8(3)**: 4-42.
- JACOBSEN, M.F., MAZUR, L.A. (1995). *Marketing Madness: A Survival Guide for a*

- Consumer Society. Chapter 4, Westview Press, New York.
- KAPPELER, S. (1986). *The Pornography of Presentation*. Polity Press, Cambridge
- KARASAR, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- KILBOURNE, J. (2000). *Can't Buy My Love: How Advertising Changes The Way We Think and Feel*. Chapter 12, ABD.
- KOWALESWKI, D., MCLLWEE, J.S., PRUNTY, R. (1995). Sexism, Racism and Establishmentism. *Journal of Black Studies*, **26(2)**: 201-215.
- KRIPPENDORF, K. (2004). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. Sage Publications Inc., ABD.
- LIZARDI, R. (2010). "Re-Imagining" Hegemony and Misogyny in the Contemporary Slasher Remake. *Journal of Popular Film and Television*, **38(3)**: 113-121.
- MUTLU, E. (2005). *Globalleşme, Popüler Kültür ve Medya*. Ütopya Yayınevi, Ankara.
- ORTEGA-BRENA, M. (2009). Peek-a-boo, I See You: Watching Japanese Hard-core Animation. *Sexuality and Culture*, **13(1)**: 17-31.
- OSKAY, Ü. (1998). *Yıkanmak İstemeyen Çocuklar Olalım*. Yapı Kredi Yay., İstanbul.
- ÖZTÜRK, H.E. (2002). *Çocuk ve TV: Çocuk Gelişimi Açısından*. Beyaz Yay., İstanbul.
- PIGGOT, M. (2004). *Double Jeopardy: Lesbians and The Legacy of Multiple Stigmatized Identities*. Psychology Strand at Swinburne University of Technology, Unpublished thesis, Avustralya.
- PRINCE, S. (2004). *The Horror Film*. Rutgers University Press, ABD.
- REBOLLE-GIL, G., MORAS, A. (2012). Black Women and Black Men in Hip Hop Music: Misogyny, Violence and the Negotiation of (White-Owned) Space. *The Journal of Popular Culture*, **45(1)**: 118-132.
- RENDER, M. (2005). Misogyny, Androgyny and Sexual Harassment: Sex Discrimination in A Gender-Deconstructed World. *Harvard Journal of Law and Gender*, **29(1)**: 99-150.
- ROSS, K. (1995). *Fast Cars, Clean Bodies: Decolonization and the Reordering of French*

Culture. Cambridge, MIT Press, Londra.

- SAAKVITNE, K. W., PEARLMAN, L. A. (1993). The Impact of Internalized Misogyny and Violence Against Women on Feminine Identity. In: *Women, Relationships, and Power: Implications for Counseling*, Ed.: E.P. Cook, American Counseling Association, Amerika.
- SAULNIER, C.F. (2008). Incorporating Feminist Theory Into Social Work Practice: Group Work Examples. *Social Work with Group*, **23(1)**: 5-29.
- SOYDAN, E. (2009). Görsel Medyada Pornografi ve Kültürel Yansımaları. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- STALKER, J. (2001). Misogyny, Women and Obstacles to Tertiary Education: A Vile Situation. *Adult Education Quarterly*, **51(4)**: 288-305.
- STOREY, J. (2000). Popüler Kültür Çalışmaları Kuram ve Metotlar. Babil Yayınları, İstanbul.
- SYZMANSKI, D.M., GUPTA, A., CARR, R., STEWARD, D. (2009). Internalized Misogyny as a Moderator of the Link between Sexist Events and Women's Psychological Distress. *Sex Roles: A Journal of Research*, **61(1/2)**: 101-109.
- THE NATIONAL INSTITUTE ON MEDIA AND THE FAMILY (2002). A Woman's Role in Popular Video Games: Stripped Down and Killed Off. Seventh Annual MediaWise Video Game Report Card, ABD.
- VINCENT, R., DAVIS, D., BUROSZKOWSKI, L. (1987). Sexism on MTV: The Portrayal of Women in Rock Videos. *Journalism Quarterly*, **64(4)**: 750-941.
- WEITZER, R., KUBRIN, C.E. (2009). Misogyny in Rap Music: A Content Analysis of Prevalence and Meanings. *Men and Masculinities*, **12(1)**: 3-29.
- WHITE, V. (2006). The State of Feminist Social Work, Routledge Pub., İngiltere.
- WYRE, R. (1992). Pornography and Sexual Violence: Working with Sex Offenders. In: *Pornography: Women, Violence and Civil Liberties: A Radical New View*, Ed.: C. Itzin, Oxford University Press, Oxford, İngiltere.
- YALOM, M. (2002). Memenin Tarihi, Çitlembik Yay., İstanbul.

YAPICIOĞLU, G. (2010). Bir Popüler Kültür Ürünü Olarak Animasyon Sinema: Kayıp Balık Nemo, Buz Devri, Wall-e. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI, 2012. Türkiye’de Aile Yapısı Araştırması. Erişim: [<http://www.hurriyet.com.tr/saglik/20417669.asp>], Online Erişim Tarihi: 07.08.2013.

ENTERTAINMENT SOFTWARE ASSOCIATION. Essential Facts About The Computer and Video Game Industry. Erişim: [[Http://www.theesa.com/facts/pdfs/esa_ef_2012.pdf](http://www.theesa.com/facts/pdfs/esa_ef_2012.pdf)]. Online Erişim Tarihi: 21.08.2013.

[[Http://en.wikipedia.org/wiki/Gender_representation_in_video_games](http://en.wikipedia.org/wiki/Gender_representation_in_video_games)]. Online Erişim Tarihi: 21.08.2013.

[[Http://en.wikipedia.org/wiki/Misogyny_and_mass_media](http://en.wikipedia.org/wiki/Misogyny_and_mass_media)]. Online Erişim Tarihi: 24.08.2013.

[[Http://tr.wikipedia.org/wiki/Erotizm](http://tr.wikipedia.org/wiki/Erotizm)]. Online Erişim Tarihi: 16.08.2013.

[[Http://tr.wikipedia.org/wiki/Sevgililer_Günü_Katliamı_3D](http://tr.wikipedia.org/wiki/Sevgililer_Günü_Katliamı_3D)]. Online Erişim Tarihi: 12.08.2013.

[[Http://tr.wikipedia.org/wiki/13._Cuma](http://tr.wikipedia.org/wiki/13._Cuma)]. Online Erişim Tarihi: 12.08.2013.

[[Http://tr.wikipedia.org/wiki/Hentai](http://tr.wikipedia.org/wiki/Hentai)]. Online Erişim Tarihi: 18.08.2013.

[[Http://tr.wikipedia.org/wiki/Pop%C3%BCler_k%C3%BClt%C3%BCr](http://tr.wikipedia.org/wiki/Pop%C3%BCler_k%C3%BClt%C3%BCr)]. Online Erişim Tarihi: 15.08.2013.

[[Http://tr.wikipedia.org/wiki/Spartak%C3%BCs_\(dizi\)](http://tr.wikipedia.org/wiki/Spartak%C3%BCs_(dizi))]. Online Erişim Tarihi: 01.07.2014.

[[Http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.520e3f044c44f8.90766141](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.520e3f044c44f8.90766141)]. Online Erişim Tarihi: 16.08.2013.

[[Http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.53fde35ec20536.77401176](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.53fde35ec20536.77401176)]. Online Erişim Tarihi: 30.08.2013.

[[Http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.520e3f093bcd83.55120555](http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.520e3f093bcd83.55120555)]. Online Erişim Tarihi: 16.08.2013.

ÖZGEÇMİŞ

1. **Adı Soyadı:** Veysi BAYDAR

2. **Doğum Tarihi:** 06 /11/ 1988

3. **Öğrenim Durumu:**

Derece	Alan	Üniversite	Yıl
Lisans	Sosyal Hizmet Bölümü	Hacettepe Üniversitesi	2011
Y. Lisans	Sosyal Hizmet ABD	Ankara Üniversitesi	2012–

4. **Akademik Görevler**

Unvan	Görev Yeri	Yıl
Asistan Öğrenci	Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ankara Üniversitesi	2013
Araştırma Görevlisi	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Karabük Üniversitesi	2013–

5. **Yabancı Dil/ Diller:** İngilizce (iyi), Felemenkçe (başlangıç)

6. **Mesleki İlgi Alanları:** Aile içi Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet, Mizojini (Kadın Düşmanlığı), İnsan Hakları, Sanat ve Sosyal Hizmet, Davranış Bilimleri, Kültürel Psikoloji, Sosyal Psikoloji, Psikopatoloji ve Sosyal Hizmet.

7. **Özel İlgi Alanları:** Federico Fellini ve Andrei Tarkovsky Sineması, Sinemada Dogma 95 Akım ve Fransız Yeni Dalga, Kozmoloji, Rus Edebiyatı ve Parapsikoloji.

8. Yayınlar

BAYDAR, V. (2013), Popüler Kültürde Mizojini, Turkish Studies: International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Academic Journal, Vol. 8, No. 12, 151-165.

9. Yurt Dışında Katıldığı Sempozyum/ Kongre /Programlar vb.:

“The Antwerp Welcome Office For Civic Integration” adlı kuruluş tarafından düzenlenen “Toplumsal Entegrasyon Konferansı (Conference of Civic Integration)” katılımı, Belçika, 2011.

10. İş Deneyimleri:

Athena Öğrenim Merkezi (Athena Leercentrum) Dil Eğitmeni, Danışman Stajyer, Belçika, Mart 2011 – Haziran 2011.

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği, Sosyal Hizmet Uzmanı, Stajyer, Ankara, Eylül 2010 – Şubat 2011.

Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü Kısmı Zamanlı Asistan Öğrenci, Şubat 2013 – Haziran 2013.

11. Burslar/ Ödüller/ Başarılar:

Erasmus Öğrenci Değişim Programı Bursu (Belçika, 2011)

12. İletişim:

E-posta: veysibaydar@karabuk.edu.tr, veysi_baydar@hotmail.com